Femeile își schimbă moda...

deci
A sosit primăvara

BIBLIOTECA UNIVERSITĂȚII IAȘI

Nu știu dacă vă amintiți, toți, cum a apărut la orizontul vieții noastre, primăvara românească 1932.

Era... săptămâna trecută. O dimineață pâcloasă, slută, rea, cu umezeală și noroi. Aerul era, parcă, presărat, pretutindeni, cu funingine. Lumea se ducea la slujbă supărată, oropsită de atâta persecuție și ponoase la câte a silit-o pârdalnica de iarnă. Mulți trecători ridicau furioși, pumnii la cer și, depe buze, le ieșiau sudălmi.

A început să plouă. O răpăială iute, tăioasă ca un briceag, violentă. Nu mai știai ce să crezi. Cum se îndură cel de Sus să ne oropsească în halul ăsta ?

Plouă și iar plouă. Viața nu mai are nici un rost (era să zic nici un Dumnezeu !), chipurile frumoase ale fetelor sunt spălăcite de prelingerile necontenite de apă, boiala savantă a cuconițelor este trădată de brăzdările posnașe ale acelorași picături îmbelșugate de ploaie...

Și nu mai ia sfârșit. O omenire udă până la piele imploră îndurare. Dar nu se găsește cine s'o audă.

Aveți răbdare ! Incepe iar să ningă! Ei, asta-i prea de tot. A ajuns cuțitul la os ! Și ce ninsoare ! Fulgi mari cât castanele, se prăvălesc cu o viteză amețitoare. Fără nici o țintă. Işi fac de cap. Isbesc trecătorii din plin, se introduc în urechi, în nări, în pupile, în suflet, provocând, pretutindeni, panică. Vasăzică, vom avea o nouă iarnă ! Nu ne-a fost de-ajuns cazna de până acum, mizeriile gerului, scumpetea lemnelor, protestele paltonului rupt și ale galoșilor găuriți ? Iarăși, o săptămână, două (poate chiar mai multe) de revoltă fără nici un rezultat, de trudă, de sărăcie.

Dar stați, oameni buni ! Nu vedeți că-i vorba de niște fulgi neserioși ? Parcă ar fi niște copii sălbatici, cari-și dau dintr'odată arama pe față și apoi nu mai știu să spună nici pis. Asta-i ninsoare? Deabia s'a așezat și a doua zi a și început să se topească. Ptiu! bătu-o-ar crucea s'o bată!... Ne băgase în sperieți. Lăsați-o să-și ia calabalâcul și să nu se mai întoarcă niciodată. Unde are ninsoarea urechi să audă !...

Ce-a urmat, cred că știți și d-v. Nițel frig, nițel ploaie, miasme puternice din plin, ivite din pământul desvelit de zăpadă și, apoi, soarele. Ce minunat e ! Se lasă, greu, admirat. Ne apare, la început în porții mărunte, ne joacă renghiuri, organizează zeci de partide de-a v'ați ascunselea, dar apoi tot cade în cursă. Nu se poate altfel. Și începe să ne trimită raze benevole, calde, jucăușe.

A venit primăvara, dragi cititori ! Poate nu vreți să ne credeți ? Cum să vă facem dovada ?

1. O ultimă noutate a modei: pălărie neagră din paiu strălucitor. — 2. Beretă din crêpe satin alb cu lucrătură în ajur, din mătase neagră. — 3. Jerseu verde cu negru, pentru transiția dela iarnă la primăvară. — 4. Bluză de lână croșetată, ton alb și negru. — 5. Bluză albă, fără mâneci.

Dimineața, când mergeți la treabă, nu simțiți în atmosferă o boare molcomă, dar înviorătoare, un miros tare amestecat din prospețimea mugurilor și... pestilența canalelor ? La prânz, haina nu începe să vă apese ? Năduşeala care vă trece, nu e, oare, alta decât aceea de acum trei săptămâni, când sudoarea trupului înfierbântat de mersul repede se infiltra în porii flanelei ?...

Și apoi, nu observați nici o schimbare, pe stradă ? Femeile, cari sunt barometrul stării sufletești generale, nu le vedeți, cumva, dintr'o nouă formă ? Ia uitați-vă mai atent ! Așa că avem dreptate ?

A venit primăvara ! Doamnele și duduile s'au îngrijit, din primele ceasuri de simptome primăvăratice, să-și schimbe garderoba.

(Continuare în pag. 224).

Trei campioane în perspectivă

OLYMPIC CHAMPIONSHIP
1932
LOS ANGELES
OLYMPIC CHAMPIONSHIP
1936
BERLIN
OLYMPIC CHAMPIONSHIP
1940
?

(Foto «New York Times», Ltd., Berlin)

Trei generaţii de recordwomane: Georgia Coleman, cea mai bună înotătoare de azi a Statelor Unite, deţinătoarea tuturor recordurilor actuale de înot şi — aproape sigur — campioana olympică pe 1932; o tânără berlineză de 14 ani, despre a cărei artă se vorbeşte foarte mult şi care — cu vârsta — este socotită de cunoscători drept campioana pe 1936 şi însfârşit, ultimul component al trio-ului, competitoarea Joy Crew, o înotătoare-minune, de 5 ani, care speră să obţină premiul I la Olympiada din 1940. Mai avem tot timpul...

Cine curăţă zăpada pe străzile Budapestei

Ingineri, profesori, studenţi la litere, foşti ofiţeri

Pe o stradă laterală din apropierea pieţii Maria Theresa o mulţime densă se îngrămădeşte în jurul cărucioarelor cari transportă zăpada depe străzi.

A început să ningă pela ora şeapte seara. După zece minute, aduşi parcă de un apel misterios, primii candidaţi pentru curăţit, erau prezenţi. Şi clipă de clipă, numărul lor creşte.

La ora zece seara, trebuie să înceapă lucrul; va dura până la şease dimineaţa, când o nouă echipă va veni s'o înlocuiască pe cea dintâi. Plata acestor opt ore de lucru este de o sută de lei.

O sută de lei. O avere!

DELA POLITECHNICA LA MATURAT

Candidaţii vorbesc cu vocea stinsă. Toţi oamenii aceştia nu s'au mai văzut niciodată, dar acum sunt uniţi de soarta şi de munca în comun. Sunt solidari în aşteptarea celor o sută de lei cari vor suna în buzunare, de cum se va face ziuă... Vai! dacă ar veni, odată, dimineaţa.

Oamenii se strâng, unul într'altul ca să le fie mai cald. Unii, privilegiaţi, posedă un pardesiu ciuruit, o blăniţă roasă, un trench-coat rupt, însă majoritatea nu au drept îmbrăcăminte suplimentară decât un şal ori o şapcă veche, blănită.

Un tânăr, cam de treizeci de ani, fără pardesiu, îmbrăcat într'o haină subţire de vară, îl întreabă, sfios, pe tovarăşul din dreapta. Se cunoaşte că debutează în meserie.

— Trebuie să arăţi şi un certificat?

— Aşi! Ce ideie. N'ai decât să-ţi spui numele şi eşti trecut pe listă.

— Cu atât mai bine! Căci mi-am uitat acasă diploma, răsuflă el, necăjit.

Lumea isbucneşte în râsete. Crede că omul cu haina de vară glumeşte. Insfârşit, cineva îl întreabă:

— De ce diplomă e vorba?

Celălalt răspunde cu toată seriozitatea:

— Sunt diplomat al Şcoalei Politechnice.

GHETE INCHIRIATE

— Ce, nu mai începe odată! întreabă nervos un bătrân.

— Răbdare, moşule! La ora zece o să ţii uneltele în mână şi o să începi să te încălzeşti.

Frigul înţeapă groaznic. Trupa de candidaţi nu mai ştie ce să facă, pentruca să alunge frigul şi urâtul.

— Dacă aşi fi sigur, declară unul, că va cădea zăpadă timp de opt zile, mi-aşi sacrifica 30 lei ca să-mi cumpăr o pereche de mănuşi.

— Mie nu mi-e frig la mâini, opinează un altul, trepidând necurmat pe trotuar, în schimb picioarele îmi sunt complect degerate.

— Am plătit zece lei să mi se închirieze bocancii ăştia până dimineaţa. I-am închiriat la un brutar, prieten cu un cumnat al meu. Ai mei nu mai au tălpi şi dacă i-aşi fi pus în picioare, mâine aşi fi cheltuit o sută de lei la farmacist.

Un al patrulea examinează încălţămintea în chestiune şi adaogă:

— La munca asta ar trebui să purtăm nişte bocanci soldăţeşti. Parcă văd ghetele de munţi, blănite şi cu trei rânduri de tălpi, pe cari toată lumea le purta pe frontul italian, până şi ordonanţa mea.

Bătrânul, puţin intrigat, întreabă pe un ton batjocoritor:

— Domnul avea ordonanţă?

— Sunt locotenent în rezervă.

— Te miră, domnule? se adresează omul cu bocancii închiriaţi bătrânului. Uite, şi eu sunt student.

— La ce Facultate?

— Litere răspunde el, literatura şi filologia modernă.

Bătrânul schimbă, însă, subiectul:

— Grozavă zăpadă. Băeţi, să ştiţi că şi mâine avem de lucru.

Şi, vesel, îşi aprinde pipa.

E PREFERABIL IN ECHIPA DE NOAPTE

Doi oameni apar în colţul străzii. Unul din ei e şchiop ceea ce nu-l împiedică să alerge voios. Celălalt îl urmează, îmbrăcat într'un pardesiu uşor, cu gulerul ridicat.

— Iată-ne ajunşi, domnule profesor. Vedeţi, nu am întârziat!

— Drept să-ţi spun, nu ştiu cum să mă comport, părinte Bernard.

— Nu vă necăjiţi, domnule profesor, faceţi ce fac şi eu. O să vedeţi ce iute trece vremea. Iar dimineaţa, o să vă vedeţi cu o sută de lei în buzunar. Mă prind că mâine, dv. o să mă rugaţi să vă întovărăşesc aci. Mâine, vom încerca să intrăm în echipa de după amiază.

— După amiază? Imposibil. S'ar putea să mă vadă cineva... din cunoştinţele mele.

Şchiopul dă din umeri.

— Ei şi? O să vă vadă. Nu-i nici o ruşine să munceşti aici...

Insfârşit, paradisul se deschide în faţa candidaţilor. Incepe «angajamentul». Şirul scade, treptat. Mâini stângace intră în posesia uneltelor şi a cărucioarelor. E ora zece. Luminile apartamentelor încep a se stinge.

Profesorul, printre ultimii candidaţi, se reazimă de perete şi bâiguie:

— Odinioară pe când eram copil făceam oameni de zăpadă în curte... îi puneam o pipă în gură... şi un joben pe cap...

Femeile îşi schimbă moda

(Continuare din pag. 223).

Criză ? Ce-i aia ? Când e vorba de modă se găsesc parale şi din piatră seacă.

Se pare, că anul acesta o să se poarte mult lâna. Unde te uiţi, nu întâlneşti decât tricouri, la orice fel de rochii, jerseuri de toate culorile şi modelele.

Domină, însă, combinaţia preferată de alb-negru deşi nici culoarea albastră nu e neglijată.

Remarcaţi ce mici rămân pălăriile. Nici nu mai acoperă capul. Sunt un pretext. In curând o să ajungă de dimensiunea unor confetti... Bereta câştigă, pe zi ce trece, tot mai multe adepte.

Şi ce frumoase sunt femeile ! Mai spuneţi că nu e primăvară !...

Edilitate modernă

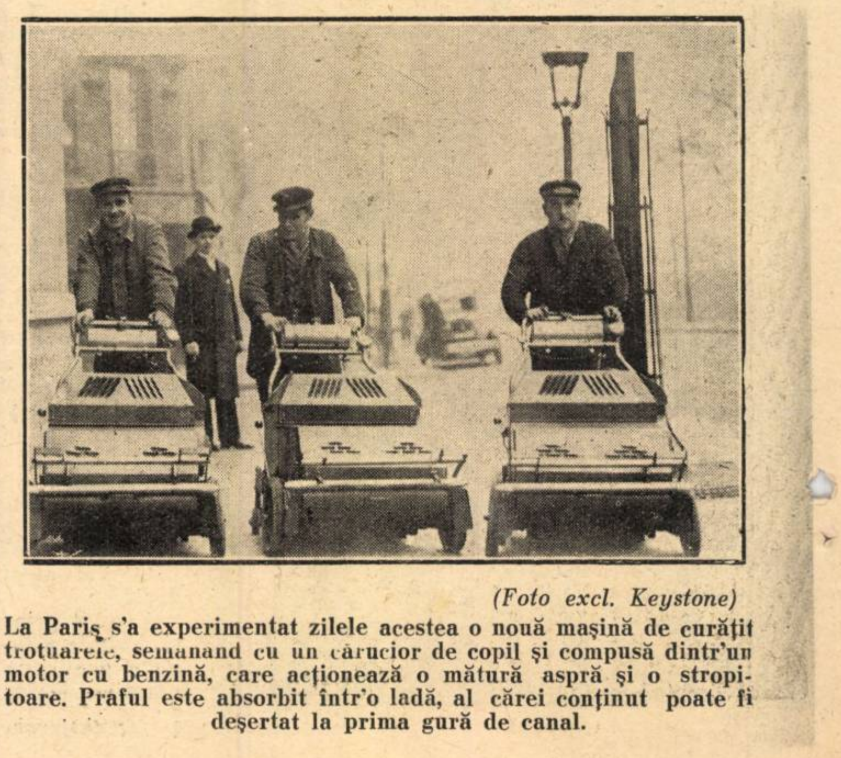

(Foto excl. Keystone)

La Paris s'a experimentat zilele acestea o nouă maşină de curăţit trotuarele, semanand cu un cărucior de copil şi compusă dintr'un motor cu benzină, care acţionează o mătură aspră şi o stropitoare. Praful este absorbit într'o ladă, al cărei conţinut poate fi deşertat la prima gură de canal.

Preumblări europene

Varșovia - Dantzig - Cracovia

Așteptarea la aerogara Băneasa, în pâcla compactă și rece a dimineții, ar trebui să dea emoții, chiar unui călător obișnuit cu spectacolul, când măreț când ...penibil al înălțimilor, senine ori turburi. Totuși, nici unul din călători nu pare preocupat de soarta voiajului ce îl întreprinde.

Controlul vămii și viza pașapoartelor sunt aici, tot atât de minuțioase cași la frontierele drumului de fier.

La ora șease precis un Focker trimotor, aparat gigantic, începe să silabisească un alfabet nelămurit, care devine, dintr'o clipă într'alta, vâjâit asurzitor, larmă nebună.

Interiorul avionului, elegant, încăpător — opt fotolii — e ferit de orice neplăcere atmosferică. Ploaia a căpătat forme dușmănoase sălbatice. Piloții sunt nevoiți să o primească în plina ei violență. Ferestrele cabinei noastre răpăie de zor. Pornim. Saluturile celor rămași pe terenul de decolaj cuprind, în felul lor de exprimare, atâta respect și camaraderie, încât semnul mâinii purtată la șapca de uniformă, ori în dreptul frunții descoperite, devine un simbol pe care numai locurile acestea de avântare în necunoscut îl pot exprima, sincer și întreg. Nu există loc de despărțire mai bărbătească și mai complectă (sic) decât pe terenul unui aeroport.

Să lăsăm însă, orice fel de reflecție în stare să compromită faptul minunat al asvârlirii — simetrice... în spațiu. Suntem șease pasageri, fiecare preocupat de o lectură ori de o convorbire cu sine însuși. Un cunoscut avocat din București verifică niște dosare. Un călător e pasionat de un roman franțuzesc. Alți doi pornesc într'un somn serios și trainic. Un tânăr încearcă senzațiile debutului aeronautic, iar subsemnatul ia câteva din însemnările cari apar aici. Faptul că nu e vreme frumoasă și sburăm la o înălțime destul de modestă — 350 metri — își are avantagiile sale. Avionul urmează un mers relativ regulat, cu oscilații minime. Dacă cele trei motoare nu s'ar întrece unul pe altul, în uruitul lor fantastic, s'ar putea spune că plutirea între buchetele de nori și pe de-asupra lor, este o dulce legănare, o oscilație lină...

Varșovia : vedere din cartierul vechiu (sec. XVI-lea).

După două ore, aterizare la Galați punct important de trafic. De aci drumul capătă un interes crescând. Siretul își trimite, din când în când semnele siluetei sale elegante, vibrațiile șerpuirii sale molcome și romantice. Colinele moldovenești luncile pitice, ogoarele punctate de rarele săgetări de soare se contopesc în reflexe, când armonioase, când stranii. Ploaia s'a rărit, avionul se înalță cu câteva sute de metri, zarea se luminează.

Majoritatea călătorilor par totuși mai mult preocupați de intrigile diferitelor romane pasionale pe cari le schimbă, între dânșii...

Priveliștea e minunată. Iată și Cernăuți. Aspectul orașului e clar și grațios. Terenul de aterisaj este cu siguranță cel mai frumos pe care-l avem în țară.

Solemne formalități de frontieră. Intervine însă, spiritul de camaraderie aviatică, alungând ori ce asprime, dând fiecărui amănunt un caracter aparte, misterios și frățesc în acelaș timp. Există cred, o anumită atmosferă **aviatică**. O mentalitate specifică persoanelor din slujba companiilor aeriene, care te îmbărbătează necontenit, te ajută să trăești stări sufletești unice, de o intensitate cu neputință de atins aiurea. Turismul aerian îți deschide ferestre largi spre orizonturi miraculoase, oferind în acelaș timp imaginației putinți nebănuite de explorare.

Drumul dela Cernăuți la Lwow continuă într'un decor nou, bogat în peisagii, aromat de culorile codrilor legendari și misterioși. Lemberg e un oras de încântare prin farmecul văilor, brăzdate de edificii moderne, de biserici strălucitoare și parcuri splendide, cari apar și mai stăruitoare din sborul avionului. Surpriza o constitue însă aeroportul. Polonezii, cari au mândria să se socotească printre primele state promotoare ale mișcării aeriene au reușit să producă în cuprinsul țării lor tot ce privește activitatea aviatică: avioane «Focker» și oameni strașnici.

Lwow posedă o vastă incintă de hangare de o frumusețe și trăinicie cari cu greu ar putea fi întrecute de alte centre străine.

Aerogara este un model de eleganță și de stil. Rezerve numeroase de avioane de transport și de piloți.

După o scurtă formalitate decolăm într'un avion cu un singur motor, îndreptându-ne spre Varșovia.

Cursă interesantă, bogată în priveliști. Ferestrele larg deschise ale... compartimentului primesc un aer tăios și parfumat.

Capitala Poloniei este, de-opotrivă înzestrată cu un impresionant material de construcție, cu un personal bine pus la punct și cu un trafic imens. Nu departe se află fabrica de avioane cu uzini proprii. Lucrează fără preget pentru a folosi cât mai mulți muncitori și a asigura, astfel, o propășire permanentă căilor aeriane.

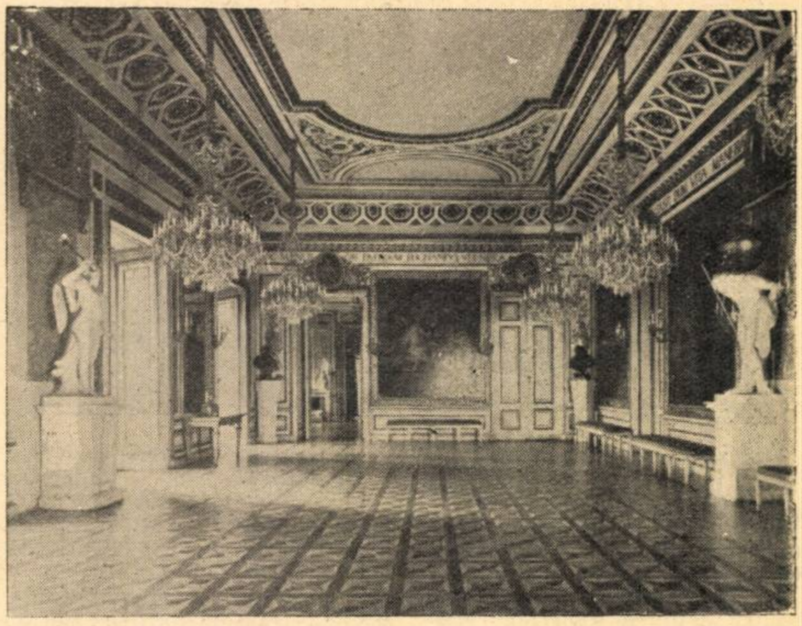

O sală din Castelul Regal din Varșovia.

Am sosit la punct. Ora 3.20 după amiază; chiar câteva minute înainte de vreme...

Varșovia? E un mic Berlin, cu un cer brutal și ingrat, cu un freamăt curios și nestăpânit. Imi este dat să cunosc din primul ceas, atracția și politețea interiorului polonez.

*

Ora ceaiului nostru: găsesc, în salonul mare și elegant unde sunt primit lumea așezată la masă: fripturi gigantice așezate pe farfurii argintate, fructiere cu varietăți, samovare de aur cari fermentează de zor ceaiul aromat. La nedumerirea privirii mele, un proaspăt prieten care cunoaște România, îmi explică:

— La noi se prânzește la patru după amiază.

— ?

— Da. Dimineața luăm un ceaiu sau două, la amiază o gustare destul de serioasă, nu-i vorbă, în timpul lucrului, și apoi masa de bază la 4. De altfel, ieșim la slujbă la 3. Până ce venim acasă numai bine.

— Și seara, când mâncați? întreb eu, uluit de ce-mi văd ochii pe talere.

— La șapte și la unsprezece jumătate. Intre aceste intervale mai au loc câteva gustări...

Inchipuiți-vă că la nouă ore de... sbor de București, umezeala e atât de pătrunzătoare și frigul atât de robust încât hrana trebuie să fie compactă, iar băutura nu mai puțin rezistentă. Zececincisprezece pahare de ceaiu, câteva păhărele de vodka și iarăși ceaiu.

Am prilejul să cunosc o societate variată de toate categoriile. Stăpânii casei, de o politeță care îi apropie de oamenii dela noi (nu uitați că Românii sunt renumiți în străinătate pentru ospitalitatea lor). Eleganți în vorbă, rezervați, cu maniere distinse, prietenoși.

Femeile nu prea frumoase, dar toate simpatice, comunicative, inteligente.

Bărbații, tipuri blonde, energice voioase, se deosebesc din primul moment prin fantezia bogată, prin dragostea de țară.

Patriotismul este nota dominantă, în toate cercurile sociale.

Numai așa înțelegi cum și-au putut organiza, dela războiu încoace, o activitate atât de intensă, un avânt industrial atât de solid, o forță economică atât de serioasă.

Cracovia: catedrala Wawel, pantheonul istoric și artistic al Poloniei.

Orașul este o metropolă. Străzi geometric tăiate, case drepte, simetrice, o circulație trepidantă îți dau imediat impresia precisă că te afli într'o cetate modernă a comerțului și a frământărilor de tot felul.

Trebuesc notate câteva caracteristici, semne de civilizație cari se întâlnesc, rareori, atât de

(Urmează în pag. următoare)

perfect puse la punct, chiar în alte mari centre europene.

In primul rând comunicaţiile telefonice: afară de Berlin, nicăeri altundeva nu se poate întâlni un serviciu atât de prompt ca la Varşovia. Nici nu ai ridicat bine receptorul şi centrala îţi şi răspunde. (Telefonistele noastre ar rămâne de căruţă în capitala Poloniei).

Apoi, curăţenia de pe străzi. Nu pricepi când sunt îngrijite trotuarele. Circulaţia se face cu o pricepere cu totul superioară.

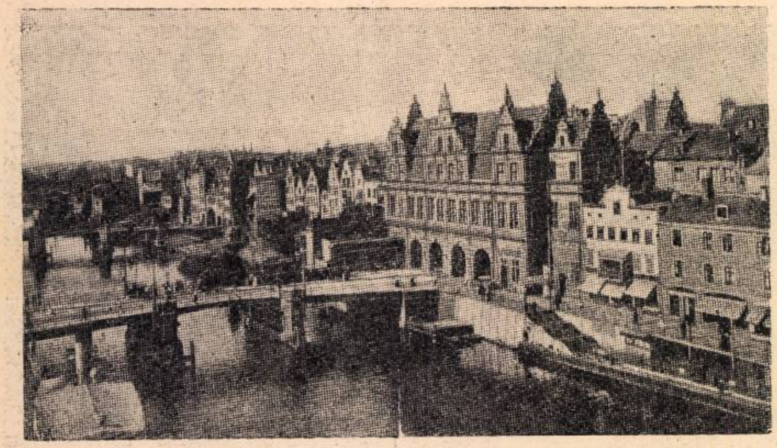

Dantzig: oraşul dantelăriei arhitectonice şi marea poartă comercială dela Marea Baltică.

Tramwayele, foarte bine întreţinute, bine încălzite, au ceasornice pe perete.

Se fac sforţări extraordinare pentru evitarea şomerilor: sunt deja 400.000. Pretutindeni, întâlneşti şantiere, lucrări ale Primăriei, binale, pentru întrebuinţarea cât mai multor lucrători.

Criza, refrenul lumii întregi, se resimte şi aici, între luxul cel mai deşănţat, expus pe străzile din centru şi sărăcia extremă din cartierele periferice.

Ulica Marszalkowska, antena principală a oraşului, lungă de 3 kilometri şi penibil de dreaptă, cuprinde magazinele cele mai frumoase, înscrise în hora de becuri multicolore. Aici se întâlnesc fetele, frumoase de tinereţe, vorbele rostogolite cu veselie, ritmurile de jazz din marile cafenele. Rari cerşetori se încumetă să înfrunte, cu chipurile lor scâlciate de vermină, buna dispoziţie şi nervozitatea trecătorilor din această regiune privilegiată. Cinematografele răsar ca ciupercile, ca la noi, pe bulevardul Elisabeta.

Treizeci şi nouă de teatre. La o populaţie ceva mai mare decât aceea a Bucureştilor.

Seara sunt invitat de nişte prieteni proaspeţi la un teatru de periferie: îi zice **Atheneum** şi e construit de un sindicat muncitoresc. O sală minunată, simplă, construită în lemn, cu o acustică perfectă. Preţurile: dela 1—5 zloţi (20—100 lei).

Lume cumsecade, modest îmbrăcată, simpatică.

Se joacă o piesă sovietică, plicticoasă prin conflictele ei politice, dar ridicată la o mare valoare umană prin jocul excepţional al actorilor. O asemenea lucrare nici n'ar îndrăzni să înfrunte lumina rampei la noi. La Varşovia se reprezintă de 150 de seri. In pauză, deschid o gazetă românească pe care am cumpărat-o, dimineaţa, la Băneasa.

Ce se joacă la Bucureşti? «Cântec de leagăn» de Martinez Sierra N'am văzut piesa dar cred că-i mai interesant aici.

Actorii sunt excelenţi. Un joc sobru, realist, stăpân pe toate tainele expresiei. Străin de limba atât de bogată în consoane şi sonorităţi, pe care o aud abia de 6 ore, reuşesc totuşi să înţeleg toată acţiunea dramei.

La ieşirea din teatru, lumea porneşte spre centru în tramwaye. Cursă de o jumătate ceas. In **Nowy Swiat** mulţimea se împrăştie spre cabarete, cafenele, ceainării (cukiernia) «Polonwa», «Gastronowa», «Ziemianka»). Noul val de lume democrată turbură, vădit, publicul select fixat de multă vreme la mese şi dornic să se amuze numai dânsul... Lucrurile se aranjează, însă, repede, spre buna înfăţişare a sălii care se amuză până târziu, după miezul nopţii. Jazz-uri încinse, dansatori febrili, atmosferă încărcată. Nimic specific. Aspecte generalizate în toată lumea. Nu pot explica tovarăşilor mei să-mi arate echivalentul lui «Cănuţă» ori al «Roţii Lumii»...

Târziu, noaptea, când trupul hărţuit de atâtea şocuri, îşi caută o odihnă meritată în aşternutul îngheţat, îmi dau seama că la urma urmei e niţel miraculos să jonglezi cu spaţiul, să faci saltul peste două ţări, în câteva ceasuri, să cunoşti o civilizaţie nouă în exact intervalul cât te-ai plimba pe Calea Victoriei şi să-ţi îmbogăţeşti colecţia de oameni simpatici cu o uşurinţă de joc.

Şi totuşi, nu te simţi fericit... Ce-i trebue, oare, trupului păcătos, pentruca să fie însfârşit satisfăcut după atâta fierbere cotidiană? Cu ce poate fi liniştită mintea răscolitoare, capricioasă, neistovită? Purtată prin locurile cele mai diverse, hrănită cu roadele cele mai greu de cules, ea găseşte, încă, prilejul să se întrebe: asta-i tot? Poate că are dreptate... Mulţumirea stă în procesul intim, sufletesc, în cugetarea şi liniştea proprie.

După aceste reflecţii ameţite, cred că am adormit...

*

Cerul cernit şi ploaia deasă ascund culorile zidurilor şi perspectiva monumentelor, tranziţia între cartiere, caracterul divers al clădirilor se observă însă lesne ca un caleidoscop viu de imagini istorice.

Se întâlnesc construcţii de stil vechiu, de prin secolul XIV şi XV de un pitoresc şi o savoare unică: este Varşovia veche, cuprinsă într'o incintă de arhitecturi rococo, de bordeie , de hanuri şi fântâni, piaţete şi inscripţii în cari citeşti ca într'o carte. Este singurul loc care a fost în parte cruţat de atacurile tragicului destin ce apasă asupra acestui centru de cultură. Nici incendiul pus de Suedezi, în anul 1865, în cursul unei bătălii de trei zile, nici ocuparea Germanilor, după a treia desmembrare a Poloniei, nu au avut nici o repercusiune asupra acestui cartier.

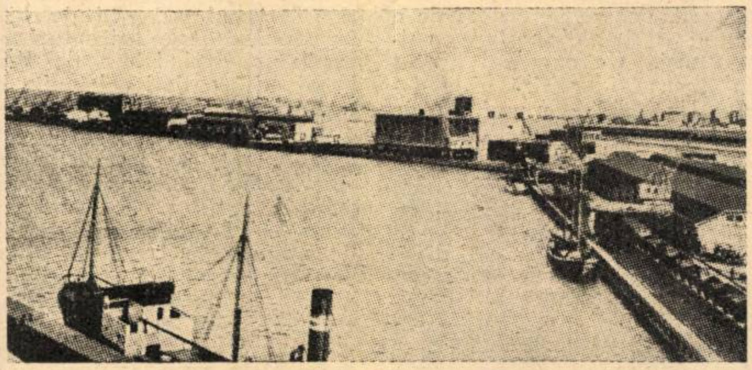

Gdynia : **din pământ sec, o energie supra-omenească a construit, în câţi-va ani, un port care este socotit ca unul din cele mai importante din Europa.**

Castelul regal (Zamek Krolewski) este primul edificiu impunător şi important care îţi îndeamnă curiozitatea să-l vizitezi.

Măreaţă clădire dreptunghiulară, somptuos mobilată, încinsă în câteva rânduri de focul războaielor şi refăcută în unghiurile sale de ornamentare artistică. Picturile bolţilor sunt executate de pictorul curţii poloneze, italianul Bacciorelli, într'o intensitate de culoare şi puritate a liniilor cari, la primul moment îţi rănesc privirea. Paşii nu se încumetă să calce pe admirabilele parchete şi mozaicuri.

In aripa laterală a palatului se află reşedinţa preşedintelui republicei poloneze. E curioasă vecinătatea acestor vestigii de glorii apuse, portretele tuturor regilor Poloniei şi tezaurele lor de artă alături de o formă atât de diferită de guvernământ. Deşi vechea aristocraţie poloneză nu şi-a pierdut, nici astăzi, nimic din patrimoniul vechei sale faime.

In preumblarea gonită prin străzi, sunt sacrificate, evident, nenumărate puncte de atracţie.

Aşi comite însă o fărădelege dacă nu aşi însemna existenţa fabulosului **Palat al Studenţilor** (Dom Academicky), vastă fiinţă de oţel, cuprinzând 800 camere, mari, elegante, având tot confortul. Piscine, sală de bal, bibliotecă, sufragerii la fiecare etaj, telefon în fiecare odaie, radio, librărie, aer ozonat (căminul se află situat pe un teren liber, în apropiere de aeroport). In nici o ţară din Europa nu există un asemenea aşezământ pentru adăpostirea studenţilor (locuiesc peste 3000 de tineri) cari numai de dragul bunăstării învaţă carte cu plăcere.

Interesul este, însă, pe deplin reţinut, când te pripăşeşti în cartierul evreesc. Ai ajuns pe nesimţite în **Nalewki.** Este o adevărată fortăreaţă, cu întărituri de ordin natural: un climat sufletesc special, un freamăt nemai întâlnit, o variaţiune de tipuri luxuriantă şi preţioasă.

Locuesc 300.000 Evrei în cetăţuia aceasta, delimitată pe de-o parte de o mare închisoare, iar pe de altă parte de marginea oraşului. La fiecare trei case, e o sinagogă: dintr'o cocioabă, din câteva odăiţe, dintr'o sală mai mare, oamenii aceştia fanatici de bigoţi, cari au să îndure în centrul oraşului atâtea persecuţii şi sunt aproape excomunicaţi dela viaţa mare şi plină a poporului, şi-au înfiripat aici sute de biserici în cari-şi revarsă prea plinul pasiunei lor religioase. Sunt viziuni de nedescris, rugăciunile evreilor polonezi: trupurile de o elasticitate de acrobaţi, se agită într'o cutremurare continuă, dănţuind, gesticulând înălţându-se, privirile se umple cu extazuri mistice, glasurile urlă, tânguind o suferinţă seculară. Copilaşi de 4 şi 5 ani, cu ochi de cărbune şi cu zulufi încâlciţi, se închină alături de părinţii lor. Dela trei ani încep să buchisească pe cărţile sfinte. La zece ani încep să se iniţieze în tainele talmudului. La 18 se căsătoresc, mai stăruie o vreme în studiile înaintate ale speculaţiunilor filosofice şi apoi sunt siliţi să se aplece în faţa

(Urmează în pag. 234)

CITIŢI
în numărul viitor al revistei noastre
O sută de ani dela moartea lui GOETHE
un foarte interesant studiu asupra vieţii marelui poet şi cugetător german, al cărui centenar se va sărbători de toată lumea civilizată.
Citiţi „OGLINDA LUMII“

Oameni și animale

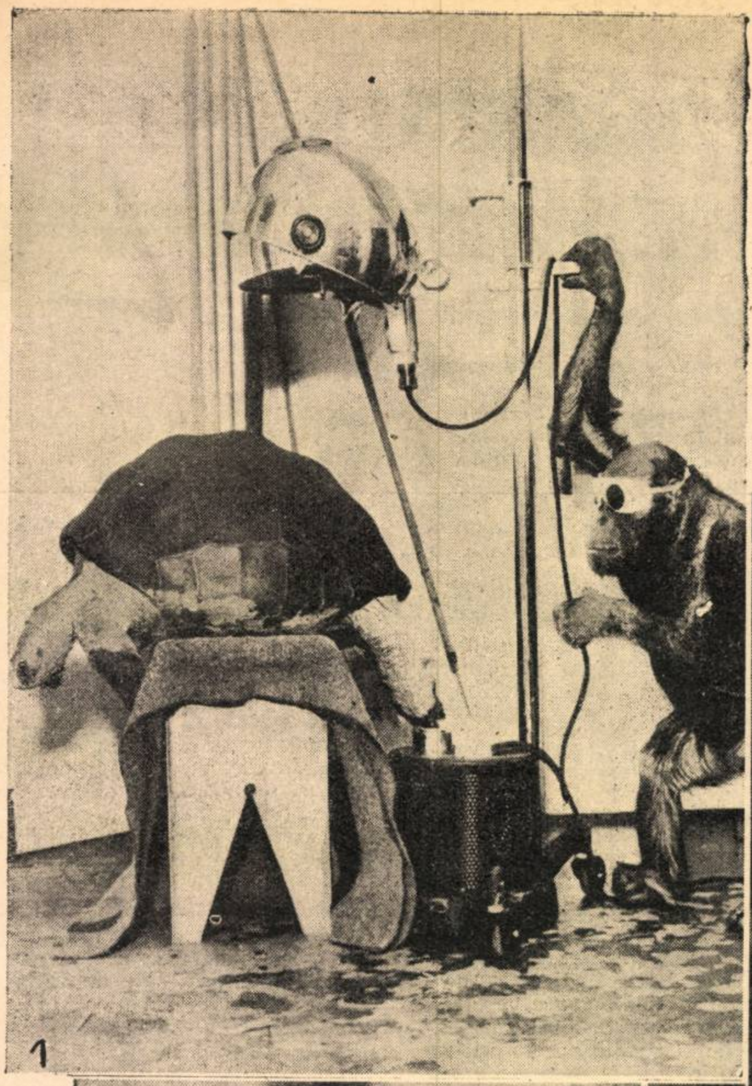

1. Un medic sui generis: maimuța dr. Micky, care face un tratament cu raze X (Roentgen) unei broaște țestoase. După câte-va ședințe, broasca a scăpat de bronșită, alegându-se, în schimb, cu grave arsuri depe urma puternicelor raze. — 2. Două splendide exemplare din rasa Barșoi (ogari rusești). Stăpâna lor este o tânără suedeză care-i păzește ca ochii din cap. — 3. Un dromader născut în tren. Circul internațional Strassburger a avut plăcuta surpriză, la recenta lui oprire în Basel (Elveția) să asiste la nașterea unei cămile, în timp ce animalele erau coborâte pe peron. — 4. «Rex». cel mai mare elefant din lume a sosit la Paris, la Jardin des Plantes, oferit capitalei Franței, de circul internațional Amar. «Rex» cântărește 3600 kilograme și valoarează aproape un milion de lei. — 5. O mică Eva care știe cum să umble cu... șerpii: cu siguranță că micei proprietare a acestor doi șerpi splendizi nu i s'ar fi întâmplat în Raiu ce a pățit soția buclucașă a străbunicului nostru Adam. — 6. Fermierul Gay, din California, a îmblânzit în așa chip un leu, încât face zilnic curse îndelungate, pe mari distanțe, călare pe «regele animalelor».

LAUDENBACH, ASASINUL

Bucătăresele bătrâne nu ar mai trebui să cadă victime ale excrocheriilor conjugale. Degeaba, însă: lucrul acesta se întâmplă încă foarte des. Bietele slujnice economisesc gologan cu gologan şi muncesc de zor, în speranţa că vor avea odată. «casa lor». Din când în când, stăpâna pătrunde în odaia servitoarei şi întrerupe, furioasă, numărătoarea plină de migală a banilor strânşi. Ameninţă că o va da afară. Dar operaţia reuşeşte. Zilele de lucru se adaogă altor zile de lucru şi, în intervalul acesta, monedele se adună pentru a fi apoi schimbate în hârtii. Neobosită muncă de furnică!

Suma se măreşte, cu încetul, dar sigur şi fără contenire. Noaptea, când în casă nu se mai aude nici un sgomot, bucătăreasa îşi reia socoteala economiilor.

INTERVINE UN BĂRBAT

Şi, în momentul acesta, exact când suma pusă de o parte a atins nivelul necesar pentru întemeierea unui cămin, apare bărbatul. Poartă un palton încă în bună stare. Chipul îndrăzneţ, ţigare în colţul gurii, pălărie moale. Puţin cărunt, e plin de forţă şi de curaj. Livretul casei de economii pe care-l avea bucătăreasa, dispare în buzunarul larg al paltonului: buzunar inepuizabil, în stare să cuprindă multe livrete. Un salut amical, cu mâna dusă la pălărie şi iată-l plecat pentru totdeauna.

ASASIN!

Asta se întâmplă în cazul cel mai bun. Când bucătăreasa se mulţumeşte să rămână numai cu gura căscată şi înţepenită de groază. Dacă ea însă, face gălăgie, dacă aleargă după pungaş ţipând în gura mare, dacă încearcă să-l oprească cu dinţii de pulpana paltonului, atunci escrocul «conjugal» trebue să-şi apere existenţa: la ce bun să mai dea ochi cu poliţia, să-şi schimbe din nou numele, să-şi mai... piardă timpul, când trebuie să i se smulgă fructul muncii sale: livretul Casei de economie al bătrânei bucătărese.

I-a căzut şi pălăria... Ţipetele femeii îl scot din fire...

Nu-l lasă să-şi vadă de treabă. Trecătorii l'ar putea lua drept un asasin. In definitiv, de ce nu ar justifica această presupunere?... Ii stă la dispoziţie, un bolovan, ori un browning.

UN ESCROC «CONJUGAL» NU TREBUIE SA FIE INSURAT....

Până aici, toate au mers bine. Vedeţi, d-ra Puberl, bucătăreasă la bancherul Ephrussi, din Viena, ar fi trebuit să se gândească bine înainte de a-l denunţa pe escrocul Franz Landenbach, comerciant. Acesta avea la dânsul un instrument contondent. Un ţipăt... şi de-odată, a dispărut şi livretul casei de economie şi bucătăreasa a fost suprimată. Totul s'a petrecut în ordinea obişnuită. Singurul amănunt curios este că cu prilejul arestării asasinului Landenbach s'a descoperit că el e căsătorit.

Cum, nu era celibatar? E vorba de un caz cu totul anormal.

Un adevărat escroc «conjugal» nu trebuie să fie căsătorit. O femeie, o familie, sunt lucruri stingheritoare, o povară pentru cineva care-şi ia meseria în serios.

Poliţia vieneză şi-a dat seama de curiozitatea cazului şi o arestă şi pe d-na Laudenbach. Anchetatorii şi-au făcut următorul raţionament: «Un escroc veritabil de căsătorii, asasin pe de-asupra, trebuie să fie celibatar. Dacă nu este şi îşi ucide victima, înseamnă că soţia lui a fost complice».

D-na Laudenbach era spălătoreasă. Poliţiştii au găsit-o la lucru într'o atmosferă de muncă cinstită. Numai că într'o grămadă de rufe, au dat peste banii victimei. Optzeci de mii de lei. Prodigioasă răbdare de furnică.

...DACA A UCIS'O, NU POATE CIOPÂRŢI CADAVRUL LA DOMICILIUL CONJUGAL

Cât despre bucătăreasă, ea fu făcută «bucăţele». Asasinul o tăiase în fel şi chip şi transportase resturile, în câteva rânduri, afară din Viena. Cu toate astea, e foarte greu să te desbari de un pachet totdeauna. Nu oricând poţi găsi un loc potrivit pentruca, luând o mină distrată, să laşi să-ţi scape pachetul din mână.

Franz Laudenbach fu nevoit deci, să rătăcească dela o gară a Vienei la cealaltă pentru a se descotorosi de pachete. Dar bucuria nu-i fu de lungă durată. Bucăţelele de carne şi de oase au fost adunate... Unele, dintre ele, plecase, e drept, cu trenul, dar au fost readuse la Viena, recunoscute, identificate, până ce se ajunse la arestarea lui Laudenbach.

«ŞI PE CAND ACHITAREA?»

Chestiunea aceasta nu e de prisos, căci este un fapt ştiut că juraţii vienezi sunt neîngăduit de buni la suflet. Se pare, totuşi, că de data asta nu vor putea să dea un verdict negativ. Inovaţiile pe cari Laudenbach le-a introdus în moravurile asasinatului, nu prea par să aibă şanse de succes.

In primul rând, escrocii «conjugali» nu trebue să fie căsătoriţi.

Şi apoi, dacă ucid, nu trebue să ciopârţească trupul victimei la domiciliul conjugal.

JURAŢII VIENEI NU VOR ACHITA

Vienezii au o inimă de aur şi, după cum se ştie după vin, ceea ce iubesc mai mult, sunt copiii. Şi Franz Laudenbach are un copil, un băieţaş drăguţ de şapte ani, Walter. Ca de obiceiu Duminica trecută, a mers să se plimbe cu băiatul lui în Wiener Wald (un fel de Şosea a noastră), îmbrăcat într'un scânteietor vestmânt de zăpadă. Din nefericire, cu o zi înainte, Laudenbach săvârşise crima şi profita de ocazie pentru a transporta, cât mai departe de oraş picioarele victimei... Iată un fapt pe care Viena nu i-l va putea ierta: profanarea copilului.

Un om care asasinează o bucătăreasă, după ce a jefuit-o de tot avutul e un ticălos, cu o privire de hienă, nu-i aşa?

Insă dela un tată care îşi ia fiul la plimbare, în Wiener Wald ducând în acelaş timp, înfăşurat într'un pachet o parte din rămăşiţele victimei sale, nu rămâne nimic de sperat.

Franz Laudenbach nu va găsi nicăeri un cuvânt de milă.

O ţară prolifică: Japonia

Populaţia Japoniei continuă, cu toate pierderile de oameni pe cari le suferă, acum, în războirea înverşunată cu Chinezii, să crească într'o măsură din ce în ce mai accelerată. După ultimul recensământ populaţia Japoniei este de 64.450.000 suflete, fără a număra coloniile. Din 1925 încoace, creşterea e de 7.9%.

Procentul naşterilor continuă să se urce în timp ce în ţările europene el este într'o continuă scădere.

Dacă «sârguinţa» părinţilor va continua câţiva ani, se crede că populaţia japoneză va atinge 100 milioane locuitori. Vor să ajungă pe «dragii» lor vecini, Chinezii cari sunt în număr de 400 milioane. Astfel, Japonia s'ar rândui printre marile puteri, imediat după Statele Unite şi Rusia sovietică.

Creşterea atât de rapidă a populaţiei (aproape un milion pe an) într'o ţară cu atât de puţine resurse naturale ca Japonia dă serios de gândit.

Şi Englezii pun bariere vamale

Inainte de punerea în vigoare a tarifului protecţionist englez, zeci şi chiar — fără exagerare — sute de vapoare încărcate cu tot felul de mărfuri, s'au grăbit să acosteze în porturile Marei Britanii, pentru a profita de ultimile clipe ale liberului schimb, care şi-a trăit traiul în Anglia. Iată, cu zece minute înainte de ora fixatăpentru intrarea în vigoare a protecţionismului, ultimul vapor de comerţ care a putut trece pe sub Tower Bridge, **aducând articole franceze a căror vamă devine prohibitivă.**

ECLIPSELE LUNEI MARTIE

Intunecimea de soare dela 7 Martie s'a văzut în Australia. - Intunecimea roşie de lună dela 22 Martie se va vedea pe frontul de războı chino - japonez

Anul 1932 e sărac în eclipse: avem numai două întunecimi de soare şi una de lună. O singură eclipsă va fi vizibilă în România, abia la toamnă şi vom da la timp detalii asupra fazelor ei.

ECLIPSA DELA 7 MARTIE

La 7 Martie a avut loc o eclipsă inelară de soare invizibilă în Europa, dar observată din Australia, Oceanul Indian şi de pe continentul antarctic.

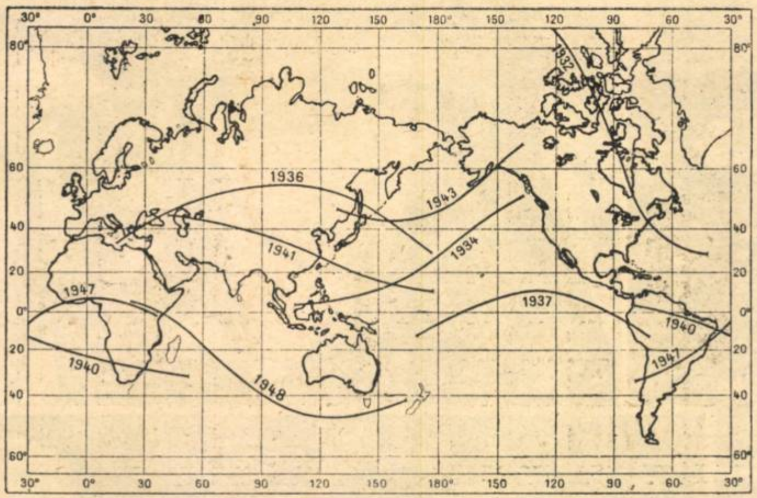

Liniile centrale ale eclipselor totale de soare.

Eclipsa a început la orele 7 h. 31 m. după timpul oficial român. faza maximă a fost la 9 h. 55 m. şi sfârşitul la 12 h. 20 m. Mărimea eclipsei a fost de 0,964 (diametrul **soarelui** fiind luat de unitate).

Mare emoţie trebue să fi avut locuitorii Australiei observând întunecarea soarelui şi reducerea sa la un inel de foc de 0,036 suspendat pe bolta înegrită a cerului.

Cea mai mare durată a fazei inelare a fost, conform calculelor, de 5 m. 20 s., într'un loc la sudul Australiei între această insulă şi pol, în plin Ocean Antarctic.

Eclipsa a provocat obişnuitele seisme şi perturbaţiuni atmosferice.

ECLIPSA DELA 22 MARTIE

La 22 Martie, două zile după trecerea soarelui la equinoxul primăverii, va avea loc o splendidă eclipsă parţială de lună, deasemenea invizibilă în Europa.

După ora noastră întunecimea va începe la 11 h. 59 m.; mijlocul eclipsei va fi la 14 h. 32 m. şi sfârşitul la 17 h. 5 m. Mărimea eclipsei 0,972 (diametrul lunei fiind 1).

Inceputul eclipsei se va vedea în estul Asiei, luna apărând roşie pe frontul de războı chino-japonez caşi în Ianuarie 1917 când milioane de soldaţi pe fronturile de măcel ale Europei avură prilejul să observe acea memorabilă eclipsă roşie de care mulţi din cititorii noştri îşi vor mai fi aducând aminte.

Intunecimea se va mai vedea din Australia, pe Oceanul Pacific şi din cele două Americi.

Australienii sunt favorizaţi de o şansă deosebită, putând vedea două eclipse în două săptămâni, în timp ce pe latitudinele Europei ne mulţumim să vedem o eclipsă odată la câţiva ani.

EXPLICAREA ECLIPSELOR DE SOARE ŞI DE LUNA

Oamenii au făcut totdeauna natura răspunzătoare de deslănţuirea instinctelor lor. O cometă înfricoşătoare, o eclipsă de soare şi alte fenomene cereşti erau pe vremuri semne de războaie şi de alte nenorociri pe care şi le făceau singuri.

Războaiele au ajuns însă mai frequente ca aceste apariţiuni cereşti. O cometă se vede odată la o jumătate de secol iar războı avem la fiecare deceniu.

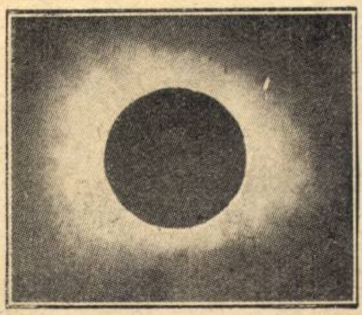

Eclipsa totală de soare din 8 Iunie 1918. Se vede împrejurul sferii astrului eclipsat de către Lună, «coroana» solară care nu se poate observa decât la eclipsele totale.

Ce sunt eclipsele, ştie aproape oricine azi. O eclipsă de soare se datoreşte numai interpunerei lunei între pământ şi soare. Inchipuiţi-vă un zeppelin care trecând în dreptul soarelui îl va acoperi pentru câteva clipe, îl va eclipsa. La fel şi luna în drumul ei acoperă uneori soarele şi avem întunecime parţială, totală sau inelară.

Eclipsele de lună se datoresc cu totul altei cauze. Inchipuiţi-vă Pământul în spaţiu: un glob imens, întunecat, care pe jumătate din suprafaţa lui primeşte lumina soarelui, cealaltă jumătate fiind cufundată în umbră. Umbra aceasta are o lungime colosală, de sute de mii de kilometri. Or, luna, care se învârteşte în jurul Pământului în vreo 28 de zile se întâmplă de trece prin acea umbră şi cum ea primeşte lumina tot dela soare, nu o mai poate primi când se află în umbra Pământului, atunci se întunecă, se eclipsează.

Eclipsele de lună nu au însă însemnătatea celor de soare. Acestea din urmă sunt aşteptate cu nerăbdare şi mulţumită lor s'au descoperit multe lucruri interesante cu privire la constituţia soarelui. Cunoscând bine soarele noi putem afla multe lucruri asupra constituţiei celorlalte stele. Şi iată că ceeace făcea groază omenirei pe vremuri, eclipsele de soare, pentru noi, cei de azi, constitue un ajutor precis când voim să studiăm universul.

CREDINŢE ŞI SUPERSTIŢII

Eclipsele de lună sperie şi astăzi pe locuitorii satelor, ţăranii români caşi cei din Norvegia, având credinţa că satelitul nostru ar fi mâncat de vârcolaci.

Intr'un manuscris vechiu s'a găsit însemnarea de mai jos cu privire la eclipsa totală de lună dela 3 Februarie 1793.

«Să se ştie de când au pierit luna Vineri în luna Făurar în trei zile 1793, în ziua de sămiez sara, pe la miezul nopţii. Atunci a fost mare frică pe la tot omul care se teme de Dumnezeu. Fericit care au gândit la Dumnezeu atunci, că Dumnezeul cel sfânt văzând atâte multe câte spurcăciuni sunt pe pământ. Dumnezeu sfântul arătă multe semne pe pământ şi oamenii nu se mai pocăi şi nu văd că Dumnezeu îşi arată sămnurile. Nu multă vreme de când a pierit soarele şi s'a cutremurat pământul, să fi cutremurat ca jumătate cias.

«Şi atunci când a pierit luna au tras clopotul pe la miezul nopţii şi cine l-au auzit s'au mirat ce este, că oamenii sunt proşti şi eu am scris Vasăle Marcociu când şedeam la Prăjeşti».

Eclipsa observată de **Marcociu** a fost totală, dar luna n'a pierit cu totul. In anii 1642, 1761 şi 1816 luna dispăru complect, rămânând cu desăvârşire invizibilă aşa că nici nu se putea găsi locul ei pe cer. Eclipsele dela 16 Octombrie 1921 şi dela 2 Aprilie 1931 au fost analoage întunecimei dela 23 August 1877, luna apărând roşie luminată.

*

Astronomii pot prezice eclipsele cu sute şi mii de ani înainte cu o precizie până la fracţiunea de secundă. Astfel savantul german **Oppolzer** a calculat elementele a 13.000 de eclipse. Deasemenea **Leverrier,** celebrul astronom francez care a descoperit planeta Neptun prin calcul, a întocmit elementele celor mai interesante fenomene cereşti care vor avea loc în 2 milioane de ani!

Eclipsele de lună sunt mai rare decât cele de soare dar se pot observa mai des. Explicaţia acestui paradox e simplă: o eclipsă de soare se observă numai pe o fâşie de câţiva kilometri; din contra eclipsele de lună se pot observa din toate localităţile de pe glob având luna de-asupra orizontului.

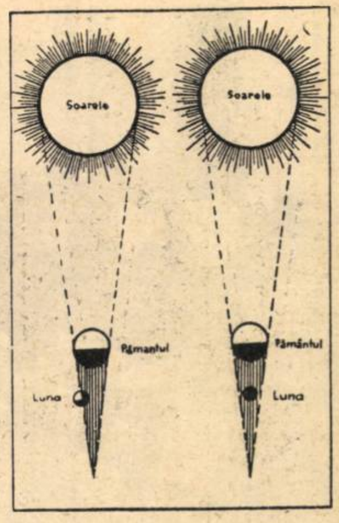

Explicaţia teoretică a eclipselor de lună. După cum ea intră în total sau în parte în conul de umbră pe care soarele îl face în dosul pământului, avem eclipsă totală sau parţială.

Multe întunecimi trec neobservate având loc după miezul **nopţii.**

PLANUL ECLIPSEI

In fine vom termina această cronică, atât de aridă, cu o menţiune asupra aşa numitului plan al eclipsei.

Eclipsele de lună au loc când Pământul se află între lună şi soare, tustrele corpurile fiind în acelaş plan, sau cum spun astronomii: luna e în planul **eclipticei.** Intunecimile de lună pot dar avea loc când luna e plină şi în acelaş plan cu soarele şi pământul. Inchipuiţi-vă pământul în spaţiu: un glob imens primind lumină dela soare o emisferă, cealaltă jumătate fiind în umbră. umbra aceasta are o lungime de sute de mii km. Luna primeşte lumina tot dela soare dar trecând prin umbra pământului se eclipsează.

In satele noastre unde ştiinţa pătrunde atât de greu, doar preotul, învăţătorul şi notarul pot afla din gazete sau din «Oglinda lumii» de aceste fenomene ale naturei.

A apărut No. 1 anul I, al revistei

ŞTIINŢA

cu un bogat sumar de ştiinţă popularizată şi ilustraţiuni în text. Revista se trimite numai abonaţilor, contra sumei de 40 lei anual trimisă prin mandat pe adresa: **Inginer L. FLORIN, Căsuţa poştală 70 Bucureşti I.**

ULTIMELE EVENIME

1. Întemeierea unui nou stat independent: Manciuria şi Mongolia. Sub imboldul Japonezilor, s'a proclamat independenţa republicei Manciuriene, cu capitala Mukden şi al cărei preşedinte a fost numit împăratul detronat al Chinei, Pui-Yi. 2. Un afiş uriaş, reprezentând chipul mareşalului Hindenburg, a fost placardat pe toate imobilele mari din Berlin, cu ocazia alegerii preşidenţiale din Germania. — 3. Adolf Hitler, temutul agitator german, candidat la preşedinţia republicei şi care a întrunit la primul scrutin, 11 milioane voturi, se pregăteşte, în vederea celei de a doua alegeri, de o propagandă şi mai violentă şi intensivă: statul său major îl secundează orbeşte. — 4. Insfârşit, i s'a împlinit visul: prinţul Lennart al Suediei, care a avut de învins atâtea obtacole pentru căsătoria lui cu d-ra Karin Nissvandt, a luat-o de soţie, zilele trecute, la Londra. — 5. Din palatul său preşidenţial, mareşalul von Hindenburg, s'a adresat

ENTE ALE SĂPTĂMÂNII

prin microfon, întregei naţiuni germane, arătând motivele de înalt patriotism care l-au îndemnat să candideze pentru a doua oară, la preşedinţia republicei. — 6. Inaugurarea sediului «Federaţiei Economice» din România: un grup compact de congresişti, ieşind dela întrunirea de constituire. — 7. Bucureştiul inundat: un aspect dezolant din cartierul Parcul Berindei, invadat de apă şi ameninţat să rămâie izolat de orice mijloc de comunicaţie. — 8. Primul minstru francez, André Tardieu, ieşind dela locuinţa lui Aristide Briand, pe catafalcul căruia a adus un suprem omagiu, în numele întregei naţiuni, memoriei marelui propăvăduitor al păcii. — 9. O nouă conducere a partidului poporului: reprezentanţii a peste 50 de judeţe din ţară l-au proclamat pe d. Octavian Goga, preşedinte al partidului poporului, în locul d-lui mareşal Averescu. Frământările politice din sânul acestui partid sunt încă în toiu.

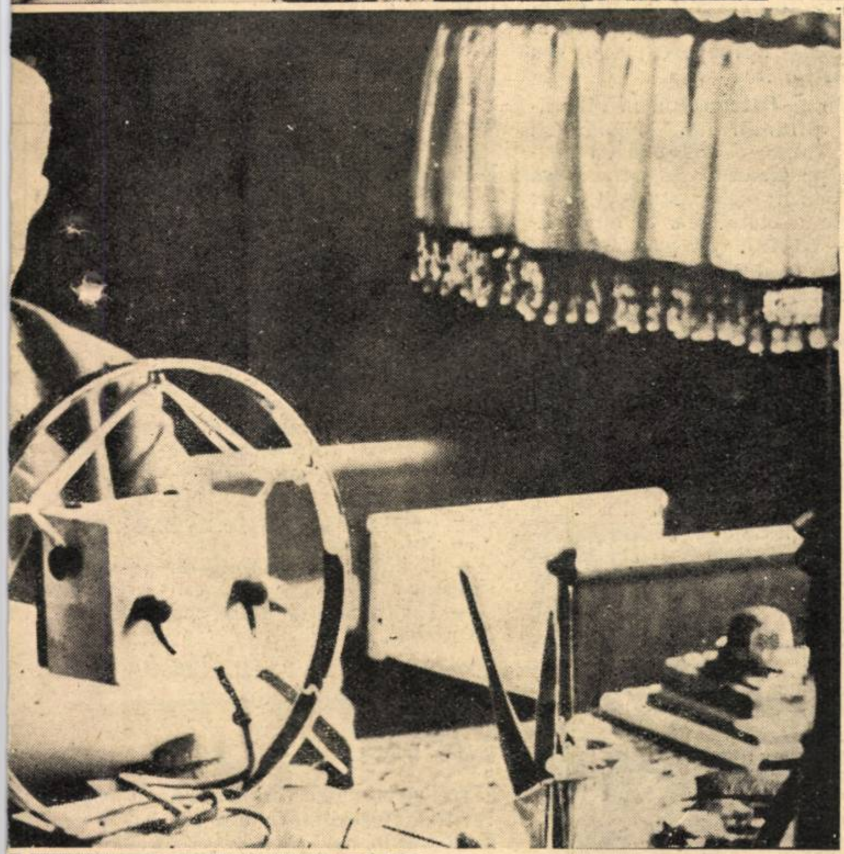

8

7

TRAIASCA
OCTAVIAN GOGA
PREŞEDINTELE PARTIDULUI POPORULUI

9

EŞTI FRUMOASĂ!

de AMALIA GUGLIELMINETTI

Cine ştie ce presimţire părintească o împovărase cu numele acela greoi, asemenea unui bloc de marmoră sau de bronz: **Ariana...** Am văzut-o pentru întâia oară la Veneţia, în piaţa San Marco, unde gusta şi dânsa voluptoasa idioţie fotogenică ce-i lăsa pe streini în admiraţie: aruncatul fărimiturilor de pâine porumbeilor. Şi toate aparatele fotografice ale turiştilor colindători de ţări erau îndreptate spre frumuseţea aceia tânără, scânteietoare, în mijlocul puzderiei de aripi multicolore...

In amurgul acela de toamnă încălzită încă de soarele care dezmierda măreţia posomorâtă a palatului Dogilor, Veneţia dobândea pentru mine un farmec pe care nu i-l mai cunoscusem niciodată, un farmec neasemuit de dulce, care mă ţinea magnetizată pe marginea apelor ei verzi... Locuiam la Danieli, un hotel în Lido. Venisem acolo fiindcă aveam mai des prilejul unei perspective cinematografice spre Puntea Suspinelor şi a celeilalte perspective literare, a lui George Sand şi Alfred de Musset, amanţi aproape legendari!...

La Danieli locuia de asemenea şi Ariana, împreună cu un unchiu în vârstă, împăunat cu nişte mustăţi stufoase şi de naţionalitate îndoelnică, un tip care se exprima în toate limbile, afară de cea italiană. Dar dânsa se născuse la Paris şi păru nespus de încântată să converseze şi să cutreere Veneţia cu mine. După câteva zile eram împrietenite şi, într'o seară, îmi lămuri astfel rostul numelui ei, schiţând un zâmbet de plictiseală:

— Ariana... E un nume ridicol... Tatălui meu trebue să-i fi plăcut mult mitologia greacă...

O privii îndelung, fără să-mi trădez nedumirirea. Avea adevărata frumuseţe clasică, proprie divinităţilor nemuritoare: o frumuseţe aspră, deşi îndulcită de frăgezimea celor douăzeci de ani, o frumuseţe lipsită de orice artificii, aproape lipsită şi de eleganţa modernă dar croită din linii pure şi înfrăţită cu o graţie cuceritoare.

— E un nume care merită să fie purtat numai de o femee frumoasă şi tu eşti una din fiinţele hărăzite cu această însuşire...

Se posomorî parcă şi înfăţişarea ei reflectă, în clipa aceia, melancolia tristă a chipului Medusei...

— Nu!... te rog... Nu-mi cânta şi tu refrenul acesta plictisitor. Am douăzeci şi trei de ani. Dela vârsta de şapte ani nu aud pronunţându-se, în juru-mi, alte cuvinte decât acestea: «Eşti frumoasă!».

Eu clătinai din cap, zâmbind cu o neîncredere ironică.

— Şi nu-ţi place? Orice femee ar vrea să fie în locul tău... Montesquieu a zis...

— Lasă-l pe Montesquieu să doarmă. Frumuseţea e cea din urmă dintre însuşirile mele. Nu-i decât o aparenţă exterioară, un lustru sortit să se descompună şi să dispară cu vremea. In mine e ceva care preţueşte mai mult decât orice: sufletul meu, inteligenţa mea, sensibilitatea mea...

*

De vreme ce eram aproape necunoscute una alteia, destinate poate să nu ne mai întâlnim niciodată, ne destăinuirăm, reciproc, multe din turburările sentimentale şi spirituale cari nu se desvălue nici prietenilor din copilărie şi nici celor mai statornici...

Ariana îmi povesti că fusese logodită de trei ori şi tot de atâtea ori sfărâmase lanţurile căsătoriei, cari erau aproape să-i încătuşeze fiinţa.

— Nici pentru lanţuri nu eşti făcută tu, — îi spusei cu o uşoară amărăciune.

— Dimpotrivă! Aş vrea o dragoste care să mă învăluie toată, o dragoste răscolitoare, neîmblânzită, care să nu-şi afle desfătarea numai în exteriorul meu, care să nu se extazieze numai în faţa culorii ochilor mei şi a liniei umerilor mei... Uneori, încerc senzaţia că aş fi asemenea unui exemplar rar de grădină zoologică, căruia nu i se cere nimic altceva decât să arate vizitatorilor o blană frumoasă şi o mutră de animal mulţumit...

— De bună seamă că unul din logodnicii tăi a fost pictor...

— De unde ştii?

— Imi vorbeşti de linii şi de culoare...

— Da. Era un pictor belgian. Am fost logodiţi două luni şi jumătate şi-mi făcu nouasprezece portrete: unele din faţă, altele în profil, de trei sferturi, de patru cincimi...

— Şi l-ai iubit?

— O săptămână, poate. Idila ţinu opt zile, apoi năvăliră portretele. Când el începu să picteze pe cel de-al douăzecilea, eu luai trenul şi plecai, punând capăt, astfel, oricărei legături...

— Ai o putere de voinţă pe care nu ţi-o bănuiam: ce era cellalt logodnic al tău? Un sculptor?

— Nu, era un profesor de istorie naturală, specializat în entomologie şi eu preţuiam pentru el aproape — aproape cât unul din fluturii lui...

Intr'o zi, pătrunzând în laboratorul profesorului, logodnicul meu, vrui să cercetez şi eu misterele pasionante ale naturii, să învăţ cum trăesc şi iubesc florile, pietrele şi metalele... El îmi spuse: «— Du-te... Eşti prea frumoasă ca să te interesezi de lucrurile acestea. Studiile, doctrina, cultura, se potrivesc femeilor urâte cari nu au alte mijloace cu cari să se îndeletnicească în viaţă... Du-te»... Iar eu am plecat spre a nu mă mai întoarce!

...Despre cel de-al treilea logodnic al meu, nu merită osteneala să mai vorbesc. Era un domn nu prea tânăr, din buna societate pariziană, căruia îi plăcea, mai presus de orice, să mă expue prin saloanele în cari se dansa, sau numai să stau lângă dânsul, în automobilul său, când treceam prin Bois de Boulogne, ori aplecată peste balustrada lojei lui, la Operă... Era o deşărtăciune, care-i ajuta să reîmprospăteze daurirea blazonului său întrucâtva şters... Nimic mai mult!...»

Ariana tăcu şi chipul ei se posomorî, îndurerat ca acel al Medusei...

*

Ne întâlnirăm, întâmplător, după doi ani, la Capri.

Ariana călătoria singură, cu o domnişoară de companie, într'o luntre îndreptată spre «Peştera albastră» şi-mi veni înainte cu mâinile întinse, cu o expresie de bucurie nestăpânită, care-i făcea frumuseţea şi mai enigmatică, şi în acelaş timp mai omenească, mai feminină...

— Sunt fericită!... îmi mărturisi ea, strângându-mi braţul cu o mână neobicinuit de nervoasă. — M'am căsătorit de şase luni cu bărbatul pe care-l căutam de ani, acela care mă iubeşte aproape numai pentru însuşirile mele spirituale, care se bucură de inteligenţa mea, care-i mândru şi se înveseleşte de sensibilitatea mea, care nu găseşte zadarnice şi lipsite de armonie curiozităţile mele cerebrale... Trăim în singurătate, într'o vilă de pe Anacapri, dealul îmbrăcat în verde pe care-l vezi colo sus, împrejmuit cu podgorii, încălzit de un soare aproape african, unde zilele se scurg pentru noi monotone şi sfârşit...
voluptoase, într'o pasiune fără

Vorbea cu oarecare înflăcărare, în care era şi literatură şi realitate.

— Spune, fiinţă adorabilă şi absurdă, întrebai eu, îmboldită de o curiozitate muşcătoare, spune, soţul tău nu ţi-a declamat încă veşnicul refren care ţi-e nesuferit: «Eşti frumoasă»?

— Nu.

— I-ai impus chiar tu să tacă?

— Nu.

— E bătrân, e tâmpit sau nesimţitor?

— Nu, e tânăr... E un invalid de războì... E orb.

Trad. de G. RADULESCU

O reconstituire în miniatură

Soţia unui director general de bancă din Berlin, a omorât într'un accident de automobil, pe o femeie şi a rănit alte patru persoane. In faţa tribunalului, un arhitect reconstitue, în machetă, strada unde s'a petrecut accidentul, pentruca judecătorii să-şi poată da mai bine seamă de elementele de fapt şi de justificările inculpatei.

A apărut:

LUDWIG LEWISOHN

ISRAELE INCOTRO?

ROMAN

TRADUCERE DE

EMANUEL CIOMAC

Această lucrare pasionantă, care a avut un enorm răsunet, atât în Statele Unite, cât şi în Franţa, unde a fost tradusă, sub titlul «Israël où vas tu?» ar avea aproape caracterul unei auto-biografii. Ca şi autorul, eroul principal aparţine unei familii de emigranţi evrei din Germania. Ca şi autorul, eroul a avut o cultură şi o formaţiune pur americană. Asemenea unuia altuia, amândoi au crezut că şi-au găsit o ţară şi un neam. Asemenea unuia altuia, amândoi n'au întârziat de-a vedea că s'au înşelat. Sunt pagini de o înaripată inspiraţie şi de o patetică măreţie.

Cereţi la toate librăriile precum şi la Editura «EMINESCU»
Bucureşti I, Str. Anghel Saligny 2

A APĂRUT

al treisprezecelea volum din aventurile extraordinare ale lui Arsène Lupin.

SECRETUL OMULUI INVIZIBIL

de MAURICE LEBLANC

Şi la noi, ca şi pretutindeni aceste aventuri senzaţionale cari au făcut faima universală a lui Maurice Leblanc, au obţinut un succes neîntrecut.

Cereţi pretutindeni şi la depozitul general, editura «Eminescu» Str. Ing. Anghel Saligny 2, aventurile extraordinare ale lui Arsène Lupin, cu lei 20 volumul 20 lei, precum şi ultima lucrare apărută.

SECRETUL OMULUI
INVIZIBIL

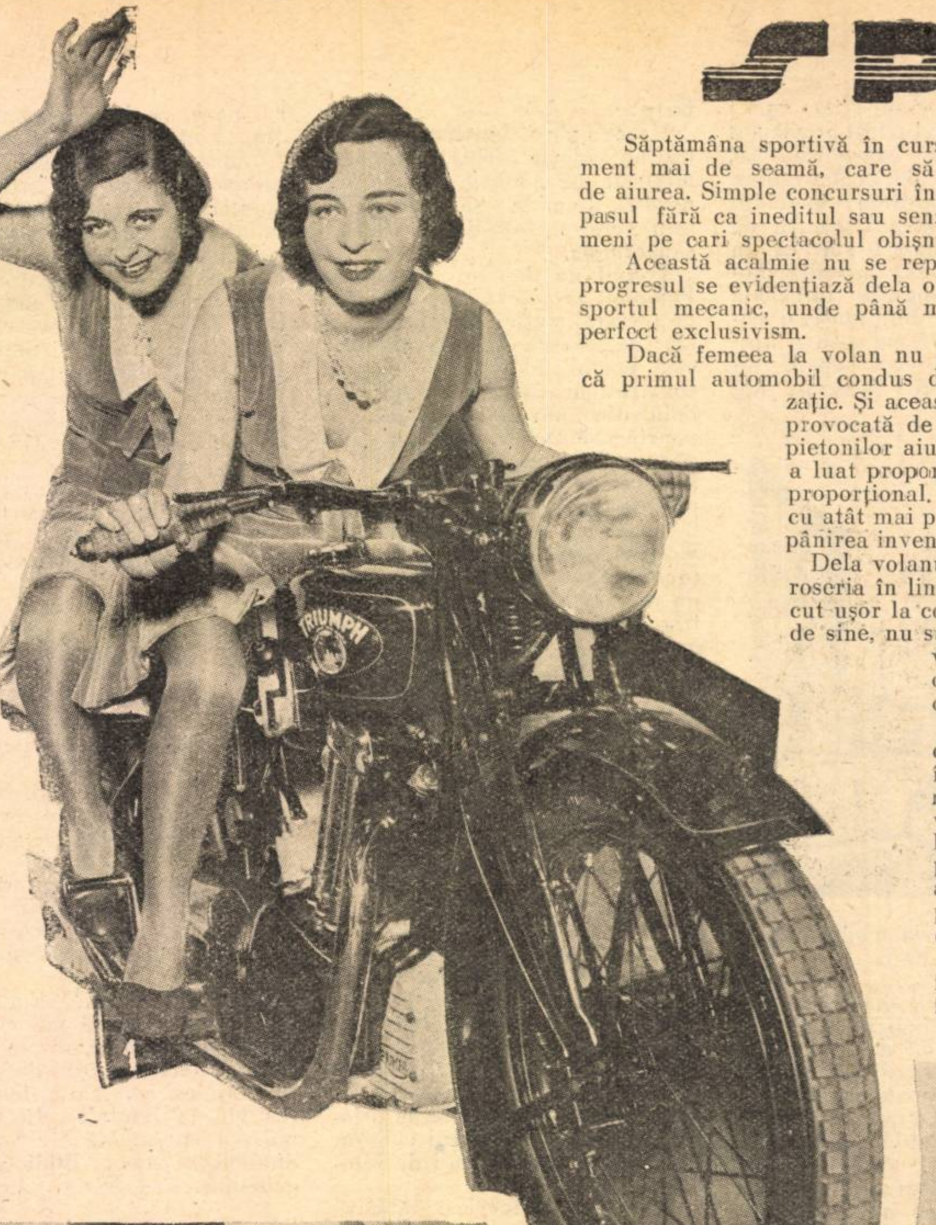

SPORT

Săptămâna sportivă în curs de desfăşurare. n'a fost punctată de nici un eveniment mai de seamă, care să fi impresionat obiectivul fotografului dela noi sau de aiurea. Simple concursuri în toate ramurile de sport. aşa cum întâlnim la tot pasul fără ca ineditul sau senzaţionalul să fi pus în mişcare acele masse de oameni pe cari spectacolul obişnuit le lasă cu totul nepăsătoare.

Această acalmie nu se repercutează însă în domeniul sportului femenin, unde progresul se evidenţiază dela o zi la alta, fără zgomot, sigur şi tenace. Mai ales în sportul mecanic, unde până mai acum câţi-va ani, bărbatul intronase cel mai perfect exclusivism.

Dacă femeea la volan nu este o apariţie prea recentă, nu se poate spune însă că primul automobil condus de o reprezentantă a sexului slab nu a stârnit senzaţie. Şi aceasta tot atât de mare desigur, încât să egaleze pe cea provocată de primul vehicul de acest soi, rătăcit pe străzi în faţa pietonilor aiuriţi de noutatea spectacolului. Pe măsură ce technica a luat proporţii tot mai mari, impresionabilitatea noastră s'a tocit proporţional. Astăzi nu ne mai mirăm de nimeni şi de nimic, şi cu atât mai puţin de ceeace poate realiza energia femenină în stăpânirea invenţiunilor realizate de bărbat.

Dela volanul atât de comod al unei maşini de auto-sport, cu caroseria în linii armonioase şi cu pornirea automată. femeia a trecut uşor la comanda avionului de turism. Priceperea şi stăpânirea de sine, nu sunt întotdeauna atribute pur bărbăteşti, astfel că avionul condus de o femee, străbate văzduhul tot atât de sigur şi uneori tot atât de repede ca şi sub conducerea inventatorului său.

In Apus, în Anglia, Franţa şi Germania sunt chiar companii de navigaţie aeriană cari nu s'au sfiit să încredinţeze transportul pasagerilor lor în mâinile maniquirate ale pilotelor diplomate. In ceeace priveşte utilizarea avionului pentru necesităţile particulare şi realizarea de recorduri, aceste ţări au un procent femenin aproape egal celui bărbătesc. Cine a urmărit statistica performanţelor din ultimul an a putut vedea nume femenine în locuri ocupate altă dată exclusiv de bărbaţi.

Numai sportul motocicletei părea că va fi ocolit de femeie în domeniul mecanicei. Şi aceasta datorită faptului că punerea în mişcare a acestui rapid şi zgomotos vehicul cere utilizarea unei forţe musculare pe care numai bărbatul este în stare să o realizeze. Dar a fost suficient ca acest neajuns să fie înlăturat prin brevetarea unui nou sistem de pornire, pentru ca femeile să utilizeze motocicleta pentru plimbări, sport şi recorduri.

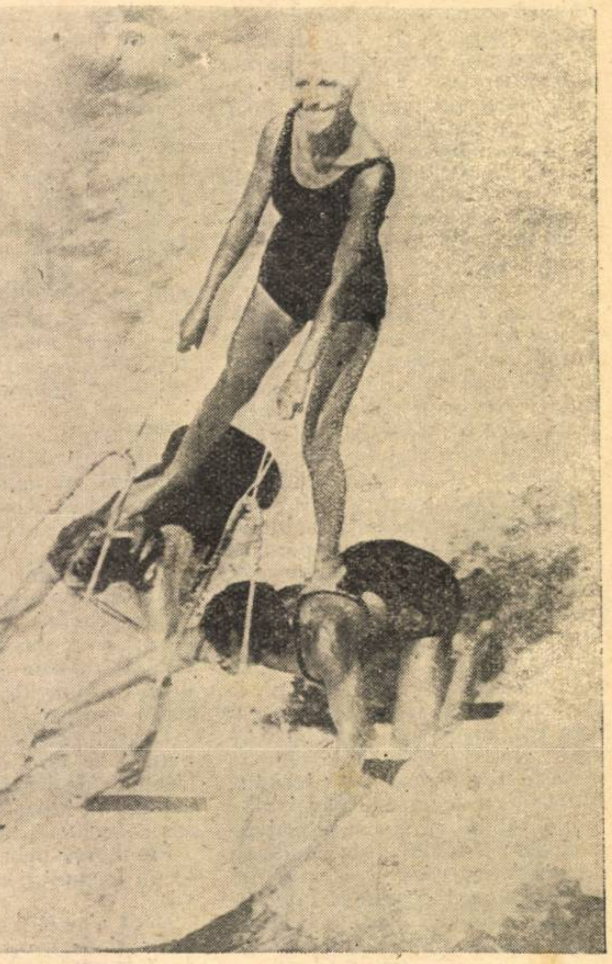

Clişeul nostru prim, reprezintă două simpatice yankee utilizând motocicleta într'o plimbare matinală pe unul din bulevardele Parisului. — 2. O partidă de Aqua Plane în veşnic însorita Californie. D-ra Marthe Pfepfermykcyrs simbolizează triumful femeii în sportul mecanic, prin îngenunchierea celor doi parteneri masculi... — 3. Mrs. Laura Ingalls, o cunoscută aviatoare americană, la întoarcerea dintr'un raid se lasă fotografiată, înainte de a relua partida de tennis. — **4. Miss Peggy Salaman nu uită că o sport-girl cu 10 recorduri, trebue să fie la punct şi cu rouge-ul buzelor...**

constrângerilor vieţii: devin comercianţi, telali, cerşetori ori oameni extraordinari.

Ghetto-ul acesta unic în Europa dispune de toate mijloacele de viaţă modernă: evreii au şapte gazete cotidiane tipărite în zeci de mii de exemplare, cu opt ori nouă teatre, dintre cari două de propagandă, pe scenele cărora joacă cei mai renumiţi actori, zeci de şcoli primare, licee, seminarii rabinice, săli de expoziţii artistice, dar mai ales... prăvălii.

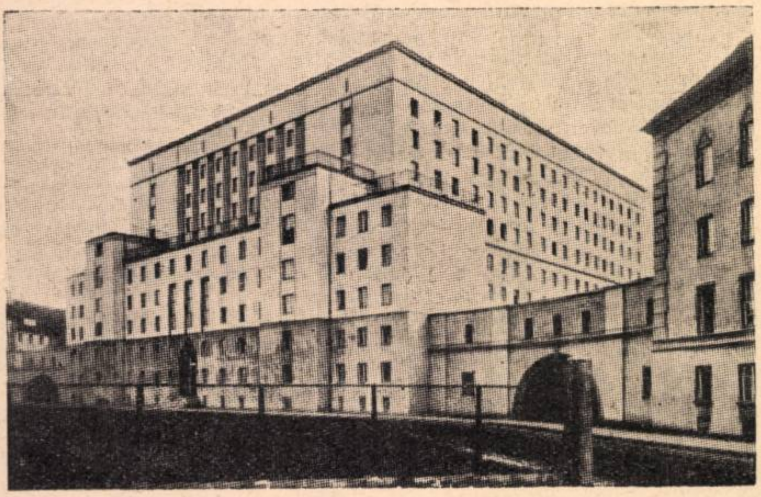

Dom Academicky : Căminul studenţesc din Varşovia, o adevărată cetate, posedând un lux şi un confort unic.

Seara, pe la ora şapte, când tineretul evreu iese dela lucru din fabrici, birouri şi şcoli, se întâlnesc pe uliţele, destul de curate şi de spaţioase din cuprinsul cetăţii Nalewski, perechi de băeţi şi fete, primii împodobiţi cu perciunii scânteietori, celelalte colcăinde de patimă, cu priviri de jăratec, plimbându-se la braţ, încercând să alunge atmosfera închisă din ghetto şi căutând un orizont mai larg, un aer mai liber...

Ajunşi, însă, la o anumită răspântie de străzi, se opresc. Peste drum, începe cartierul creştinilor. De câte sute de ani o fi înrădăcinată această demarcaţie, încât până şi astăzi, în epoca marilor brăzdări şi înfrângeri ale distanţelor, să mai existe această deosebire penibilă?

Perechile se întorc în lumea lor, nostalgici, deprimaţi, până ce ajung în faţa unui cinematograf. Aici, înaintea pozelor ademenitoare, simţurile încep să li se dilate, nervii să clocotească, demonul să-şi vâre coada. De unde n'au, se scotocesc prin buzunare şi găsesc zloţii salvatori. Vor vedea, cel puţin, un film de dragoste, a cărui acţiune se petrece pe alte meleaguri, mai fericite. Bătrâni, cu frumoase bărbi albe (am întâlnit aproape, numai figuri de patriarhi), întorcându-se dela biserică, cu pachetul de cărţi subsoară, scuipă în faţa goliciunilor de reclamă ale ecranului păgân şi, totuşi atât de miraculos...

⁂

Express-ul spintecă întreaga Polonie, în puterea nopţii, până la Marea Baltică. Ce bună e destinderea trupului, după înmagazinarea atâtor peisagii şi constatări, în căldura toropitoare a vagonului. Călătoreşte în genere, foarte puţină lume. Trenul e pustiu. Conducătorii autoritari, destul de respectuoşi, bine îmbrăcaţi.

Dantzig! Iată şi oraşul năzdrăvan! Sau «oraşul liber» cum i se spune, de când a fost proclamat ca atare, la 15 Noembrie 1920, prin tratatul dela Versailles. Trăind sub ocrotirea Societăţii Naţiunilor, Dantzigul, centru de civilizaţie germană, stă ca un cuiu în inima expansiunii poloneze. Având insignele lui: două cruci de argint suprapuse, o coroană de aur, drapel roşu şi brodat cu o cruce şi o coroană, un imn al oraşului: «Das ist die Stadt am Bernsteinstrand», Dantzigul se conduce singur, datorită marilor beneficii pe care i le oferă aşezarea lui de mare port la mare şi, oridecâteori poate pune beţe în roate intereselor economice ale Germaniei. Este una din ciudăţeniile politice ale Europei de după războiu, existenţa acestui centru de imens trafic maritim, cu un port de o fantastică organizare technică şi stăruind prin cionirile de interese pe cari le provoacă atâtea conflicte diplomatice.

Dantzigul e condus de un Senat, alcătuit dintr'un preşedinte şi 12 senatori, aleşi de un fel de parlament, alcătuit din 72 deputaţi, cari reprezintă absolut toate partidele politice esenţiale din Germania.

Ultima legislatură e alcătuită din : 19 social-democraţi, 10 germani naţionali, 11 centrişti, 7 comunişti, 2 naţional-liberali, 3 populişti, 2 liberali, 1 polonez, 12 hitlerişti.

La comisariatul gării, trebuie să arăţi paşaportul, să plăteşti vamă pentru articolele prohibite — zahăr în special — taxe excesiv de ridicate şi să te acomodezi cu autoritatea cazonă, băţoasă, antipatică a agenţilor.

Oraşul este, în schimb o minune de graţie arhitectonică. Cascade de broderie murală, un cer de un albastru străveziu, un aer concentrat de mare.

Plimbarea prin această înşiruire de frumuseţi e o încântare de vis.

Dacă n'ar fi femeile, grozav de urâte şi de groase, cari să te aducă la realitate, ai evada într'o lume aevea.

Portul este o avalanşă ordonată de macarale, poduri de linii ferate, tăiate de vapoare gigantice venite din toată lumea, să depună şi să încarce marfă. Un infern organizat: sgomotul sirenelor, răcnetele elevatoarelor sunt asurzitoare, dar ritmul muncii e admirabil pus la punct. Moloch nesăţios de grânare, bani şi produse industriale, Dantzigul absoarbe zilnic zeci de mii de tone, pe cari le distribue întregii Europe.

Marea apare, departe de ecluză într'un colorit închis, care-ţi aminteşte de tonurile pictorilor nordici. Lumina se irizează în felii verzi-portocalii, ori violete-sângerânde.

Trenul ne depune la ţărmul Poloniei: la câteva zeci de metri de peronul staţiei, se întinde, nesfârşită, Marea Baltică. **Gdynia:** este portul fabulos al Poloniei, construit în câţiva ani după războiu, din nevoia de a creia o poartă comercială la mare. A apărut din piatră seacă. Câţiva ingineri au delimitat o mare suprafaţă de coastă şi lucrătorii au început să spintece pământul. Sforţări formidabile, un plan bine precizat şi-a răsărit, din senin, un port care rivalizează cu Dantzigul. Zilnic sosesc, din toată lumea, 70—80 vapoare. Până şi din România, făcând ocolul imens al Mediteranei, Oceanului Atlantic şi Mării Nordului, sosesc 8—9 vase pe an.

Vile cochete, hambare imense, şantiere haotice adăpostesc, până acum, vre-o 20.000 locuitori. Zămislirea acestui oraş constituie unul din miracolele energiei omeneşti.

Comandantul portului, Sigismund Zaleski, îmi vorbeşte cu bucurie despre România.

— Cântecele lăutarilor dv. pe cari le ascult, în fiecare seară, la radio, sunt admirabile, îmi spune el. Fetiţa mea (şi îmi arată pe plajă, un copil cu bucle de aur,) dansează după melodii.

Primesc semnul acesta de prietenie cu emoţia oricărui călător, despărţit de ţară de mii de kilometri.

După o zi de feerică rătăcire pe mare, pe bordul unui yacht, trenul mă coboară în Cracovia. Cuibul istoriei, culturii şi artei poloneze. Oraşul, încercuit şi spintecat de nenumărate parcuri publice, îşi găseşte încununarea atracţiei în **Wawel,** catedrala şi castelul unde şi-au avut reşedinţa toţi regii Poloniei până în secolul XVI-lea, în epoca celei mai mari forţe a acestui Stat; astăzi Wawelul a devenit **pantheonul naţional.** Bogăţia monumentelor nu poate fi asemuită cu nici un alt loc de comori artistice şi istorice.

Apa Vistulei răcoreşte marginea oraşului, în mijlocul unei vegetaţii îmbelşugate şi plină de şoapte, alături de bogate stânci **nale.**

Am nefericirea ca, printre atâtea minunăţii şi antichităţi, să fiu condus de un funcţionar.

Uneori, pentru a putea admira în linişte, un colţ de stradă sau o biserică (Cracovia are 41 biserici, 34 mânăstiri 8 sinagogi, 5 muzee) nu răspund. Şi ghidul, exasperat mă smuceşte cu violenţă:

— **Dites que c'est beau!** (Spune că-i frumos!).

După două ore de asemenea tortură, încep să devin furios. Risc să nu-mi mai placă oraşul... Care este, totuşi, atât de interesant.

Ce e de făcut? Entuziastul funcţionar vrea să mă conducă, toată ziua prin catedrale şi muzee. Ii solicit un ceas de zăbavă. Bineînţeles, comit o indelicateţă. Nu viu la întâlnire. In schimb, mă pot preumbla în voe prin **Sukienice, Zamek, Biblioteca Jagelonilor.** Cracovia e minunată.

M. G.

Pentru dezarmarea popoarelor

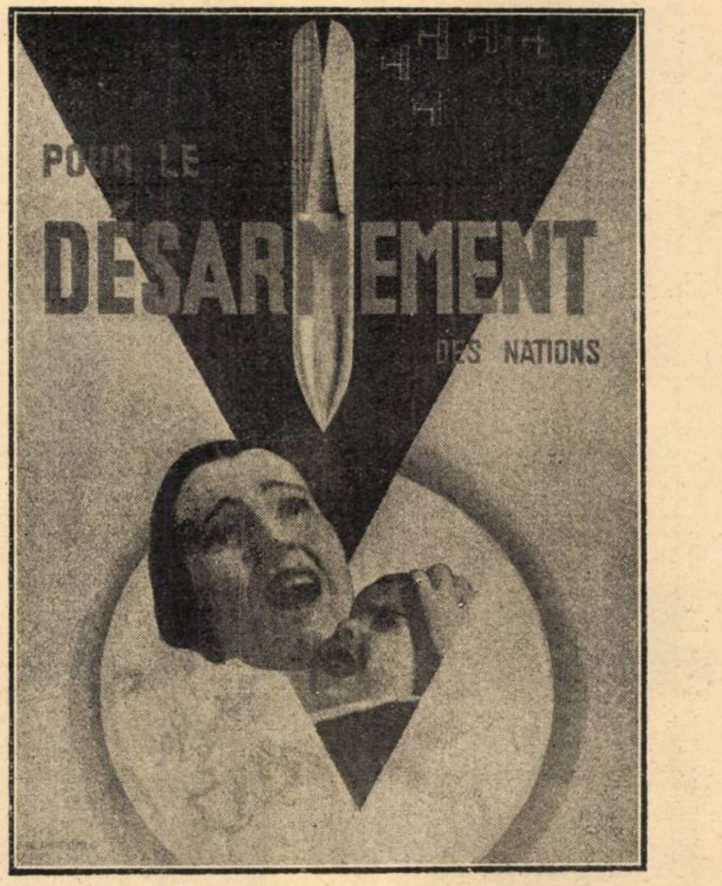

Societatea Naţiunilor a editat afişul de mai sus, o foarte reuşită lucrare grafică a unui artist francez, Jean Carlu, pentru a servi de propagandă în scopul dezarmării noroadelor. Va isbuti oare, chipul crispat al femeii, ce-şi cruţă copilaşul de bomba ucigătoare, să sugereze popoarelor ideia de pace, mai mult decât au făcut până acum conferinţele internaţiocalcaroase,

DE PRETUTINDENI

Anecdote despre Briand

Acum câţi-va ani, d-l Briand pleca la Madrid, la o conferinţă. In momentul când se urca în vagon, marele om politic fu acostat de două fete tinere, cari îi cerură câte un autograf, «pentru album». Briand se execută şi una din fete vru să-i sărute mâna. Dar jovialul diplomat o opri la timp: «Vai, d-ră, dar nu am ajuns cardinal».

*

Briand, părăsind Londra, pentru a se întoarce la Paris, îşi luă rămas bun dela Lloyd George în următorii termeni:

«Nu uitaţi să exprimaţi omagiile mele cele mai respectuoase d-nei Lloyd George.». La rândul său, ministrul englez îl rugă pe colegul său să prezinte omagiile sale d-nei Briand.

— Care d-nă Biand? întrebă Briand surâzând.

— Cum! soţiei d-v.

— Cunoaşte-ţi d-v. una?

— Vă credeam însurat.

— Nu, nu sunt căsătorit. Trebuie să vă mărturisesc, confidenţial, că negăsindu-mi încă o soţie convenabilă, trăiesc pe seama comunităţii.

*

In 1925, pe când zilele cabinetului Herriot erau numărate, un deputat se adresă lui Briand: «Când o să formaţi propriul d-v. cabinet, d-le preşedinte?».

Briand clătină din cap: «Situaţiunea nu e destul de bună ca să mă tenteze; dar nu-i nici destul de proastă ca să se gândească cineva să mă cheme. Şi plecă.

Poliţia americană filmează ...un beţiv

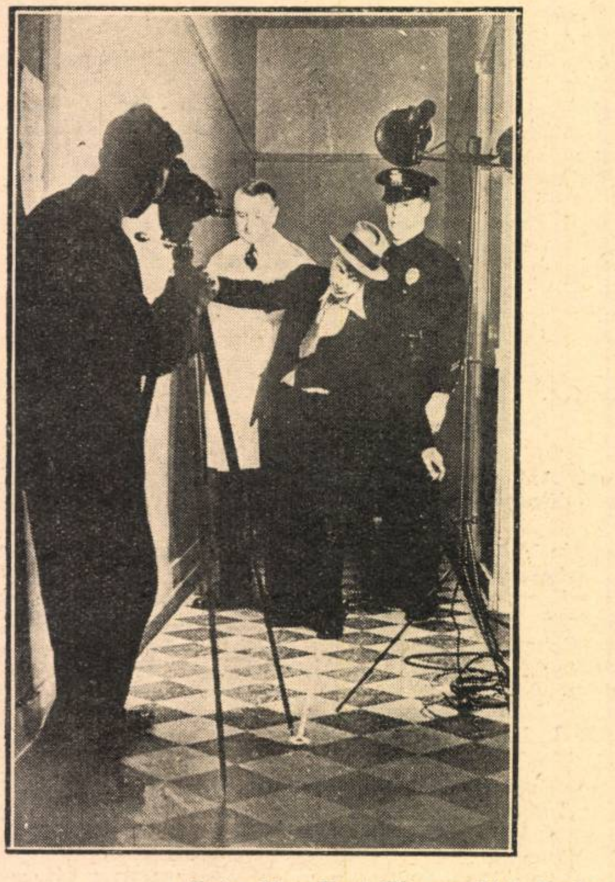

(Foto «New York Times», Ltd., Berlin)

Poliţia americană însărcinată cu supravegherea legii prohibiţiunii a găsit un nou procedeu a-i pedepsi pe... sugativii îndărătnici. Orice beţiv prins pe stradă, este dus imediat la poliţie şi... fotografiat cum merge pe două cărări. La proces, acuzatul nu poate tăgădui nimic din dovada... negru pe alb, a aventurii sale alcoolice.

Reclamă americană

Casa William and Wilkins Co. din Baltimore, răspândeşte în zeci de mii de exemplare următoarea scrisoare:

«Dechideţi plicul!

El conţine:

1. O bandă gumată cu adresa noastră;

2. O bucăţică de sfoară;

3. O explicaţie privitor la ce se poate obţine cu această adresă şi sfoară».

Bineînţeles e vorba de un nou procedeu de a vinde cărţile.

«Aveţi dreptul, stă scris în explicaţie, să mergeţi într'una din librăriile W. and W., ori să vă adresaţi prin scris, cerând o carte anumită. Lucrul acesta constitue un «shoping» (vizită la librărie). Dacă nu vă place cartea, n'aveţi decât s'o trimiteţi înapoi cu sfoara şi banda gumată, în termen de cinci zile. După trecerea acestui interval, «shopping»-ul se transformă, în mod automat în «purchase» (cumpărătură definitivă).

Cine are talent (şi noroc)...

(Foto «The New-York Times»)

De curând celebrul violonist, Fritz Kreisler pe când se întorcea acasă, dela un concert triumfal dat la Londra, fu atras în dreptul hotelului de cântul unei tinere fete, care executa la vioară, în mijlocul străzii, câteva piese de mare artă. Impresionat de talentul nefericitei muzicante, Kreisler o recomandă directorului Operei din Londra, iar astăzi violonista are un post onorabil şi pare-se că va deveni o artistă celebră. Iat-o pe Lillian Mc. Evoy — aşa se numeşte violonista — pe când cânta încă pe străzile Londrei.

Cât câştigă actorii germani

Teatrul german se vede grav ameninţat, de câţiva ani, în existenţa lui, de salariile excesive ale vedetelor.

Renumitul tenor, Richard Tauber, primea până mai deunăzi 2600 mărci (104.000 lei) pe seară. Onorariile acestea au fost considerabil reduse, dar maximum atins în această stagiune este, încă, destul de considerabil: astfel o cântăreaţă de operetă d-na Gita Aipar, primeşte pe seară 800 mărci (32.000 lei). Baritonul Michel Bahnen joacă, tot în operetă, cu 400 mărci (16.000 lei) pe seară.

Actorii de comedie sunt mult mai puţin favorizaţi. Cei mai buni dintre ei trebue să se mulţumească cu un onorariu de o sută de mărci pe seară. Cei cari câştigau anul trecut 75 mărci şi-au văzut salariile scăzute la 30—35 mărci, iar numeroşi actori cunoscuţi şi stimaţi nu primesc mai mult de 20 mărci (800 lei).

Există, totuşi, câteva excepţii: Fritzi Massary, formidabila comediană, primeşte 400 mărci într'o comedie extrem de mediocră.

Werner Krauss este primul actor german care a câştigat într'o lună, la Teatrul de Stat, suma respectabilă de 12.000 de mărci (480.000 lei).

Insfârşit, Hans Albers, cunoscuta vedetă cinematografică, primeşte 2000 mărci pe seară.

Nu mai există pericol la viraj!

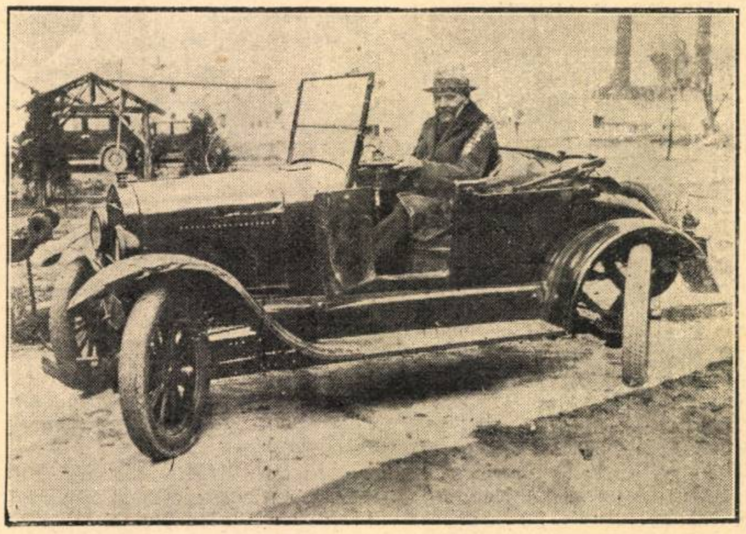

(Foto «The New-York Times»)

Mecanicul Erik Eyerp din Lunéville (Franţa) a inventat un senzaţional dispozitiv electric, prin care atât roţile dinainte, cât şi cele dinapoi ale unui automobil pot fi întoarse cu un arc de 65 de grade, în plină viteză, la toate cotiturile. In felul acesta se evită cea mai mică primejdie a virajului.

JOCURI

Cuvinte încrucişate

de *Barbu Cismărescu*
Craiova

«OGLINDA LUMII»

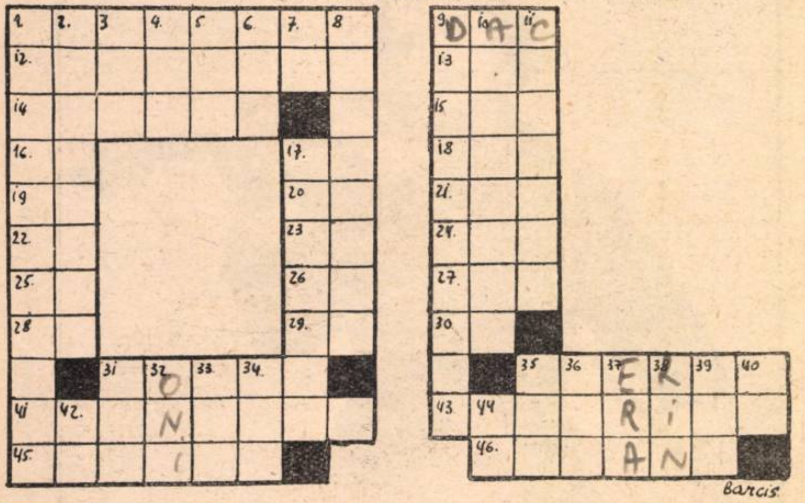

ORIZONTAL: 1) Plantă spinoasă; 9) Popor, strămoşul nostru; 12) Pustnic; 13) Adverb; 14) Obiectul cu care diaconul apără sfintele daruri; 15) Deşert; 16) Plantă; 17) Personagiu mitologic ; 18) Fam. lovesc; 19) Un om sucit; 20) Operă literară; 21) Un alun neterminat (anagramă); 22) Poftim; 23) Notă muzicală; 24) Fruntea; 25) La vertebrate; 26) Măsură de timp; 27) Fig. ursită; 28) Prepoziţie; 29) Notă muzicală; 30) Pronume; 31) Urmaşul lui Moise; 35) Produsei cu efect; 41) Cei cari prezidau exerciţiile atletice, la vechii Greci; 43) Medicină fondată pe experienţă ; 45) Parte a Mediteranei; 46) Sat în jud. Suceava.

VERTICAL: 1) Cei cari se ocupă cu studiul comparativ al proverbelor; 2) Localitate în jud. Muscel; 3) Un lăptar fără povară; 4) In acest timp; 5) Fel; 6) Interjecţie; 7) Prepoziţie; 8) Substanţă veninoasă; 9) Moşie răzească; 10) Cutiuţă de ace; 11) Mold: Fiindcă (a=e); 17) Rege din Iuda (903—880 a Chr.); 31) Odă sacră; 32) Un tonic fără capete; 33) Recipient ; 34) Poartă mică; 35) Numeral; 36) Puţin; 37) Epocă; 38) Fluviu în Europa; 39) Campion; 40) Tr. Noroiu; 42) Ca la 17 Orizontal; 44) Pronume.

Enigmă

de *Pincu A. Saul-Piasa* Focşani

Adăogaţi la sfârşitul a trei note muzicale o ficţiune matematică şi veţi obţine un fluviu în America.

Carte de vizită magică

de Zucherman Marcel
Loco.

Cezar U. Sorin
Bacău

Schimbându-se ordinea literelor de mai sus să se afle: meseria personagiului precum şi oraşul unde şi-o exercită.

Soluţiile jocurilor din „O. L" No. 10

MIHAIL COGALNICEANU şi GHEORGHE ASACHI

1) Bolintineanu; 7) Asachi; 12) Donici; 18) Obor; 20) Uricari; 21) Scara; 22) Les; 23) Clar; 27) Itaca; 28) Atom; 29) Ide; 30) Hrisov;32) Cadă) 34) Ro; 36) Ana; 37) Aer; 38) Osana; 39) Leda; 40) Piesă; 42) Cic; 43) Cne; 44) Ima; 45) Ci; 46) Ait; 47) Ars; 49) Net; 51) Bil; 52) Arc; 56) Ca; 58) La; 59) Mia; 60) Cap; 61) Ho; 62) Aden; 64) Os; 65) Unită; 66) Nea; 67) La; 68) Ego; 69) Is; 70) Pi; 71) Ti; 72) Po; 73) Boa; 75) An; 77) As; 78) Al; 79) Noel; 80) Sion; 82a) Ispirescu; 85) Scute; 86) Poligraf; 87) Amat; 88) Empiric.

VERTICAL: 1) Boliac; 2) Obedenar; 3) Losere; 4) Ir; 5) Nu; 6) Uric; 7) Academic; 8) Sacadat; 9) Ara; 10) Ci; 13) Os; 14) Nea; 15) Iatac; 16) Cronicari; 17) Iamaci; 20) Italia; 23) Cromlech; 24) Lis; 25) Aşa; 26) Ron; 31) Va; 33) Op; 34) Re; 35) Os; 41) As; 47) Ascoli; 48) Sip; 50) Tao; 51) Pană; 53) Io; 54) Aman; 55) Caragiale; 57) Gane; 58) Letopiseţ; 63) Dig; 70) Poeţi; 71) Tara; 72) Boi; 73) Pace; 74) Olum; 75) Aşa; 76) Rif; 79) Nuc; 81) Op; 82) No; 83) Pa; 84) Im; 85) Şi.

JOC DE SINONIME
CASAP — SCAPA — PASCA — CAPSA — SAPCA

ŞARADA

Sus — pin

AU DESLEGAT TOATE TREI JOCURILE :

Bârlad: Chicoş Constantin, Armand Dobrinescu-Aledo, Iftode Emil-Memphis.

Bucureşti: Maria Metaxa, Nataşa Leontinescu, Gh. Calimachi, Alexandru Ştefănescu, Nicolae L. Petrescu. George T. Avramescu, R. H. Simion, Titty Tănăsescu, Fănică Nicolaescu-Balş, Eustaţiu Mărculescu, Iosif Alterovici.

Buzău: Daniela Ialomiţeanu, Valery Iliescu.

Caracal: Alina şi Ernest E. Gessner Ilie T. Lupiţa.

Constanţa: Sorel Avramescu, Jean Dumitrescu-Goiceanu.

Craiova : Cernaucă P. Ştefan, Mercic Ion, Bică şi Valeriu Bisosky, Florin Tasse.

Focşani: Pincu A. Saul-Piasa Ioan Vanjensky, Zummer Ioseph.

Galaţi: Ovidiu Dorondoc.

Iaşi: Ionescu G. Constantin.

Padina (Buzău): George V. Ţiteica-Macovei.

Piteşti: Şt. Gh. Ştefănescu, Peligrad Nicolae.

Ploeşti: Avram I. Avram, Rodica dr. Băiatu.

Râmnicul Vâlcea: Milosteanu P. Mişu Leonida, Beba Niculescu.

AU DESLEGAT JOCUL DE CUVINTE INCRUCIŞATE ŞI JOCUL DE SINONIME

Arad: Ionel Stoicescu.

Bucureşti: M. Sârbulescu Jean Marinescu, R. Honig, Gusty Schlag, Teodor Romanescu.

Cernăuţi: Gică Ionescu, Suzane Feldman Valeria Nicolaescu.

Galaţi: Sandu Weissberg, Leon Caufman, căp. Ioan Vasiliu.

Iaşi: Ioan Munteanu student, Aurora Aronescu, Nestor Anton.

Oradia: Iorgu Vasilescu-Iov, Aurel Ştefănescu.

Piteşti: Ioan Popescu.

Ploeşti: Carola Avram, Nicu Vasilescu, George Cantopol, Nicolae Alexandrescu.

Râmnicul Sărat: Traian Mihailescu.

Turnu Severin: Traian Popescu.

AU DESLEGAT JOCUL DE CUVINTE INCRUCIŞATE ŞI ŞARADA

Arad: Anton şi Nina Vrăjescu, George Teodorescu Nae Popescu-Napo.

Bucureşti: Zoe Pârvulescu George Zaharescu, Titi Vasiliu, Leonardo Camus-Leca.

Chişinău: Sublt. Constantin Ionescu, Calman H. Iancovici.

Craiova: Nae Ştefăniu şi Alina Teodoru.

Galaţi: Jean Calmanovici.

Huşi: I. Iancovici, Sara Marcovici.

Iaşi : Panait Istudor-student, Teodor Iordache-student, Nellu Oteteleşanu, Leon Dragomir, Sarmiza Niculescu.

Oradia: Gigi Dumitrescu-Gidu.

Timişoara: Zizi Samovici, V. Calmanovici.

Turnu Severin: Ioan Ionescu.

AU DESLEGAT JOCUL DE SINONIME ŞI ŞARADA

Bacău: I. Wolfsohn.

Bârlad: Gicu M. Tacu-Tag, Gică Manoliu-Fox, Aurel Weissmann

Braşov: Jean Tataru.

Bucureşti: Ruemele C. Carol, Toteluş Emanoil Samy Grossmann Suzi Grigorescu Costică Brelea, Sandu Stoicescu, Suzi Popovici, Leonte Rosenberg, L. Klein. Herman Corneliu, Teodor Busuioc, Brandabura T. Ştefan, Iorgu Axentis.

Buzău: N. Gr. Arsene.

Cernăuţi: Rotilde Weinberg.

Craiova: Dan Preoţescu-Govora.

Drăgăşani: Octav Badiu.

Fălticeni: Traian Bârsan-Mălini, Aurel Bârsan-Mălini.

Focşani: Zamfir Ionescu, Harry Goldştein.

Galaţi: Ştefan Popescu, Traian Ştefănescu.

Haţeg: Gessner Alexandru, Angheluţă Gheorghe.

Odobeşti: Marcel Fiertel.

Oradia: Trandafirescu N. Ştefan, Traian Popovici, Jean Bergher.

Ploeşti: Gheorghe şi Anna Nicolescu, Aurora St. Şerban Costel Vâlcu, Georges şi Florica Wilhelm.

Timişoara: Băncilă Moise.

AU DESLEGAT NUMAI JOCUL DE CUVINTE INCRUCIŞATE

Alba Iulia: Nae Ionescu.

Bârlad : Coca Bergher, Harry Steinfeld.

Bucureşti: Alexandru Georgescu Algeo Herman P. Klein, Gogu Neagu, Gheorghe Dumitrescu Ghedu.

Caracal: Petrică Ionescu.

Focşani: Ionel Dragu, N. Rădulescu, Iancu Iancovici Heim Eschenazi.

Galaţi: Samuel Pincu, Jean Florescu.

Iaşi: Dorel Teodorescu student. Vasile St. Romaşcanu-student.

Lugoş: Gică Ionescu.

Sibiu : Oscar Niculescu, Tudor Marinescu.

Vaslui: Tică Panaitescu.

AU DESLEGAT NUMAI JOCUL SINONIMELOR

Arad: Pavel Nedelcu, Valeriu Lazaride.

Bucureşti: Jack Mendelsohn Avram Gruenberg, N. Chiriac. Pierre Lazarovici, Antonache Bucur.

Buzău: Nellu Iordăchescu.

Cernăuţi: Heinrich Goldman, Gheorghe Buzescu, Cristache Popescu.

Chişinău: Romeo Tomocică, Varvara Cristescu.

Focşani: Simonel Orenstein, Jean Dumitrescu, Carol Goldstein.

Iaşi : Chifu T. Ionel, Teodor Neacşu.

Moineşti: Iancu Schäfler.

Nicoreşti: Gh. Ionescu.

Oradia: Traian Popovici.

Timişoara : căp. Teofil Teodorescu.

Turnu Severin: Grigore Vasilescu, Jean Teodoru.

AU DESLEGAT NUMAI ŞARADA

Bârlad: Pandelea V. Nicolae.

Bucureşti: Gheorghe N. Iliescu, Grigore Paşcanu Mielu Gheorghiu, Suzanne Marinescu, Rozine Marcovici, Dumitru Constantinescu-student, Vasile Iordănescu.

Cluj: Traian Paraschivescu student, Sandu Borceanu-student Ilarie Georgescu, Haralambie Neagu.

Craiova: Anton Ştefănescu.

Focşani: Alter Iosefsohn.

Iaşi: Fănică Boerescu Alexandru T. Marinescu-student, Pollux şi Castor.

„Oglinda Lumii" No. 12
BONUL JOCURILOR

Soluţiile jocurilor

Oradia: Petrică Basilescu.
Ploeşti: Nero Petroniu, Eustaţiu Petrescu.
Piatra-Olt: Ionică Pr. M. Ghiţescu.
Râmnicul Vâlcea: Ion Ionescu, Titty Bădescu, Tony Lianerdo.
Roman: Herman L. Herscovici, plut.-major Lupaşcu, plut.- major Gurău, plut.-major Bucătariu, plut.-major Lefticanu.
Roşiori de Vede: Lică I. Constantinescu.
Sibiu: căpitan Ion Petrescu.
Silistra: George Vasiliu.
Timişoara: Armand Teodorescu.
Turnu Severin: Th. şi M. Atanasescu.

AU MAI DESLEGAT JOCURILE DIN «O. L.» No. 9

Bacău: Vlădoianu Mihai.
Braşov: Anny Tomescu.
Bucureşti: Ion Miuţă-Nellu Viorica Teodorescu Lya Anastasiu, Nicolescu M. Corneliu, Maria Roşca, Gh. Teodorescu-Ibăneşti.
Constanţa: N. Stambolgiu, Moise M. Goldstein.
Focşani: Clemansa Ionescu.
Galaţi: Edelstein I. Emanoil.
Hlipiceni (Botoşani): Ion C. Petrovici-avocat.
Iaşi: Florina Popescu-studentă Ionescu G. Constantin.
Lugoş: Aurel Secoşianu-junior.
Oradia: P. Coroiu.
Ploeşti: Rodica dr. Băiatu.
Sinaia: Lavinica Marinescu.
Turnu Severin: M. Şi Th. Atanasescu.

PRIN TRAGERE LA SORŢI AU CAŞTIGAT:

Premiul jocului de cuvinte încrucişate: d-ra Zoe Pârvulescu (Loco).

Premiul jocului de sinonime: d-ra Rodica dr. Băiatu (Ploeşti).

Premiul şaradei d-l Jean Tataru (Braşov).

POŞTA JOCURILOR

Gicu M. Tacu-Tag (Bârlad): Vom alege şi publica.

Maria Metaxa (Loco): Bun, se va publica.

Nicolae L. Petrescu (Loco): Enigmele sunt bune. Se vor publica mai târziu.

Totelus Emanoil (Loco): Bun.

Jean Dumitrescu-Goiceanu (Constanţa): Jocul de cărţi e foarte bun se va publica după ce va fi lucrat în tuş, celelalte mai târziu.

Bică Pisoscky (Craiova): Bune. Vom publica în ordine.

Pincu A. Saul-Piasa (Focşani): Idem.

Leonida Secreţeanu (Mizil): Publicabil.

Aurel Ghiorghiu (Ploeşti): Se va publica mai târziu.

Plut. major Bucătariu (Roman): Refăcut se va publica.

CUM SE EXPLICA

— Uite, aşa cum mă vedeţi... sunt unicul supravieţuitor al unui naufragiu în care au pierit 871 oameni.

— Vai, povestiţi asta... trebue să fie pasionant...

— Păi, să vedeţi cum a fost... am sosit la debarcader după plecarea vaporului....

Cereţi
Pyramidon
TABLETE
(contra durerilor de cap şi migrenei)
cu crucea Bayer.
Numai atunci aveţi garanţia, că primiţi tablete originale de Pyramidon.

BAYER
Pyramidon

Cel mai vechiu tablou din lume

Acum vreo şapte mii de ani, cu mult înaintea fondării cetăţii Memphis şi începutul erei celor treizeci dinastii de faraoni muri la Gebelen, în Egipt, un simplu om care, după obiceiu, fu înmormântat într'un vast sarcofagiu, dupăce fusese îmbălsămat după toate regulele meşteşugului.

Ca toate mumiile, mumia aceasta a fost împachetată în fâşii de pânză şi cum omul acesta brav fusese foarte drag familiei sale, aceasta îngriji ca giulgiul să fie ornat de un pictor, cu tot felul de imagini.

De curând, s'a regăsit mormântul acestui personagiu şi, în acelaş timp, linţoliul pictat. Exploratorii au intrat, astfel, în posesia unui tablou vechiu de 7000 ani, care este primul eşantion al picturii egiptene, dar mai ales primul model de pictură pe stofă. Descoperirea a fost făcută de o expediţie italiană care întreprinsese de mai multă vreme săpături la Gebelen, sub conducerea profesorului Giulio Farina şi care a dat peste un cimitir din vremea egiptenilor preistorici.

In aceste morminte s'au găsit peste opt sute de obiecte, vase ornamentate, arme împodobite cu flori cizelate şi alte desene, cari au permis savanţilor să reconstitue civilizaţia acestei epoci îndepărtate.

Mumia Egipteanului în chestiune se odihnia între alte două sute cu genunchii îndoiţi şi cu capul aplecat pe piept. Sarcofagul în sine nu oferia nici un semn particular şi nimeni nu l'ar fi socotit demn de un examen aprofundat, dacă atenţiunea experţilor nu ar fi fost atrasă asupra aspectului curios al fâşiilor.

La început, din cauza putrezirii ţesutului, nimeni nu şi-a dat seama de valoarea descoperirii. Totuşi s'a observat că e vorba de ceva neuzitat: mumia fu transportată, împreună cu celelalte opt sute de obiecte la Torino, unde au luat loc într'o secţie specială de muzeu.

Abia aici începu munca dificilă a restaurării fâşiilor descompuse. O muncă supraomenească. Trebuia doar, să se restabilească, punând unul lângă altul, miile de puncte şi de parcele minuscule de stofă, imaginea cu care pictorul ornase linţoiul.

Muzeele au însă secretele lor, pe cari profanul nu le cunoaşte şi experţi cari adaogă unei răbdări neobosite o artă minuţioasă. In cazul de faţă era vorba, cum am spus, de mii de bucăţele de pânză zugrăvite, între cari cele mai mari aveau abia dimensiunea unei muşte.

Reconstituirea e aproape terminată, în special porţiunea centrală a imaginii. Desenul e trasat în linii nete şi trăsături marcante şi pictat numai în două culori: negru şi roşu. O parte reprezintă scene identice cu acelea cari s'au găsit de multă vreme, pe pereţii mormintelor egiptene, posterioare. Nu lipsesc nici dansurile, nici bărcile cari se văd pe fresce, papyrusurile şi baso-reliefurile.

Bravul egiptean din Gebelen pare să fi fost un mare vânător, deoarece familia lui a semnalat pictorului această particularitate: pictorul a reprezentat cu grijă, pe pânză, o vânătoare de hipopotami.

Se vede vânătorul, hipopotamul — care în desenul acela primitiv seamănă cu un cal — şi se văd şi apele Nilului sacru.

Tabloul acesta, primul pe care-l posedă omenirea, din punct de vedere cronologic, va constitui, de azi înainte, una din comorile artistice ale muzeelor.

Un marş nupţial de lătrături

(Foto «The New-York Times»)

La Paris a avut loc zilele trecute o nuntă originală. Un membru al Ligii pentru protecţia câinilor a avut plăcuta surpriză la eşirea din biserică, să fie întâmpinat de sunetele voioase ale unui marş nupţial format din lătratul câinilor camarazilor săi.

ACTUALITATEA IN CARICATURA

La ghicitoreasă

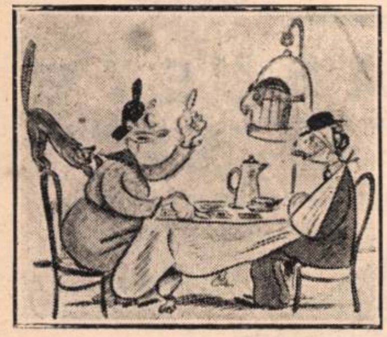

— Ferește-te de o femeie blondă.
— Prea târziu, eri am luat-o de soție.

CE NU SE POATE SPUNE

— Bine, dar din ce trăești d-ta, dacă n'ai nici o profesie?
— Asta, domnule judecător e secretul meu profesional.

PRETENȚII

— Am și eu ambițiile mele, ca tot omul: aspir să obțin un fotoliu ministerial!
— Dece nu? Toate sunt posibile pe lumea asta. Și când o să fii deputat sau ministru, vei putea chiar aspira... să-ți îndeplinești această funcție.

SITUAȚIE DIFICILA

Regisorul: Ce ne facem, primul nostru amorez a murit de bătrânețe!
Directorul: Să-l înlocuim prin fiul lui...
Regisorul: Imposibil: fiul lui nu joacă decât roluri de bătrân!

NU-I EL DE VINĂ

Mama. — Nu-ți mai tace gura, Ionele. Știi cum se chiamă cineva care pune mereu întrebări?
Ionel. — Da, un profesor.

SFATUL UNUI TATĂ

— Ia seama, copilul meu, munca înseamnă libertate. Uite-te la mine: am fost, întotdeauna, sclavul muncii!

Adevăratul motiv

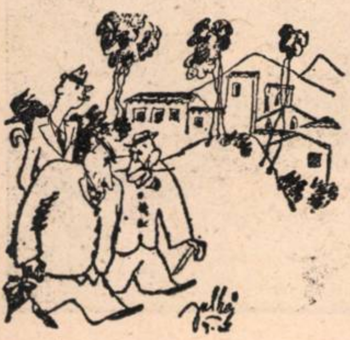

— In fond, îmi pare bine că nu's născut în Italia.
— Dece, nu-ți plac macaroanele?
— Nu de asta, dar nu știu o boabă de italienește!

INTRE «CONFRAȚI»

— Ai reușit să-ți vinzi tabloul?
— Te cred.
— In cazul ăsta, dragul meu, ți-ai ratat vocația: ai fi trebuit să te faci negustor!...

STAN PĂȚITU

— Nicușor, nu mai înveți de loc.., adu-ți aminte, când erai primul din clasă, ce mâncare bună îți dădea mămica...
— Mersi, n'am de loc poftă să reîncep; mi-am deranjat stomacul, că nici acum nu-mi vin în fire!...

DIFERENȚA

Ea: Las' că vă cunosc pe voi bărbații: când vi se spune ceva, vă intră pe o ureche și vă iese pe cealaltă.
El: In schimb, unei femei, când îi spui ceva, îi intră pe amândouă urechile, și-i iese pe gură!

DOVADA PEREMPTORIE

— Imi spui că ai fost jupâneasă la prințesa X... dar n'ai nici un certificat de-acolo.
— Pot să vă dovedesc, coniță: am în cufăr batiste cu monogramul ei.

Soț scrupulos

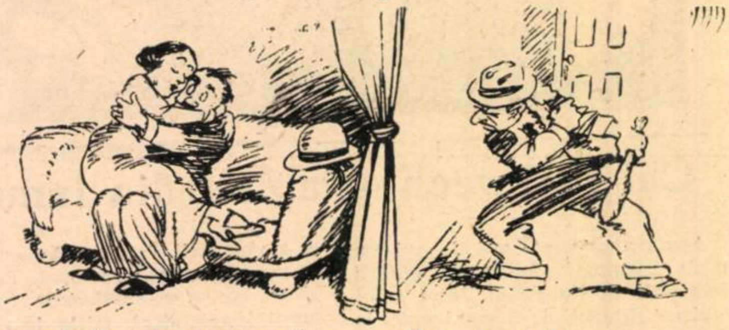

— Ai primit scrisoarea mea? **— Ce scrisoare?**

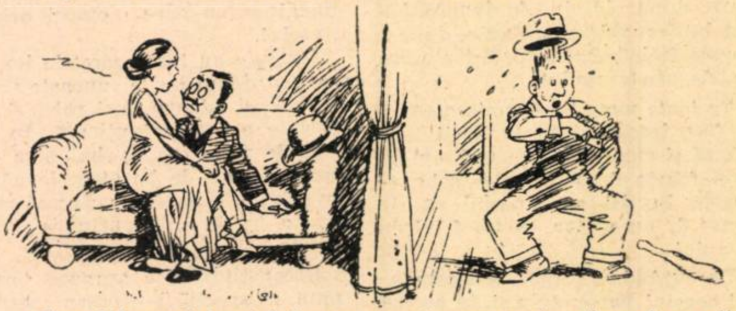

— Cum? I-am dat soțului meu o scrisoare pentru tine, s'o pună la cutie, acum câte-va zile.

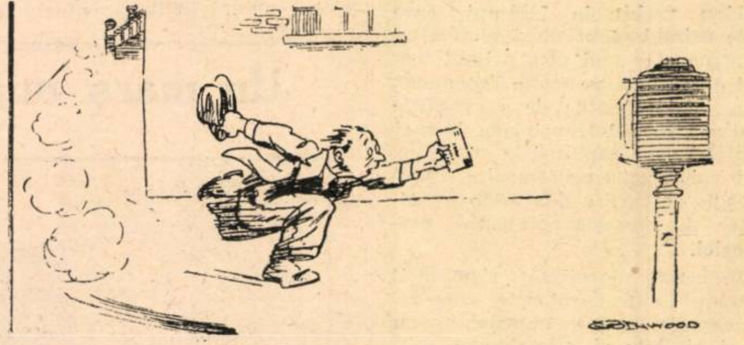

CALCUL DE AMOREZ

— Mai ești atât de amorezat Floricel Constantinescu?
— Mai tare ca ori când. Și voiu fi întotdeauna.
— De ce nu te decizi, atunci, să vorbești cu părinții fetei?
— Am s'o fac! Insă după 23 Aprilie.
— Nu te înțeleg. Dece abia atunci?
— Fiindcă se mută într'o casă la parter.

NICI GAND

— Tu ai vrea să-ți retrăești o a doua oară viața?
— Ași. Ce-ți trece prin minte... să am de două ori atâtea datorii!..

SEMNUL DE INTALNIRE

Patronul (către lucrătorul frizer): Bine mă, da' ți-ai bătut joc de ceafa clientului. L'ai tuns numai cărări.
Lucrătorul: Intr'adins, jupâne! Sunt logodit cu bucătăreasa dumnealui și asta e semnul că astă seară ne putem întâlni.

ABIA INTRĂ LA APĂ

— Nu-mi dă voie să ies seara, să merg la cafenea să-mi văd prietenii. Și ea cheltuește, nebunește. Nu știu, zău, ce să mai mă fac!...
— Dece nu divorțezi?
— Stai nițel, abia mâine mă căsătoresc...

Semna'ment

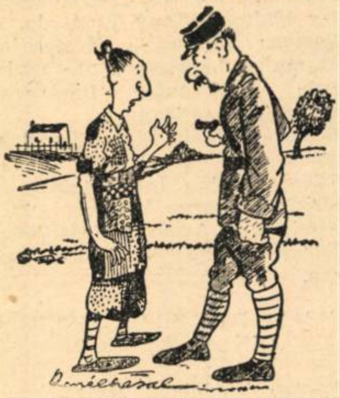

— Stăi! Sus mâinile! D-ta ești femeea tăiată în bucăți?

N'ARE NICI UN DREPT

— Ticălosule, uiți că eu ți-am dat viață.
— Tată, uiți, însă că eu nu ți-am cerut-o.

CE NOROC!

Ea: O să-ți vie să crezi? Noua noastră servitoare cere trei seri libere pe săptămână.
El: Drace! Unde sunt eu în locul ei!...

CU BARZA CUM RAMANE

— Petrică, se minunează mama, cum îndrăznești tu să spui atâtea prăpăstii când n'ai sburat niciodată?
— Mămico, răspunde, convins, Petrică, dar când m'a adus barza, n'am sburat?

CEA MAI BUNĂ DOVADĂ

— Ai vre-un certificat că ești bucătăreasă bună?
— Desigur. Priviți fotografia ultimului meu stăpân... a murit din prea multă mâncare.

PICTORUL MODERNIST

Pictorul: Nu pictez decât pentru propria mea plăcere...
Vizitatorul: Asta mi-am și închipuit...

O părere

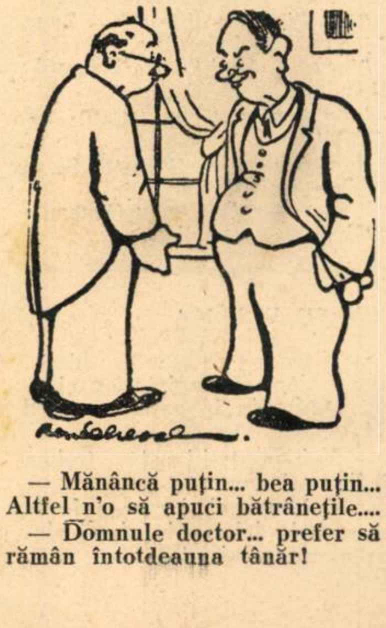

— Mănâncă puțin... bea puțin... Altfel n'o să apuci bătrânețile....
— Domnule doctor... prefer să rămân întotdeauna tânăr!

New-York văzut dintr'un unghiu de pod

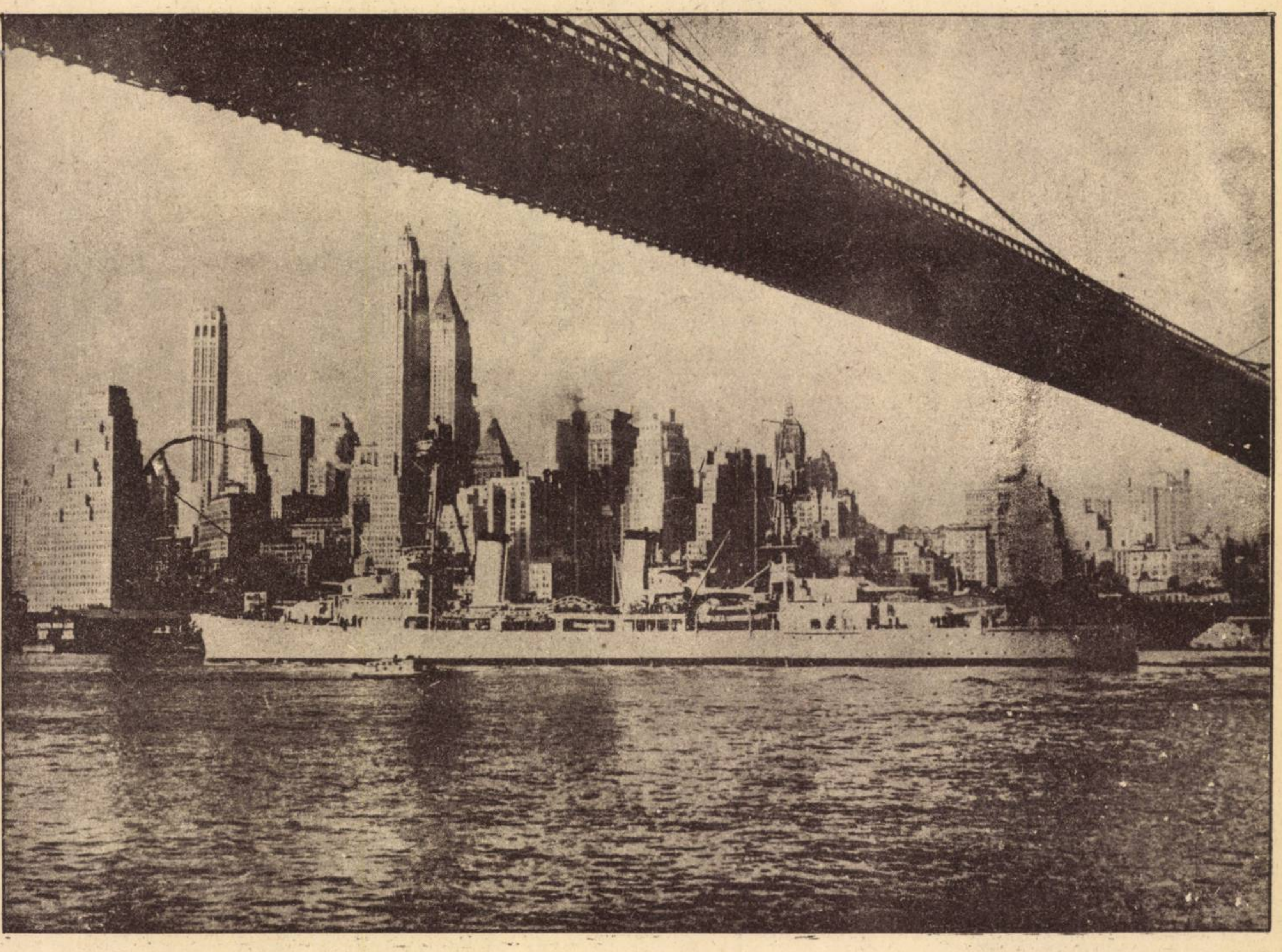

(Foto «New York Times», Ltd., Berlin)

Ilustraţia noastră reprezintă un sesizant profil al sgârie-norilor New-Yorkului văzuţi de sub arcul podului Brooklyn. Noul crucişător sovietic de 10.000 tone, «Utah», e tocmai pe punctul să treacă sub acest pod uriaş.

Şi... cărţile s'au eftenit

Toate cărţile mai jos notate, se vând direct la EDITURA „EMINESCU" S. A. Bucureşti I,
Strada Inginer Anghel Saligny 2 şi la orice librărie din ţară la următoarele preţuri foarte mult reduse:

10 LEI FIECARE VOLUM ROMAN COMPLECT	LEI
Henri Murger: In noaptea nunţii	10
F. M. Dostoievski: Vrăjitorul	10
Björnson: Poveste de dragoste	10
Richepin: Povestire din lumea nouă	10
M. Lermontov: Bela, roman	10
N. Gogol: Răzbunarea groaznică	10
D'Annunzio: Pisica (Nuvele)	10
Charles Folley: Fiul lupilor de mare	10
Maurice Level: Naufragiaţii vieţii	10
R. Benim: Rivala, roman	10
V. C. Rondy: Secretul Principesei	10
Omessa: Misterul Romanovilor	10
Epinghoven: Tainele Curţii germane	10
Bekir Aga: Memoriile unui eunuc	10
René Cazal: Voluptăţile răsboiului	10
Miguel Zamacois: Accidentul	10
Honoré de Balzac: Iubita imaginară	10
André Theuriet: Coleta, roman	10
Lynkeus: Frivolităţi	10
Cady: Mica cerşetoare	10
P. B. Haşdeu: Sic Cogito	10

15 LEI VOLUMUL	LEI
Turgheniev: Eroismul Dragostei	15
Alex. Puşkin: Fata căpitanului	15
Guy de Maupassant. Nuvele	15
Georges Meirs: Pata de sânge	15
Mihail Eminescu: Geniu pustiu	15
I. L. Caragiale: Cănuţă om sucit	15
Dr. Frumuşanu: Cum să întinerim	15
Eugen Todie: O iubire	15
Lia Hârsu: Impărăţia de zăpadă	15

25 LEI VOLUMUL	LEI
Sven Heddin: Dela Polul Nord la Polul Sud. Vol. I—VI. Fiecare volum	25

30 LEI VOLUMUL	LEI
Claude Farrère: Casa oamenilor vii	30
Murat: Viaţa amoroasă a Caterinei Mari	30
Margueritte: Talionul, roman	30
Margueritte: Băetana (La Garçonne)	30
Margueritte: Femeia emancipată	30
Margueritte: Prostituata, roman	30
Eftimiu: Elfiona, roman	30
Gustave Flaubert: Ispitirea Sft. Antoniu	30
Baron de Schlicht: Elita Prusacă, roman	30
L. Wolff: Fiul lui Anibal, roman sportiv	30
Dr. Alfandari: Cartea femeii însărcinate	30

40 LEI VOLUMUL	LEI
Panait Istrati: Nerantsula	40
I. L. Caragiale: Teatru, volumul I	40
I. L. Caragiale: Teatru, volumul II	40
Mihail Eminescu: Poezii	40
Victor Eftimiu: Cântecul milei (Poezii)	40

AL. MARGHILOMAN
NOTE POLITICE
5 volume mari . . Lei 1600

40 LEI VOLUMUL	LEI
Margueritte: Corpul tău îţi aparţine	40
Marie-Lise Emilian: 1313 întrebări şi tot atâtea răspunsuri	40
Musset: Spovedania unui îndrăgostit	40
Victor Margueritte: Vitele umane	40

Colecţia detectivului ROB PARKER
5 Lei Povestiri complecte **Lei 5**

CĂRŢI DE SUCCES	LEI
Klabund: Borgia, romanul unei familii	50
A. de Musset: Spovedania unui îndrăgostit	50
Panait Istrati: Ţaţa Minca	60
Remarque: Pe frontul de vest nimic nou	60
Ernst Glaeser: Contingentul '924	60
Ioseph Delmont: Evrei în lanţuri	60
Torberg: Bacalaureatul elevului Gerber	100
Emil Ludwig: Napoleon	240

BIBLIOTECA „ORIZONTUL"
5 Lei fiecare volum

Cereţi ultimile noutăţi de librărie
Adrienne Thomas: Catrina Soldat:
Ludwig Lewisohn: Israele, încotro?
FIECARE VOLUM 60 LEI

FIECARE VOLUM ROMAN COMPLECT 20 LEI	LEI
Poë: Aventurile lui Gordon Pym	20
J. Kessel: Nopţi Siberiene	20
Ivan Turgheniev: Un cuib de nobili	20
Lew N. Tolstoi: Moartea lui Ivan Ilici	20
F. M. Dostoievski: O femeie blândă	20
Emil Zola: Ispăşirea, roman	20
George Ohnet: Prinţul fatal	20
D'Annunzio: Tragedia a două fecioare	20
Jules Mary: Păcatul mamei	20
„ „ Răsbunarea Spaniolei	20
Georges Meirs: Enigma trenului 13	20
Mandelstam: Jim Blackwood Jockeu	20
Louis Hemon: Battling Malone	20
Victor Eftimiu: Kiriachiţa, roman	20
C. Cosco: Grădina lui Dumnezeu	20
I. Greculescu: Cronicile lui Popic	20

MAURICE LEBLANC

Aventurile Extraordinare ale lui Arsène Lupin	LEI
Leblanc: Arsène Lupin, Gentleman-Apaş	20
„ Arsène Lupin, contra lui Herlock Sholmes	20
„ Arsène Lupin, Acul scobit	20
„ Arsène Lupin, 813	20
„ Cele trei crime	20
„ Dopul de cristal	20
„ Confidenţele lui Arsène Lupin	20
„ Triunghiul de aur	20
„ Izbânda lui Arsène Lupin	20
„ Insula cu treizeci de sicrie	20
„ Piatra Miraculoasă	20
„ Colţii Tigrului	20

OGLINDA LUMII

19 MARTIE 1932

ANUL XI · No 12

BIBLIOTECA
UNIVERSITĂȚII
-IAȘI-

20 PAGINI
LEI 5

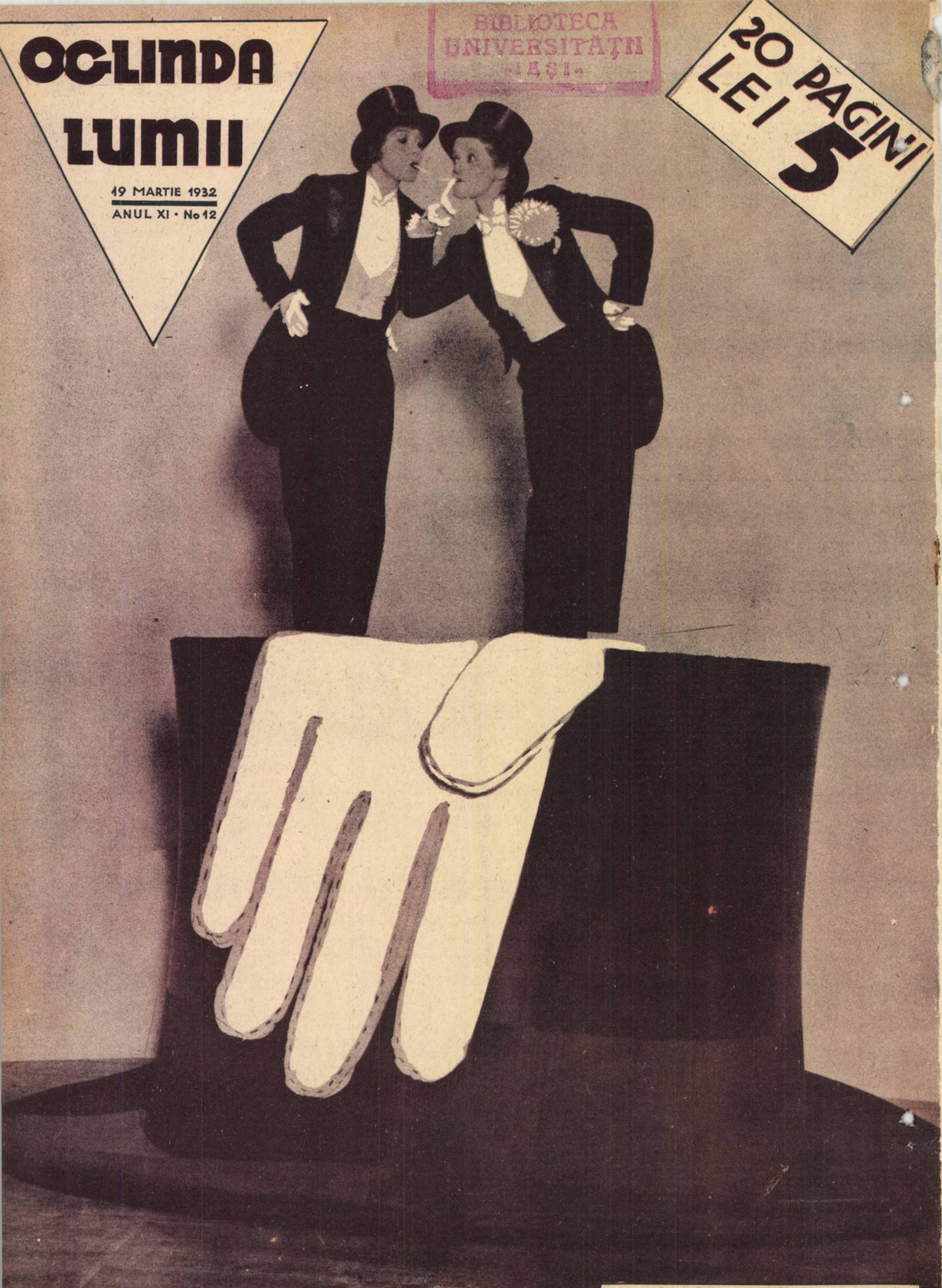

Doi cheflii se pregătesc să se ducă la bal. Punctul de plecare este un... joben

OGLINDA LUMII

UNIVERSITATII
-IAȘI-

26 MARTIE 1932
ANUL XI.
No. 13

Ultima descoperire a studiourilor americane este că blonda Carole Lombard are... picioarele Marlenei Dietrich.

20 PAGINI
LEI 5

O scară până în fundul mării

Extraordinara invenție a unui american

Un mare vas american va porni, zilele acestea, la opt mile depărtare de coasta irlandeză, spre Old Kinsale, unde se crede că au rămas resturile «Lusitaniei», vaporul scufundat anul trecut conținând câteva tone de aur. Cu acest prilej, se va coborî, în fundul mării unul din aparatele de scufundare cele mai stranii cari s'au văzut vreodată: **o scară ce coboară până în fundul mării.** Scara aceasta e închisă într'un tub larg de cinci picioare. La baza ei, se află un fel de clopot de aer, din care vor ieși scafandrierii însărcinați cu cercetarea rămășițelor «Lusitaniei».

E foarte posibil să se găsească o comoară. Se afirmă că în camerile «Lusitaniei» se află circa 15 milioane dolari, în monedă ori bijuterii. Tentativa care se va încerca, săptămâna viitoare, va înfăptui, poate, visul făcut acum douăzeci de ani de inventatorul american Simon Lake, supranumit «părintele submarinului» care a demonstrat că scara aceasta submarină constituie un mijloc practic pentru a regăsi conținutul vaselor naufragiate.

O SCARA CE COBOARA PANA IN FUNDUL MARII

Partea principală a aparatului de salvare e constituită dintr'o scară închisă într'un tub de oțel,

Tubul acesta de oțel e fixat sus, de vasul de salvare. Jos, el duce la o cameră de observație. Aici, oamenii pot rămâne, relativ multă vreme, în presiunea atmosferică normală, privind prin niște ferăstruici pentru a determina locul exact al rămășițelor și cel mai bun mijloc de a plasa tubul. Pentru operația aceasta, se face vidul în rezervoarele de aer cari mențineau tubul, la suprafață, și el coboară în fundul mării, târît de propria lui greutate. Scanfandrii pot părăsi clopotul de aer. In loc să fie nevoiți a face o ascensiune penibilă la suprafață, ei pot reveni când vor pentru a se odihni în camera submarină. La adâncimea unde se află, furtunile cari turbură suprafața mării nu-i deranjează pe scafandri, aceștia putând lucra, în orice vreme, fără întrerupere.

ORIGINA INVENȚIUNII

Simon Lake construi un prim tub de scufundare, în scopul de a găsi o fregată engleză care pieri în golful Zuydersee, în Olanda și care conținea o încărcătură de 6 milioane dolari. Războiul îl împiedica să-și înfăptuiască proectul, însă naufragiul marelui pachebot «Lusitania» îl îndemnă să-și reia experiențele. De curând el obținu să fie ajutat de autoritățile americane și engleze (pentru experimentarea tubului. Soliditatea lui a fost reconfirmată, iar lansarea va avea loc sub conducerea căpitanului britanic Railey. Lake va însoți expediția, în calitate de șef tehnic. Se vor lua și numeroase fotografii submarine, cu un aparat anume adaptat.

O NOUA TECHNICA IN MUNCA SCAFANDRILOR

In anumite ape se va putea urmări lucrul scafandrilor din camera de operații. Oamenii din fundul mării vor putea comunica cu vasul dela suprafață, printr'un clopot sau prin telefon. Lucrul va urma fără întrerupere, căci scafandrii se pot schimba cu ușurință. Ei vor trece, mai întâiu printr'o cameră specială cu aer, unde se vor aclimatiza încetul cu încetul, având maximum de confort și schimbări de presiune. Ajunși în camera de operațiune, vor putea lepăda casca, încălțămintea greoaie și lestul, pentru a lua loc pe scaune, într'o încăpere bine luminată și înzestrată cu tot confortul posibil.

O instalație de electricitate, bine pusă la punct, va permite să se lumineze fundul mării, pe o suprafață cât mai mare.

Acesta e, expus pe scurt, sistemul de exploatare a mării care va fi încercat, în mod decisiv, zilele acestea la Old Kinsale. Prin realizarea lui se vor putea regăsi nu numai comori numeroase cari zac, actualmente, în fundul mărilor, dar se va asigura scafandrilor, ce lucrau până acum, în tragice împrejurări, punându-și în joc sănătatea și viața (în medie mor toți pe la 35 ani) condiții ideale de lucru. In ce privește latura științifică a tubului de oțel, însemnătatea invenției lui Simon Lake este nemăsurată. Inălțarea în văzduh a realizat-o omul, în extraordinare performanțe: acum demonul său iscoditor l-a împins până în fundul mărilor, dând mâna cu pământul...

Ce nu face obișnuința...

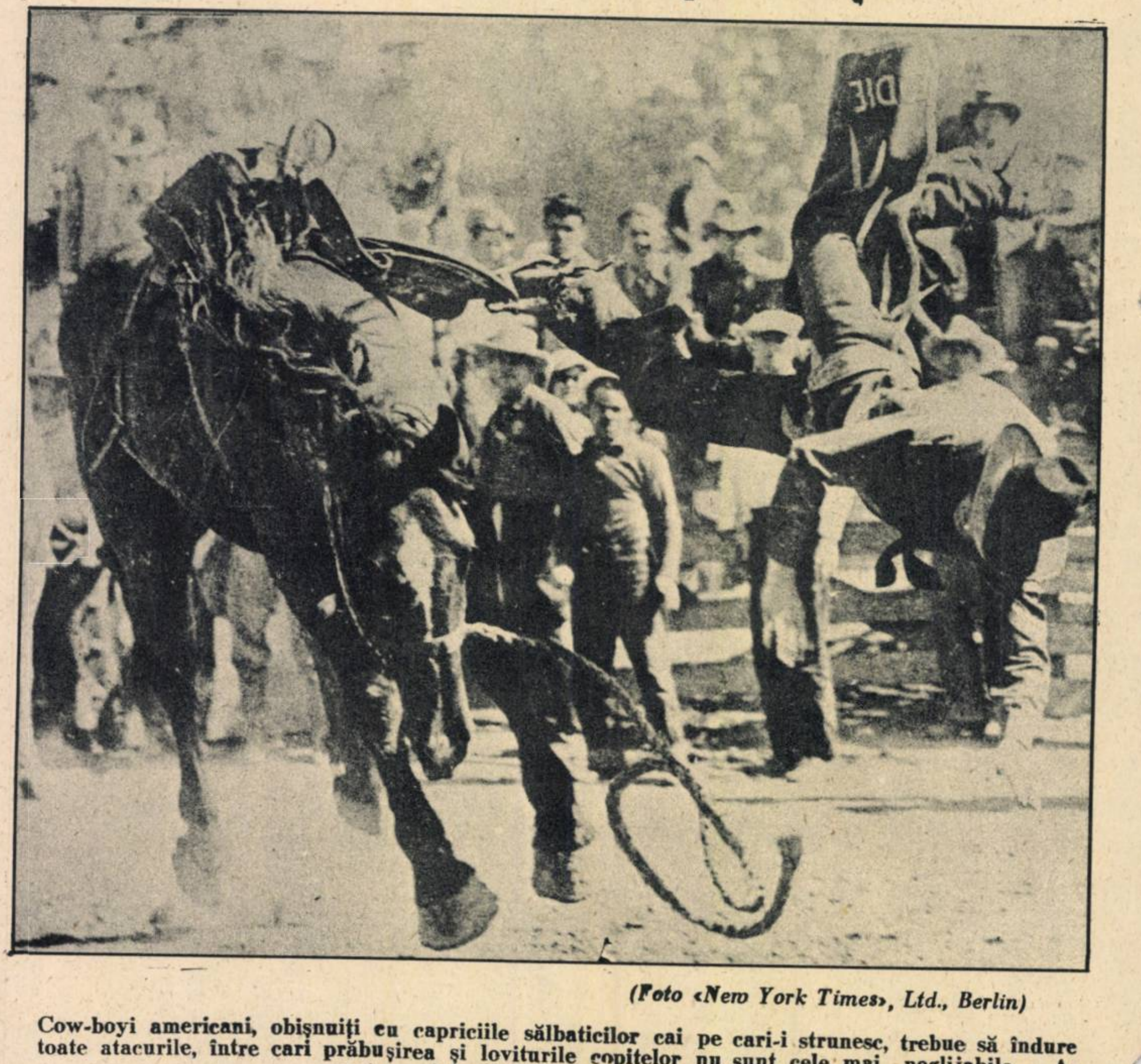

(Foto «New York Times», Ltd., Berlin)

Cow-boyi americani, obișnuiți cu capriciile sălbaticilor cai pe cari-i strunesc, trebue să îndure toate atacurile, între cari prăbușirea și loviturile copitelor nu sunt cele mai neglijabile... Aceasta nu-i împiedică să fie imediat pe picioare.

No. 13
Anul XI.
„OGLINDA LUMII"
26 Martie 1932
Redacția și Administrația București I, Str. Ing. Anghel Saligny 2
(Palatul «EMINESCU» S. A.) Telefon 325/34 și 325/35
Abonamente {pe un an 250 lei
pe 6 luni 125 lei

BIBLIOTECA UNIVERSITĂŢII -IAŞI-

GOETHE

O sută de ani dela moartea marelui poet şi gânditor

La 22 Martie 1832, la amiază, se stingea, la Weimar, în vârstă de 83 ani, Johann-Wolfgang Goethe. Diverse ceremonii şi expoziţii organizate în toate oraşele Germaniei şi marile centre de cultură, au comemorat şi continuă să celebreze centenarul morţii sale, cari nu reprezintă numai aniversarea solemnă a unui poet, dar şi un eveniment excepţional, de o valoare universală.

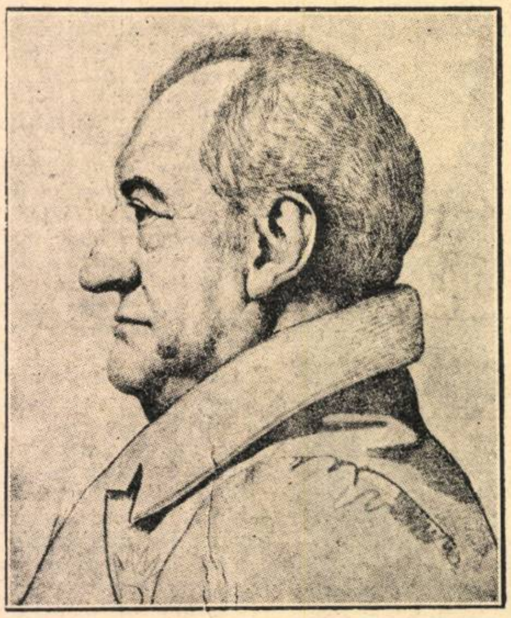

Goethe desenat de pictorul Jagemann, cincisprezece ani înaintea morţii sale (1817).

Goethe este nu numai autorul lui **Faust şi Werther,** dar incarnează forţa unuia din cele mai mari spirite pe cari le-a avut omenirea. Printr'o construcţie intelectuală, cum nu s'a mai întâlnit în istoria culturii, el a avut tăria şi curajul să-şi asume toate răspunderile timpului său şi să se găsească la răspântia tuturor ideilor cari l-au asaltat pe omul civilizat. El este în acelaş timp, clasic şi romantic, alchimistul din evul mediu şi savantul modern, omul de carte, crescut după maniera franceză şi pedagogul german, plus o sută de alte figuri, de cari nu-ţi poţi da seama cum au putut conlocui în acelaş individ, fără a-i rătăci mintea (cugetarea lui era de o seninătate olimpică).

Minunea este că un singur om a putut fi toţi aceşti oameni.

Ne putem reprezenta, astăzi, ce viaţă ducea Goethe la Weimar, căci amintirea lui a pietrificat, oarecum, oraşul, imprimându-i efigia lui.

Căsuţa lui din Weimar, zugrăvită într'o culoare cărămizie, amintind anumite palate din Roma, ne uimeşte prin simplicitatea ei. E mai mult un muzeu de eşantioane, decât o locuinţă fastuoasă ori burgheză.

E drept că epoca aceea era fără pompă: se vorbea ca despre un lux extraordinar de faptul că Goethe ardea în casa lui lumânări şi nu candele.

Peste tot se întâlnesc instrumente de lucru, şi mai cu seamă stimulente pentru inteligenţă şi imaginaţie: cranii de animale, minerale, câte-va busturi antice, foarte multe tablouri.

Alături de odaia de lucru, mobilată cu o mare masă rotundă şi câte-va etajere, se află camera în care a murit Goethe. Un şnur gros te împiedică să pătrunzi înăuntru. Nimic nu s'a schimbat dela 22 Martie 1832. Perdelele atârnă încărcate de praf. Incăperea e mică şi de o mai mare simplicitate decât a întregii case. Un fotoliu, având ca reazim o pernă şi jos un taburet.

Goethe a murit în acest fotoliu. Dela 20 Martie, suferea deja prea mult, pentru a mai putea sta culcat în pat. Dureri groaznice în piept îl goneau dintr'un loc într'altul. Zilele următoare, păru să se arate o ameliorare. In ultima dimineaţă, poetul arăta chiar vădit mai bine. Intrebă pe servitor ce dată este. Şi la răspunsul acestuia, Goethe adăogă:

— A început deci, primăvara; mă voiu vindeca mai repede.

Optzeci şi trei de primăveri înapoia lui! Speranţa stăruie, însă, în sufletul omului. Goethe căzu într'o toropeală de vis: ceeace l-a urmărit o viaţă întreagă, revine pentru a-l consola şi pregăti pentru adio final. Vorbeşte, în şoaptă, de o femeie. Are bucle negre şi o carnaţie admirabilă. E, oare, Charlotte Buff, M-me de Stein, Christiane, Ulrike de Lewentzow? Sau toate la un loc? Şi Gretchen sau Mignon, Aurelia, Nathalia, figurile de neuitat din romanele sale!

Apoi rosti acele cuvinte faimoase: **mehr Licht** (Mai multă lumină) în care lumea a vrut să vadă o profesiune de credinţă definitivă, un simbol suprem pe când în realitate, cerea numai să se tragă storurile cât mai mult de-oparte, pentru a intra lumina zilei în odaie. La ora zece, o chemă pe nepoata lui Odile, şi o rugă să-i dea mâna. La prânz se stinse.

Trebuie să cunoşti toate aceste amănunte şi multe altele, când vizitezi casa lui Goethe dela Weimar. Atunci ea se însufleţeşte şi e cuprinsă de murmure. Fotoliul stă neclintit în acelaş loc! Vezi, parcă, chipul plin, strălucitor, dominator al bătrânului, lumina care s'a sfârşit pe el acum un secol.

Ce se poate spune, astăzi, despre Goethe? Poate că ar trebui să ne întrebăm mai întâi: ce nu putem spune încă despre dânsul! E foarte simplu, nu putem spune încă asupra lui ultimul cuvânt. Dela Goethe încoace, nici un alt artist ori gânditor atât de universal. El este, până în zilele noastre, ultimul reprezentant al liniei de geniu care merge dela Platon la Dante şi la Leonardo da Vinci. El este ultimul reprezentant al acelui «nome universale», al idealului pe care-l contemplase Renaşterea italiană şi ale cărui rămăşiţe resfirate le găsim, în secolul XVII-lea prin «l'honnête homme» (omul cinstit, cumsecade) şi «gentleman».

In acest universalism trebuiesc căutate afinităţile cari apropie geniul lui Goethe de geniul italian. Este cu neputinţă, astăzi, ca cineva să aspire să fie un spirit cu adevărat european, dacă nu a primit şi asimilat elementul de cultură pe care-l reprezintă Goethe. Nu putem încă privi de-asupra umărului său. Aceasta până ce se va fi ivit un nou clasic, universal ca şi Goethe, dar tot atât de diferit de dânsul, precum a fost Goethe de Shakespeare, ori Shakespeare de Dante. Un clasic trebuie să fie prin definiţie, inepuizabil. Goethe este o asemenea sursă nesecată şi primul clasic a cărui viaţă a fost o necurmată capodoperă.

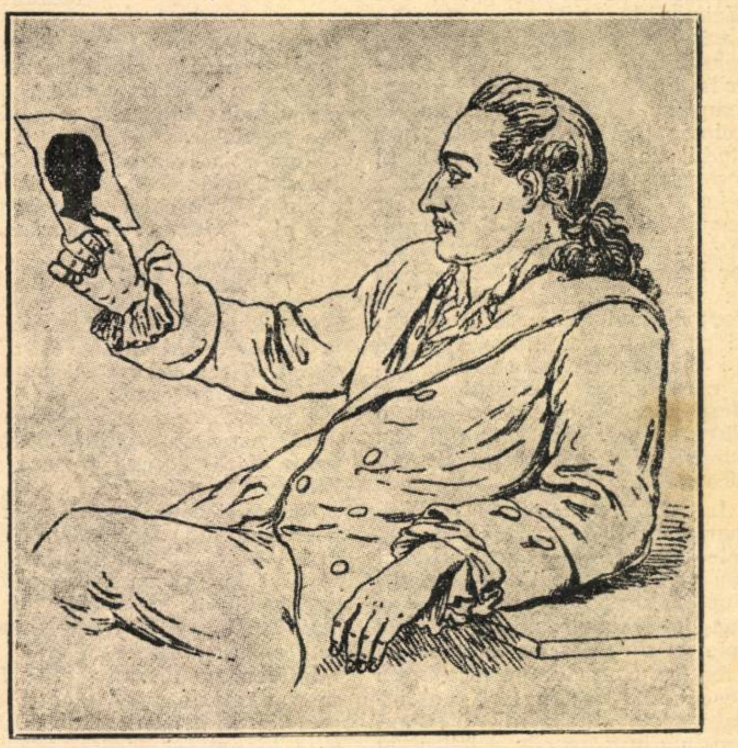

Goethe, la 20 de ani, după un desen al pictorului G. M. Kraus. (1775).

Despre Homer şi existenţa lui terestră, nu ştim nimic. Asupra lui Dante şi Shakespeare nu posedăm decât date cu totul exterioare, fără nici o importanţă. Asupra vieţii interioare a lui Racine, iarăşi nu vom şti niciodată nimic.

Pentru toţi aceşti clasici conta numai opera şi nu şi ce devenia omul dintr'înşii. Despre Goethe, însă, ştim aproape totul. Cunoaştem viaţa lui exterioară şi viaţa lui interioară: la Frankfurt, la Weimar, la Strasbourg sau la Heidelberg, pretutindeni, ştim precis ce a făcut şi unde a locuit. O adevărată geografie goetheană se întinde pe harta Germaniei. Urmele vieţii sale rămân încă prezente pe acest sol. Popasurile vieţii sale coincid cu centrele, mici şi mari, ale tuturor provinciilor germane. Prezenţa lui se simte pretutindeni.

El însuşi a simţit că are o existenţă exemplară. Şi-a scris istoria vieţii, şi-a redactat analele, a publicat corespondenţa lui cu Schiller. La treizeci de ani, era deja pătruns de ideea că viaţa lui e tot atât de importantă, dacă nu chiar mai importantă decât opera sa.

In 1870, scrise: «dorinţa de a înălţa piramida existenţei mele pe cât de înalt posibil, e mai presus de orice: abia dacă uit lucrul acesta o singură clipă». Doi ani mai târziu, găsim într'una din scrisorile sale, această afirmaţiune. «Hotărît lucru, sunt născut pentru a fi scriitor». Goethe avea atunci treizeci şi trei de ani. Intr'însul se produse acea lumină năprasnică, ce singură permite omului de geniu să descopere secretul destinului. «A trăi» şi «a scrie» nu fac pentru dânsul decât un singur tot.

Goethe a avut de suferit mult în viaţă, ca toţi marii creatori, a muncit mult, a citit şi colecţio-

(Continuare în pag. următoare)

nat mult. A iubit şi voiajat: a botanizat ca Rousseau; a auzit, caşi Dante, «Chorus mysticus» şi muzica sferelor; a avut, ca amici, regi şi copii: o astfel de viaţă nu e numai frumoasă, ci şi bogată şi vastă, ea e profundă, e mare.

Amicii şi biografii lui Goethe se împart în două grupe: unii consideră că viaţa lui Goethe este mai importantă sau mai frumoasă decât opera lui; ceilalţi afirmă primatul valorii estetice asupra valorii biografice. Adevărul este că viaţa i se contopea într'o îngemănare perfectă cu creaţiunea. Faimoasa lui teorie asupra celor patru vârste ale vieţii se poate astfel formula:

«Oricărei vârste îi corespunde o anumită filosofie. Copilul e realist, căci el e tot atât de convins de existenţa merelor şi a perelor ca de viaţa lui proprie. Adolescentul, asaltat de pasiuni interioare, e necesarmente împins să-şi îndrepte privirile spre el însuşi şi să nu se întâlnească în primul rând decât pe sine: iată-l metamorfozat în idealist. Dimpotrivă, omul matur, are toate prilejurile să devină un sceptic; el face bine că se îndoeşte dacă mijlocul pe care l-a ales pentru a-şi atinge ţinta, este într'adevăr cel bun. El acţionează şi are toate motivele să-şi ţină inteligenţa veşnic trează, pentru a nu se plânge mai târziu că a făcut o alegere greşită. Bătrânul pe de altă parte, va fi atras către misticism. El vede câte lucruri depind de hazard: vede cum nebunul reuşeşte, cum cel deştept e doborît de mizerie: fără ca cineva să se aştepte fericirea se egalează cu nenorocirea».

VIAŢA ŞI OPERA LUI GOETHE

Johann Wolfgang Goethe s'a născut la 28 August 1749, la Francfurt pe Main şi a murit la Weimar, la 22 Martie 1832. Coborând dintr'o familie bogată şi considerată, el se dedică din frageda tinereţe studiului şi contemplării. Petrece trei ani la Leipzig (1765—1768) unde face studii de drept şi începe să scrie primele poeme.

La Strasbourg între 1769—1771 imaginaţia lui se putu desfăşura mai liber, în tovărăşia prietenilor Lenz, Wagner, Stilling şi mai cu seamă Herder, marele savant de mai târziu. Aici studiază cu entuziasm Biblia, Operele lui Shakespeare, arta evului mediu: «Nu am petrecut lângă Herder, scria el mai târziu, o singură oră, care să nu fi fost pentru mine instructivă şi rodnică».

In 1775 se stabileşte la Weimar, chemat de amicul său, marele duce Carol-August. Geniul său se afla în plină evoluţie. Goethe începe să publice **Goetz von Berlichingen,** dramă în cinci acte, în care descrie în trăsături energice Germania confuză din veacul XVI-lea; în 1774, publică **Suferinţele tânărului Werther,** roman ajuns repede celebru, în care ne arată iubirea nefericită a unui romantic din secolul XVIII-lea şi starea morală a poporului, înaintea marilor revoluţiuni ce se pregăteau. Cartea avu un succes imens în Germania şi în toată Europa. Se citează cazuri de tineri cari s'au sinucis, după citirea acestui catechism al dragostei desnădăjduite.

Apar primele **lied**-uri, poezii lirice de o mare inspiraţie şi perfecţiune de formă **(Liniştea mării, Inocenţa, Simţiri de toamnă) baladele,** de o artă atât de delicată şi perfectă **(Regele din Thule, Cântecul contelui prizonier, etc).**

La Weimar, viaţa dela curtea princiară, la care trebuia să participe, nu-i înăbuşea geniul, însă îl sileşte să publice mai rar.

Abia în 1786. începe să scrie lucrările de profundă inspiraţie ca **Torquato Tasso, Iphigenia, Wilhelm Meister, Hermann** şi **Dorothea, Egmont.** Incepe să mediteze la **Faust,** care este opera întregii sale vieţi.

In mijlocul atâtor lucrări literare, sufletul şi spiritul lui Goethe, antrenate de o nesecată curiozitate, din ce în ce vrăjită de minunatele frumuseţi ale naturii, se îndreaptă cu pasiune şi spre cercetările de istorie naturală şi anatomie.

Metamorfoza plantelor este unul din primele roade ale acestor studii: el demonstrează depe atunci, ceeace savanţii aveau să descopere mai târziu, că **un principiu unic stăpâneşte organizarea plantelor.**

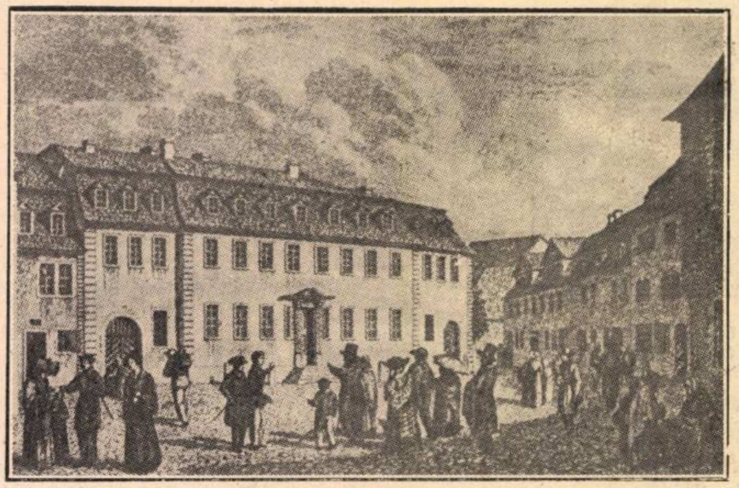

Casa lui Goethe dela Weimar (după o estampă originală din Muzeul dela München).

Revoluţia franceză din 1789, turbură adânc spiritul în deobşte atât de calm şi de imparţial al lui Goethe; el nu văzu, la început, în această revoluţie, decât o explozie brutală a patimilor omeneşti; îl însoţi pe ducele de Brünswick în campania de la Valmy şi abia atunci îşi dădu seama că o **nouă eră începe pentru lumea întreagă.**

Goethe scrie atunci **Campania din Franţa şi Asediul dela Mayenţa**, fără a neglija lucrările literare.

Atunci începe pentru marele poet una din perioadele cele mai fericite şi mai fecunde ale vieţii sale, aceea care a fost ilustrată de prietenia lui cu **Schiller** (1794—1805) celălalt mare scriitor al Germaniei.

La Iena, o discuţie filosofică asupra transformării plantelor îi apropie pe cei doi poeţi şi amiciţia lor, strâns legată, exercită de atunci înainte o influenţă fericită asupra geniului lor.

Goethe scrie, atunci, **Elegiile romane, Epigramele veneţiene,** baladele sale cele mai dramatice, idilele cele mai graţioase, de o gândire pură şi totuşi înflăcărată. Moartea lui Schiller, în 1805, fu o lovitură năprasnică pentru Goethe: **pierduse,** după cum spunea chiar el, **jumătate din fiinţa proprie.**

Adâncindu-se în studii, îşi regăseşte seninătatea cugetării. Termină prima parte din **Faust,** publică **Afinităţile elective,** roman de o vastă întindere, remarcabil prin analiza psihologică, dar prea subtil pentru a fi pe înţelesul tuturor.

Goethe nu încetase, între timp, să locuiască la Weimar pe lângă generosul său amic, marele duce: ocupase posturile de consilier privat, de preşedinte al finanţelor. Era considerat, în ori ce caz şi ca un mare om politic, în vâltoarea evenimentelor cari se petreceau atunci în Germania.

Il însoţi pe prinţ, la Erfurt şi fu primit în vizită de Napoleon, care se întreţinu vreme îndelungată cu Goethe, îl decoră cu Legiunea de onoare şi-i spuse la despărţire: «**Sunteţi un om, domnule Goethe**».

Dela 1810—1823 Goethe îşi publică memoriile sub titlul: **Adevăr şi Poezie** (Dichtung und Wahrheit); apoi numeroase studii asupra tuturor subiectelor de literatură şi ştiinţă. Urmăreşte cu atenţiunea cea mai curioasă mişcarea intelectuală a Europei; se strădueşte să ridice literatura germană prin gustul unei critici superioare, astfel ca toţi oamenii de carte să poată înţelege frumuseţile şi capodoperele celorlalte naţiuni.

Un an înaintea morţii publică a doua parte din **Faust** considerabila lui dramă simbolică încărcată cu tot atâtea idei precât şi sentimente, cu tot atâta poezie cât şi metafizică.

Inteligenţa lui Goethe, lacomă şi superioară, dominând pasiunile, s'a străduit timp de optzeci şi mai bine de ani să cunoască lumea şi să se armonizeze cu vasta natură.

GOETHE UNIVERSALUL

Muzica lui Goethe pare tot atât de naturală şi miraculoasă caşi cântecul privighetorii în noapte. Liedurile sale sunt expresia suspinelor sufletului său. Ele se înalţă cu puritatea notelor unui păstor în tăcerea câmpiei.

«Liedurile» lui Goethe în care sentimentul atinge perfecţiunea şi stilul, imaginile, ritmul, sonoritatea sunt într'o perfectă concordanţă cu acest sentiment, presupun o imensă cultură şi o extraordinară meditaţiune.

Goethe ne arată prin exemplul său că cea mai frumoasă poezie este şi cea mai cultivată.

Goethe n'a încetat o clipă să-şi perfecţioneze şi să-şi amplifice cultura. Tot timpul vieţii sale, a studiat şi a trăit; se poate spune că el n'a studiat decât pentru a trăi. El e universal, nu fiindcă poate, prin cutare latură a naturii sale, să servească drept pildă tuturor oamenilor, ci fiind că învaţă pe fiecare să fie el însuşi, oricâte primejdii ar presupune această căutare de sine. Activitatea lui literară nu a fost decât o parte din activitatea lui umană. Goethe a dus, la gradul suprem al universalităţii şi al geniului, tipul omului întreg, exemplar perfect al rasei pământenilor.

A aduce un omagiu memoriei unui om ca Goethe, este să ne aşezăm în strălucirea geniului său şi să primim iluminarea sa. Considerând viaţa şi opera lui, căpătăm o ideie mai înaltă despre umanitate, inobilându-ne sufletul şi mintea.

Există multe aniversări inutile. Celebrarea a o sută de ani dela moartea lui Goethe este, însă, o binefacere spirituală, care nici nu se poate evalua. Spiritul său cade în posteritate, ca un corp greu ce se prăvale în vid. Viteza şi forţa lui cresc în mod continuu, în timpul căderii. Puterea zdruncinătoare a operelor unui geniu nu face decât să crească cu vremea. Dacă şi-a construit opera cu o perseverenţă şi o grijă admirabilă, este fiindcă opera măreşte plinătatea şi bucuria vieţii.

Astăzi îi restituim toate bogăţiile şi grupăm nenumăratele sale fizionomii în unitatea chipului său adevărat.

Cei mai mari dintre contimporanii noştri se recunosc fiii gândirii sale, moştenitorii imaginaţiei sale. Toti au tras un învăţământ din pilda existenţei lui şi din felul superior în care şi-a compus, ajutat şi stimulat destinul.

GOETHE SAVANT NATURALIST

«Dacă Goethe n'ar fi întrunit deja destule titluri pentru a fi proclamat cel mai mare geniu al secolului său, spunea despre dânsul Geoffroy Saint Hilaire în 1831, ar trebui să i se adaoge coroanei sale de mare poet şi de profund moralist, renumele de savant naturalist». Insă nu care din faptul însuşi că era mare poet şi profund interesat de orânduirea spirituală a lucrurilor, îi venea şi forţa de a fi un savant delicat? El singur îşi dădea seama de lucrul acesta, deoarece scrise, în anul 1806: «Dacă ne ocupăm de învăţătură şi de ştiinţă, o facem în fond numai pentru a ne găsi în viaţă mai bine echipaţi».

Căutarea adevărurilor ştiinţifice reclamă un puternic simţ al răspunderii. Adevăratul savant trebuie să dea dovadă de o probitate absolută în faţa constatărilor pe cari i le impun în fiecare clipă, simţurile şi erudiţia lui, iar pe de altă parte să dispună de un curaj veşnic treaz faţă de distracţiile şi obiceiurile cari îl pândesc. Goethe se dedica cu pasiune cercetărilor de botanică, anatomie, mineralogie, geologie şi fizică, rămânând prins săptămâni și luni de experiențe și observații.

Miracolul este că revenea din preocupările sale științifice totdeauna mai proaspăt și îmbogățit.

Știința **îl întăria, îl făcea mai bărbat** și de-aceea îi plăcea atât de mult să fie înconjurat de colecțiunile sale de minerale, de eprubete, martori sugestivi și discreți ai procesului vieții.

Goethe a publicat în 1810 faimosul lui tratat despre Teoria culorilor **(Farbenlehre)** care deși cuprindea observațiuni științifice originale nu a însemnat la nici un moment un pas important pentru progresul științei pure. Ideea lui Goethe era că o culoare este un amestec de lumină și obscuritate. Experiențele dovediră însă că afirmațiunile sale nu sunt întemeiate.

El avea instinctul fizicianului, fără a avea și cultura lui. Pare străin de lucrările veacului său, nu are cea mai mică ideie despre fizica modernă. Urăște calculul: matematica este dușmanul său de moarte, fără îndoială fiindcă nu o cunoaște.

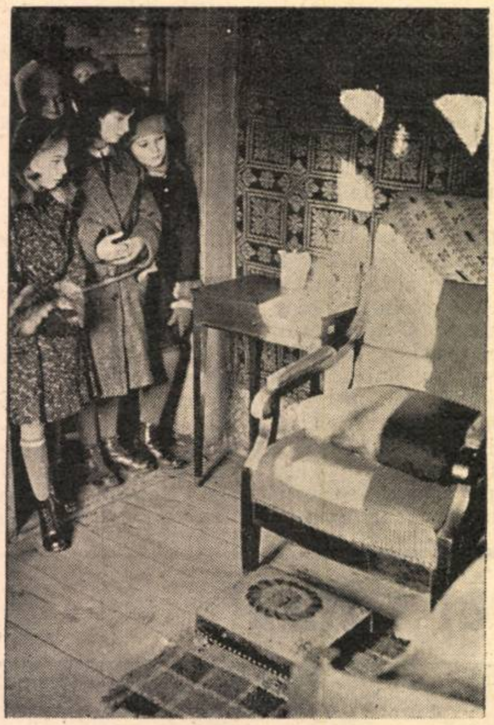

Fotoliul în care a murit Goethe: era la amiază, încăperea invadată de lumină și spiritul poetului plutea de câte-va ceasuri în nemărginirea neantului. Atunci a rostit Goethe celebrele cuvinte «mehr Licht» — mai multă lumină.

De aici, acel războiu interminabil și cam pueril pe care l-a dus, timp de patruzeci de ani, cu Newton. Teoriei undelor și a diferitelor lungimi de undă a acestuia din urmă, Goethe îi opune teoria culorilor. In științele naturale, însă ajunge la frumoase descoperiri: metamorfoza plantelor, analiza craniului, examinarea coloanei vertebrale.

Dacă nu a avut geniul matematicei, Goethe a fost, în schimb, înzestrat cu o intuiție extraordinară și cu un simț ascuțit al evoluției speciilor, singurul dintre scriitorii vremii sale care a pătruns atât de clar și complect în tainele științelor naturale.

CUTEAZA SA FII FERICIT

Wage es, glücklich zu sein! (Cutează să fii fericit) spunea Goethe. El e supărat pe toți aceia cari turbură această regulă și nu-l lasă nici pe dânsul să trăiască în voie.

La șaptezeci de ani, pe când iubește cu foc o tânără fată de nouăsprezece ani, e profund rănit că are de întâmpinat opunerea părinților.

CURIOZITATEA LUI GOETHE

Toată viața, Goethe și-a petrecut-o la studiu. Pentru dânsul studiul este plăcerea însăși, și plăcerea e, la urma urmei tot un studiu...

Goethe e curios să cunoască tot: natura ca și omul, știința ca și arta, istoria cași moravurile.

Curiozitatea lui Goethe este pasiunea spiritului său. El este eternul student. Acesta este felul său de a fi cel mai mare dintre maeștri.

Goethe studiază mult, mai mult la patruzeci de ani decât la nouăsprezece, și mai mult la șeasezeci decât la treizeci. Lumea este maestrul său: și Universitatea, viața.

Goethe nu studiază, fără încetare, numai pentru a învăța, nici pentru a ști totul, ci pentru A Fi, pentru a trăi.

...ȘI CEVA DESPRE GOETHE SENTIMENTALUL

Lirismul lui Goethe, pentru cine l-a studiat cu grijă este o tălmăcire destul de trădătoare a omului și sensualului.

Goethe se înflăcăra la prima vedere a unei femei. Ochiul său ager influența imediat asupra spiritului și sensibilității sale romanțioase. Culoarea, formele, frumusețea unei femei îl turburau hotărîtor.

Dintre toate fetele și femeile zărite, întâlnite sau apropiate cari au brăzdat viața și opera minunată a lui Goethe, aceea care l-a încântat în modul cel mai durabil, a fost metresa — mai târziu soția lui — Christiane, cu care s'a căsătorit îndată după bătălia dela Iena. Dela 1788 până la 1816, Christiane a fost geniul bun al poetului și nu-i lipsea decat cultura, pentru a deveni tovarășa visată a acestui om incomparabil. Intr'una din scrisori, Goethe îi scria:

«Mai ales, continuă să mă iubești, căci uneori sunt gelos; îmi spun că un altul ți-ar putea plăcea mai mult; într'adevăr, sunt atâția bărbați pe cari-i găsec mai interesanți și mai plăcuți decât mine: însă e un lucru pe care tu nu trebue să-l vezi: trebue, dimpotrivă să mă găsești mai bine decât toți ceilalți, fiindcă te iubesc îngrozitor (entsetzlich) și nimeni nu-mi place în afară de tine».

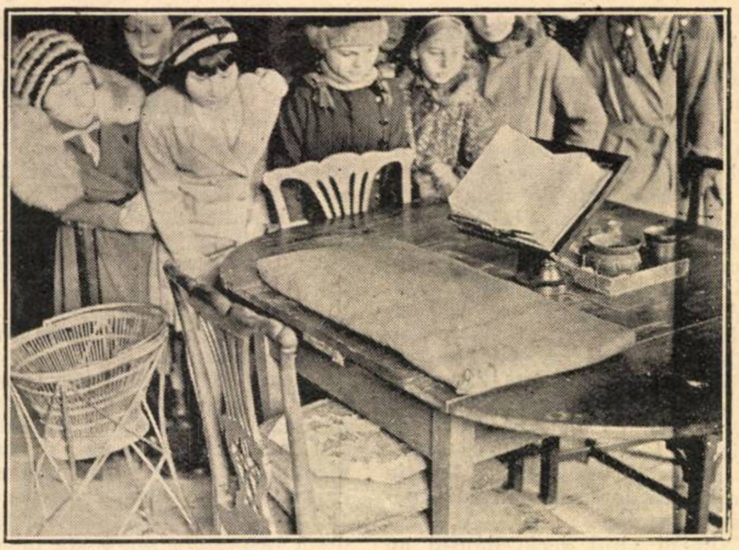

Pelerinajul școlărițelor prin fața mesei la care a cugetat și a plăsmuit forme de artă, autorul giganticului «Faust»: coșulețul din stânga scaunului servea pentru depunerea batistelor pe cari Goethe le schimba la fiecare oră.

Christiane, pe lângă o ființă încântătoare și plină de veselie, era și o excelentă gospodină, având grijă de toate, de grădină, de bucătărie, de pivniță. Goethe era un mare amator de vin.

El obișnuia să întrebuințeze o formulă suverană: «Să lucească tot ce e frumos. Iar tot ce e urât să se ascundă».

Și căutător al frumuseții, Goethe a iubit femeia cu nesaț...

Aproape fiecare poezie lirică a lui este inspirată de dragostea pentru o femeie.

Unul din primele sale amoruri, la Leipzig, fu nutrit pentru o tânără fată, Anna Caterina Schonkopf, o blondă cu părul de aur, cu ochii senini de azur, cu o grație răpitoare a trupului. Goethe era tânăr pe atunci. Deaceea avea și sentimentele fugare. O aventură nouă îl leagă pentru câtva timp de d-ra de Klettenberg, pentruca, puțin mai târziu, dragostea lui să se îndrepte spre Frederica Brion.

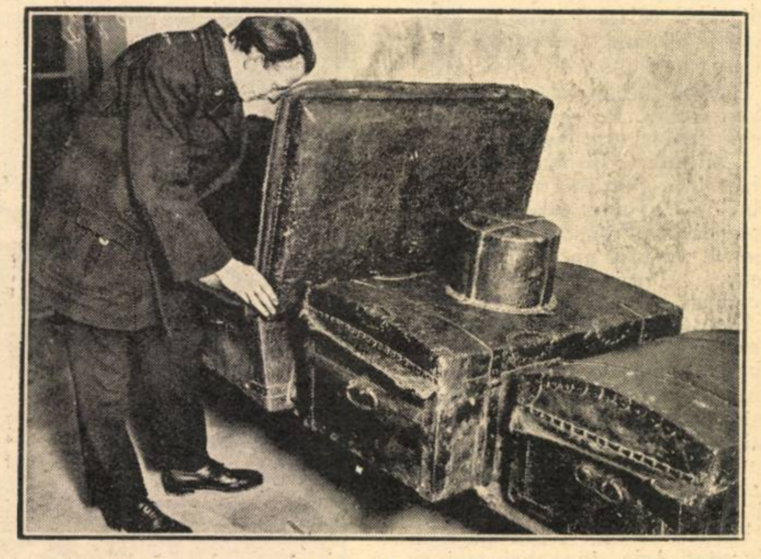

Cum călătorea consilierul de curte Goethe: cuferele marilor sale voiajuri, întreprinse în mai toate țările Europei, sunt păstrate și astăzi intacte în casa-muzeu dela Weimar. Observați deasupra unei lăzi, cutia rezervată jobenului.

Un popas mai îndelungat a făcut în viața amoroasă a lui Goethe, prezența d-nei de Stein, o văduvă subjugătoare, plină de nuri și de pasiune...

Christiane Vulpius, despre ale cărei raporturi cu Goethe am vorbit mai sus, era o simplă lucrătoare, însă de o atracție irezistibilă.

Ea îi dărui poetului un copil, singurul fiu pe care l-a avut Goethe.

* * *

Ne-am străduit să dăm în cadrul modest al revistei noastre o imagină cât mai complectă asupra personalității lui Goethe, ultimul geniu poetic pe care l-a avut omenirea. Deși ne despart abia o sută de ani de dispariția lui, totuși imaginea cugetătorului și a cântărețului se desprinde dintr'un nimb de aureolă legendară. Dacă aprofundăm cât de puțin viața lui extraordinară, Goethe nu întârzie a deveni o figură olimpică, fabuloasă, scânteietoare de glorie și limpezime. Să ne adăpăm la lumina titanului-poet.

Rasa galbenă amenință Occidentul?

de SVEN HEDIN

celebrul explorator suedez

Autorul celebrelor însemnări de călătorie **Dela Polul Nord la Polul Sud** (apărute, acum câțiva ani, într'o admirabilă ediție de 6 volume, în editura **Eminescu**) continuă să străbată Orientul și Extremul-Orient, pe cari le cunoaște atât de bine, să le scurme toate curiozitățile și caracteristicile, să stabilească o concluzie cât mai aproape de adevăr asupra fenomenelor ce frământă aceste locuri de veche civilizație. Nu există European care să personifice mai bine raporturile vii ce există între Europa și Asia, decât Suedezul Sven Hedin. Călătorul acesta de mare clasă și-a pus toată energia și resursele culturii sale, în slujba explorării marelui continent asiatic.

Nimeni altul decât dânsul nu e mai autorizat să vorbească despre legăturile trecute și viitoare dintre cele două continente. In deobște, când se vorbește de lumea veche si nouă, te gândești imediat la Europa și America. Noțiunile de «europenizare» și de «americanizare» sunt curente și familiare întregii lumi. Dimpotrivă, nimeni nu s'a gândit încă să născocească un cuvânt care să indice influența exercitată asupra lumii de continentul care a produs cele mai vechi civilizații și care a fost leagănul omenirii.

Cu toate astea. știm că Chinezii au descoperit praful de pușcă. Au inventat busola, hârtia și cultura viermilor de mătase încă dela începutul erei noastre. dacă nu chiar înainte. Știm, de asemeni că și-au înconjurat țara cu un zid de apărare, într'o vreme când Europa nu dăduse încă nimic civilizației umane.

Incă din vârsta pietrei au existat raporturi între popoarerele asiatice și Europenii. In omul dela Peking, s'a recunoscut tipul cel mai primitiv, strămoșul cel mai îndepărtat al omului contimporan.

Dar să lăsăm să vorbească Sven Hedin. Iată ce declară marele explorator suedez.

— E foarte probabil că omenirea în general să fie originară din Asia. Toate religiunile monoteiste s'au născut aici. Toate marile invazii ne vin din acest centru: Hunii și toate celelalte neamuri barbare.

Din aceste considerațiuni generale se poate deja trage încheierea cât de mare și puternică a fost influența continentului asiatic asupra continentului nostru. Aceiași Asia ne-a făcut, de altfel, și daruri mai mult decât neplăcute: ciuma, holera și toate marile boli infecțioase...

Fără îndoială, și Europa a influențat Asia, în epoci mai recente. Se poate chiar spune că, în epoca modernă, curentele civilizatoare și-au schimbat direcțiunea.

Multe forme culturale ale Europei și-au regăsit vechea cale a Asiei. Astfel, naționalismul chinez modern trebuie cu siguranță atribuit acțiunii ideilor europene și anume introducerii lor, acolo, de către studenții chinezi cari au studiat în universitățile europene.

Nu rămâne mai puțin adevărat că naționalismul chinez e foarte diferit de naționalismul dela noi. In acest imperiu imens, sentimentul național unitar lipsește cu desăvârșire. E vorba, mai degrabă, de patriotisme locale, limitate în fiecare provincie. Din această cauză, îmi este chiar greu să cred că naționalismul chinez va putea vreodată deveni o primejdie pentru rassa albă.

De multe ori s'a pus, însă, întrebarea dacă se va putea produce, într'un viitor mai mult sau mai puțin apropiat, o ciocnire armată între rasa galbenă și popoarele Europei. Ideia unei asemenea lupte între cele două rase și-au pus'o, nu odată, strategii europeni, în fața cifrelor elocvente ale nașterilor din Extremul-Orient. Numai în Japonia, se nasc în fiecare an 900 mii oameni. In ce privește China, a cărei populație actuală se urcă, aproximativ, la 475 milioane locuitori, nimeni nu poate indica exact cifra anuală a nașterilor, E drept că mortalitatea este enormă în aceste țări. Catastrofele datorite elementelor naturii. recoltele dezastruoase. epidemiile de tot felul nimicesc, regulat, milioane de ființe omenești. Acestora, trebue să le adăugăm războaiele civile. Nu trebuie de asemeni uitat, că popoarele de rasă galbenă sunt despărțite de Occident prin state intermediare ca Rusia și Indiile, dar mai cu seamă prin imense întinderi de stepă. Mai important ni se pare faptul următor: poporul asiatic cel mai numeros, Chinezii, nu e de loc războinic. Ideia pe care Europa și-a făcut-o despre Chinez în urma războaielor civile cari au deșirat anumite provincii ale fostului Imperiu Galben este complect falsă. Am trăit destulă vreme, acolo, pentru a mă socoti autorizat să confirm, formal, afirmația mea! Caracterul poporului chinez e profund pacific. Locuitorii ținuturilor extrem-orientale au destule griji la ei acasă, pentru a ne teme din partele, la un atac împotriva Occidentului.

Chinezul este prin excelență conservator în moravurile sale. In schimb, nu există om care să poată spune ce zace în fundul sufletului acestui popor. In orice caz, Chinezul mijlociu apare ca o ființă harnică, răbdătoare și mulțumită de soarta ei.

Inovațiile tehnice, radio, cinematograf, etc. s'au introdus în toate marile orașe chinezești. Și nu e exclus ca evoluția mecanică să împrăștie sământa turburătoare în vechea tradiție. Chinezul, însă, nu imită nimic fără discernământ. El nu-l consideră pe European ca o ființă superioară și e mândră de vechea lui cultură.

Dela simplificarea scrierii. numărul Chnezilor cari știu să citească și să scrie a crescut într'un mod uimitor. Multe ziare noui apar zilnic și sunt cerute cu un interes crescând. Am avut, în slujba mea, conducători de cămile cari știau perfect să citească și chiar să scrie.

E sigur că China a încetat, de câteva secole, să fie o țară creatoare. Chinezii însă știu, să se servească de descoperirile technice ale Europenilor. Nu trebuie să luăm prea mult în tragic certurile interne cari însângerează anumite regiuni ale imensului Imperiu.

China, a cărei istorie îmbrățișează o perioadă de 4000 ani, a învins primejdii și mai teribile, dând dovadă în toate ceasurile dificile de o tenacitate incomparabilă.

Nu ași putea spune când și cum își vor recăpăta Chinezii vechea lor forță creatoare și activitatea lor istorică suspendată. Nu pot crede, însă, un moment în decadența lor definitivă.

Nu sunt 150 de ani de când împăratul chinez se considera încă stăpânul pământului.

Totuși Occidentul n'are ce se teme din partea lor. Chinezii își caută viitorul în propria lor țară.

Nu pot termina decât spunându-vă că toți membrii expedițiilor mele au iubit și iubesc China.

In ce mă privește, mă simt acolo ca în țara mea natală și sunt fericit la gândul că voiu revedea China, peste scurt timp.

Un garaj vertical

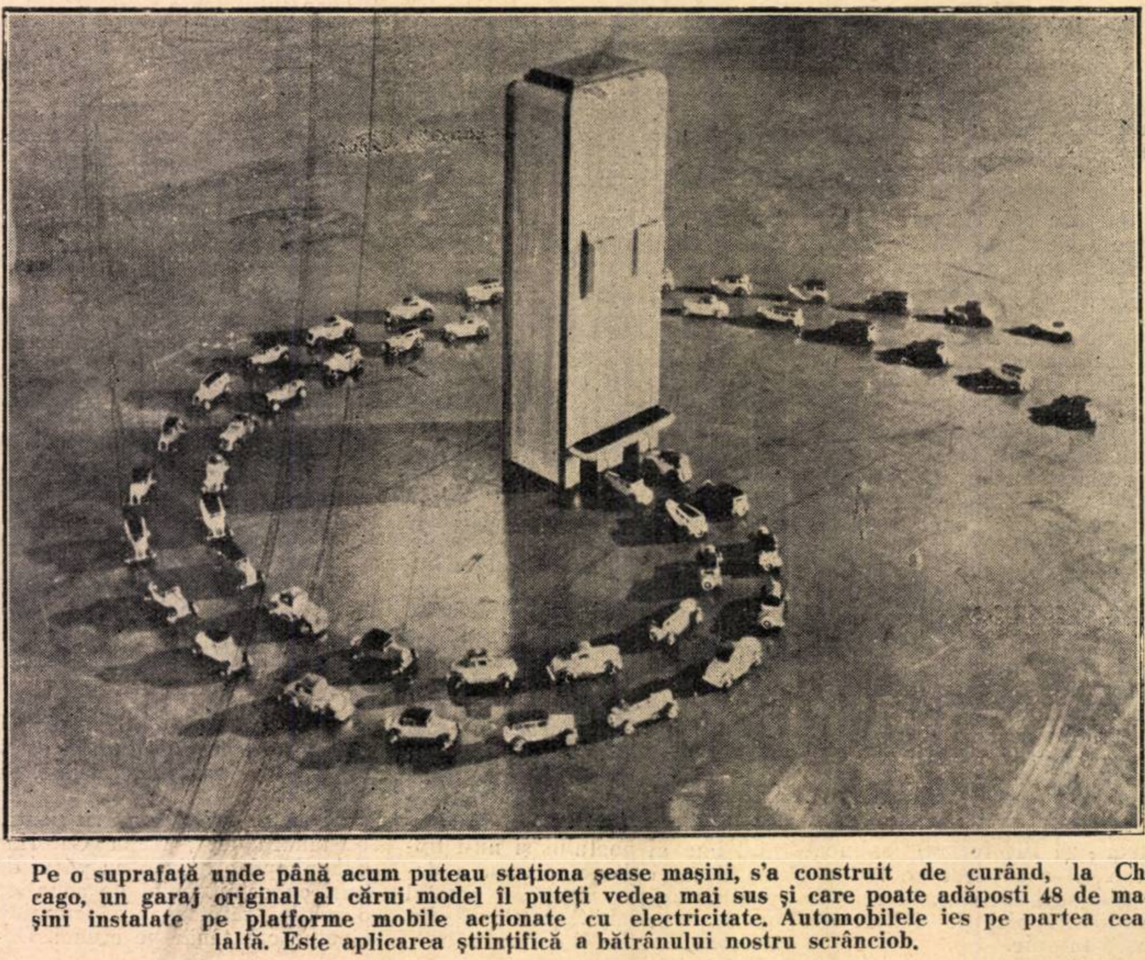

(Foto «New York Times», Ltd., Berlin)

Pe o suprafață unde până acum puteau staționa șease mașini, s'a construit de curând, la Chicago, un garaj original al cărui model îl puteți vedea mai sus și care poate adăposti 48 de mașini instalate pe platforme mobile acționate cu electricitate. Automobilele ies pe partea cealaltă. Este aplicarea științifică a bătrânului nostru scrânciob.

Uranolitul din Siberia

Enigma acestei stânci cereşti n'a fost deslegată

Agenţiile telegrafice au anunţat că cele patru expediţii cari au făcut cercetări în regiunea Tungusc, pentru descoperirea uranolitului căzut acolo, s'au întors fără nici-un rezultat. In Februarie 1931 a plecat în Siberia a 5-a expediţie, în frunte cu savantul astronom şi explorator prof. dr. Kulik, pentru găsirea acestui meteor excepţional. Expediţia dispunea şi de două aeroplane, dar a fost surprinsă de viscol.

Meteorul din Tungusk e cel mai mare uranolit, căzut până azi pe planeta noastră. Nu e vorba aci de o simplă piatră cerească, cum a căzut acum vre-o 12 ani la Roma, ci de o adevărată stâncă de foc de sute de tone. Până în prezent au fost trimise expediţii formate din astronomi, geologi, ingineri şi chimişti, pentru a descoperi şi studia la faţa locului această nouă captură a gravitaţiei pământeşti. Cum însă iarna a început de timpuriu în Siberia, expediţiile n'au putut găsi urmele bolidului, deşi se crede că uriaşul meteor a format o scufundătură pe peste 1000 metri în diametru.

După relatările societăţii astronomice franceze o astfel de piatră cerească ar fi provocat o catastrofă incalculabilă dacă ar fi căzut în Europa sau în America. Ea ar fi putut ucide într'o secundă milioane de oameni, cum ar fi fost locuitorii unui oraş ca Londra sau New York, deoarece a provocat încălzirea până la sute de grade a păturilor de aer pe o rază de aproape 10 km. Uranolitul a pătruns în atmosferă din direcţiunea Capului Dorit din Novoe Zemlea şi a căzut în nordul guberniei Ienisseisk, aproape de vărsarea fluviului Ienissei în Oceanul Ingheţat.

CE SPUN LOCUITORII DIN REGIUNEA TUNGUSKULUI?

Tunguzii din împrejurimi au dat alarma, spunând că au văzut cerul deschizându-se şi un glob imens de foc căzând în plină zi. Din cauza groazei produsă de lumina orbitoare şi de detunătura formidabilă a acestui corp cosmic oamenii au fost trântiţi la pământ şi nici unul nu şi-a putut aminti locul căderii colosului de foc. E probabil că meteorul trebuie să fi căzut la circa 100 km. depărtare de locul unde se găsiau aceşti martori oculari.

O piatră cade din cer (după o estampă medievală).

URANOLITUL E CAUTAT DE 24 DE ANI

Fenomenul de mai sus, a cărui durată a fost doar de câteva secunde a avut loc în dimineaţa zilei de **30 Iunie 1908.** Toate silinţele astronomilor de a descoperi locul căderii au fost zadarnice.

Dela 1908 până la 1917, anul revoluţiei, uranolitul n'a putut fi găsit. Au mai trecut 10 ani. In 1927 astronomii au reluat cercetările, sub conducerea savantului rus, prof. dr. **L. A. Kulik.** Timp de trei ani expediţia Kulik a explorat peninsula Taimir mare cât România, pătrunzând prin gura fluviului Ienissei, pe bordul unui spărgător de ghiaţă. Alte trei expediţii şi-au deschis drum cu ajutorul săniilor. Graţie indicaţiunilor locuitorilor mai bătrâni, cari după 22 de ani n'au uitat acest fenomen ceresc, profesorul Kulik a refăcut calculele şi a dat îndrumări unor aviatori, să cerceteze terenul în mijlocul unor codri seculari, la circa 61 grade latitudine Nord şi 101 grade longitudine Est. Vremea fiind nefavorabilă, cercetările au fost întrerupte şi vor fi reluate abia în vara anului 1933.

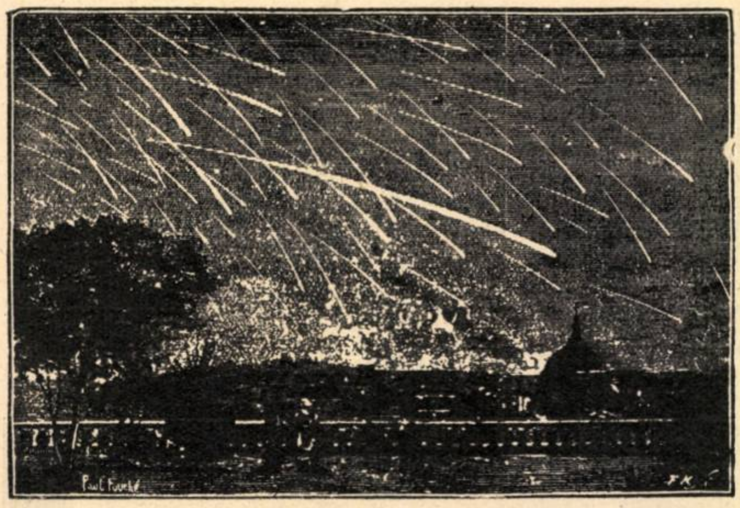

Ploaie de stele căzătoare dela 1872.

REALITATEA APOCALIPSULUI

Cei mai mari meteoriţi cunoscuţi până în prezent au căzut fireşte în America, continentul tuturor recordurilor. Exploratorul Peary a adus în Statele Unite, după o muncă de ani întregi, uranolitul căzut în Groenlanda la 1879, în greutate de 36 tone. Se găseşte azi în Muzeul Ştiinţei din New-York. Mai mare e meteoritul căzut în Mexic la 1902. Cântăreşte 50 de tone.

Uranolitul din Siberia întrece însă de zeci de ori dimensiunile monolitului din Groenlanda şi chiar a holosiderului dela Bacabiriso. In regiunea căderii s'a format o scufundătură de circa un kilometru, în diametru, descoperită de nişte tunguzi analfabeţi cari n'au putut da indicaţiuni asupra cordonatelor geografice. Pe o rază de 4 km. copacii au fost desrădăcinaţi şi coaja lor arsă. După calculele profesorului Kulik, uranolitul trebue să fi pătruns în atmosferă cu o iuţeală de 58 KM. PE SECUNDA.

Imaginaţi-vă căderea vertiginoasă, din cauza gravitaţiei pământului, a unei stânci de câteva ori mai mare cât un Zeppelin, şi comprimarea straturilor de aer cu cea mai mare violenţă. Prin transformarea lucrului mecanic în căldură, conform principiilor termodinamicei, s'a format un curent de aer ferbinte pe o rază de circa 400 km. După relatările tunguzilor, un vânător foarte voinic a fost trântit la pământ şi târât de viteza vântului arzător la o distanţă de câţiva metri. Kulik a calculat că acest om se găsea la circa 80 km. de centrul catastrofei. La această distanţă curentul a fost atât de fierbine, încât a fript faţa şi mâinile nefericitului vânător.

CENUŞA RENILOR

Din turma de peste 100 de reni a unui gospodar bogat, n'au rămas decât urme de cenuşe şi de lanţuri topite. Renii au fost probabil carbonizaţi instantaneu la dogoarea de mii de grade a aerului din epicentrul acestui pârjol ceresc. Se crede că au fost şi victime omeneşti. Casa unui locuitor a fost distrusă şi răvăşită de uraganul fierbinte. Din fericire omul se afla în acea clipă la vre-o 100 km. depărtare, de unde a văzut împreună cu alţi locuitori căderea bolidului ce li se părea aproape la câte-va verste.

Mare noroc e dar căderea acestui astru — o adevărată planetoidă — în pustietăţile Siberiei.

CA IN LEGENDA LUI KORAH

Lucrurile de mai sus, dacă n'ar fi fost publicate în revistele ştiinţifice, ar părea de domeniul fanteziei. Profesorul Kulik n'a putut găsi până în prezent nici urme din aerolitul propriu zis, fiind scufundat la sute de metri, împreună cu ţăndările sale. Desgroparea uranolitului sau măcar a unor fragmente din el, se va face cu ajutorul unor maşini speciale dacă bineînţeles se va descoperi vreodată prăpastia ce a format.

Dela legenda biblică a scufundării în pământ a lui Korah, rivalul lui Moise, şi a întregii sale bande, presupunând că n'au fost victima vre-unui holosider, nu se mai cunoaşte în istorie vreun caz de scufundare asemănător prăbuşirei din Tungusk.

CE CONŢIN URANOLIŢII

Uranoliţii cuprind după analizele chimiştilor, o pastă metalică — mai ales de fier — în care sunt prinse bucăţi de pietre. Uneori se observă invers; un fel de pastă pietroasă, cuprinzând sute şi mii de grăunţe de fier. Unele pietre cereşti cuprind substanţe carbonoase. Se crede că uranolitul din Siberia ar cuprinde şi diamante (?!).

Marele meteorit feruginos dela Bacabiriso (Mexic) cântăreşte 50 mii kgr. şi a fost dezgropat din pământ în 1902.

Iată ce spune Camille Flammarion despre aceste fenomene cereşti:

:Dacă asişti la căderea unui bolid, te înşeli aproape totdeauna când îi socoteşti după apreciere, distanţa. Eşti convins că trecerea are loc mai aproape.

Intr'o zi am primit din nordul Italiei ştirea căderii unui bolid şi eram asigurat că a căzut spre Milano. Din Elveţia mi s'a anunţat că bolidul a căzut în lacul Geneva. Din Chaumont, mi s'a scris, că bolidul a căzut la nordul oraşului. Din Boulogne sur Mer a fost văzut căzând în canalul Mânecii. De fapt căzuse in Anglia.

Căderile bolizilor, fie în mijlocul zilei, fie în timpul nopţii, sunt destul de rare pentru un loc determinat.

Vorbim de căderile observate complect, când s'au şi putut culege pietrele cereşti: Una din cele mai recente a avut loc în luna Mai a anului 1907, la Dulalipur, în Statele Unite. Blocurile de piatră cântăreau 250 kilograme fiecare.

Muzeul de istorie naturală din Paris cuprinde un mare număr de probe din diferite pietre cereşti. Cea mai mare găsită în Mexic, cântăreşte 780 kilograme.

Bolizii şi uranoliţii n'au aceeaş origine ca stelele căzătoare, sau cel puţin căderile lor nu prezintă nici o coincidenţă cu acelea ale stelelor căzătoare. Fără îndoială ei provin din explozii, din vulcanii planetari. **Cea mai mare parte dintre ei par a fi fost aruncaţi chiar din interiorul planetei noastre, având astfel pământul ca origină.**

Compoziţia lor minerală este într'adevăr la fel cu aceea a materialelor pământeşti. De aceia a trebuit pentru aceasta, ca uranoliţii să fie aruncaţi de vulcanii cei mari din vremurile geologice,

(Continuare în pag. următoare)

Bursa „modelelor“ la Berlin

In fiecare Luni dimineaţă, se pot vedea în sala de aşteptare a Academiei de arte frumoase din Berlin 80—100 persoane, femei bătrâne şi fete tinere, copii şi mame cu copilaşi în braţe.

Rare capete frumoase, expresive, aşa cum îşi închipuie lumea că sunt modelele pictorilor şi sculptorilor; majoritatea sunt fiinţe nenorocite, obosite, înfometate, cari aşteaptă să fie alese de artişti, în schimbul câtorva gologani. Nu citesc, nu fumează, nu-şi vorbesc. Sunt destul de ocupaţi de gândul ce vor face cu banii pe cari vor reuşi, poate, să-i câştige. Un model primeşte o marcă (40 lei) pe oră şi o marcă 20 pentru nud. Cei cari au norocul să fie angajaţi pentru o săptămână, câte patru ore pe zi, câştigă 24 mărci după care rămân 14 zile, fără lucru.

Asta se petrece la Academie. In ce priveşte pozatul la pictori, acasă, majoritatea artiştilor nu-şi mai pot permite luxul să plătească modelele, şi trebuie să se mulţumească cu soţiile ori amicele lor. Alţi pictori se inspiră după... capetele manechinelor de ceară pe cari le împrumută dela coafori.

Nu mai există modele profesionale, marca majoritate fiind femei fără lucru, de toate profesiunile. Se prezintă dactilografe şi vânzătoare, cari şi-au pierdut locul, ca şi lucrătoare sau «fete galante» cari suferă deasemeni de criză.

BĂIEŢAŞII

Alături de o vânzătoare, o tânără pereche, cu doi băieţaşi frumoşi, în vârstă de vre-o trei ani. Bărbatul şi femeia şomează; alţi patru băieţi îi aşteaptă acasă. Cei doi mititei drăguţi trebuie să câştige hrana întregei familii.

«Hans nu e cuminte, povesteşte mama; acum câteva zile, l-am trimis aici cu vecina noastră. Voiam să spăl rufele, cari se adunase de o lună, în timp ce bărbatul meu îi supraveghia pe ceilalţi copii. Hans trebuia să pozeze timp de 4 ore, pentru o clasă; după o oră, însă a început să ţipe, şi să bată cu picioarele în uşă, vrând să vină acasă».

Patru ore în picioare, fără să poţi face nici o mişcare, e cam greu pentru un copil. Când profesorul i-a spus, însă, că se va întoarce acasă fără bani, băiatul s'a calmat. A început să cunoască valoarea banului.

— Cât ai câştigat eri, Hans ? îl întreabă un familiar.

— Patru mărci, răspunde, mândru, copilaşul. Apoi aleargă în întâmpinarea micului său coleg, Friedel, care a sosit de asemeni însoţit de părinţii săi şomeri, mizerabil îmbrăcat. Friedel e mai puţin vesel decât Hans şi mai slab. Insă chipul lui extraordinar de copil îmbătrânit, îi interesează foarte mult pe pictori.

— Acum câtva timp, povesteşte un desenator, Friedel, care poza de o oră, cu o mină tristă şi gravă, a început deodată să râdă cu hohote.

— Nu mai trebuie să râzi, i-a spus profesorul; dacă nu stai liniştit, nu vei căpăta nici un ban. Friedel a redevenit serios. Cuvântul «bani» e de ajuns ca să-i înspăimânte pe copiii de astăzi: n'au nevoie de nici o altă pedeapsă.

DIFERITE TIPURI

O doamnă în vârstă, dar încântătoare, e specialistă în pozatul unei femei din epocile trecute; trebuie să aibă între 60 şi 65 ani. Serveşte ca model din 1924, an în care soţul ei şi-a pierdut slujba.

— Fără a voi să mă laud, spune ea, trebuie să recunosc că pozez bine. Şi soţul meu a pozat câtva timp, destul de mulţumitor, dar acum nu-i mai permite vârsta: are 74 de ani. Eu trebuie să lucrez; nu e prea dezagreabil, dar nici atât de simplu nu e. Aşa, de pildă, am fost nevoită să râd, la un pictor, timp de patru ore fără întrerupere, pentru un tablou întitulat «Bătrâna zâmbitoare». La sfârşit nu mai aveam nici un chef de glumă.

— In tinereţe, povesteşte un bătrânel, eram un echilibrist celebru. Astăzi, e prea multă lume în meseria asta. Din nenorocire, şi în profesiunea de model, se face o concurenţă care nu te mai lasă să trăieşti.

ACADEMIA NU-I BOGATĂ

Deseori elevii pozează ei înşişi, pentru portrete sau pentru nud, ca să câştige câte-va mărci suplimentare. O să vie, probabil un timp când pictorii se vor vedea obligaţi să pozeze gratuit. Deunăzi, Academia nu mai avea nici un gologan pentru plata modelelor şi elevii erau siliţi să se picteze unii pe alţii.

Berlinul fără bere...

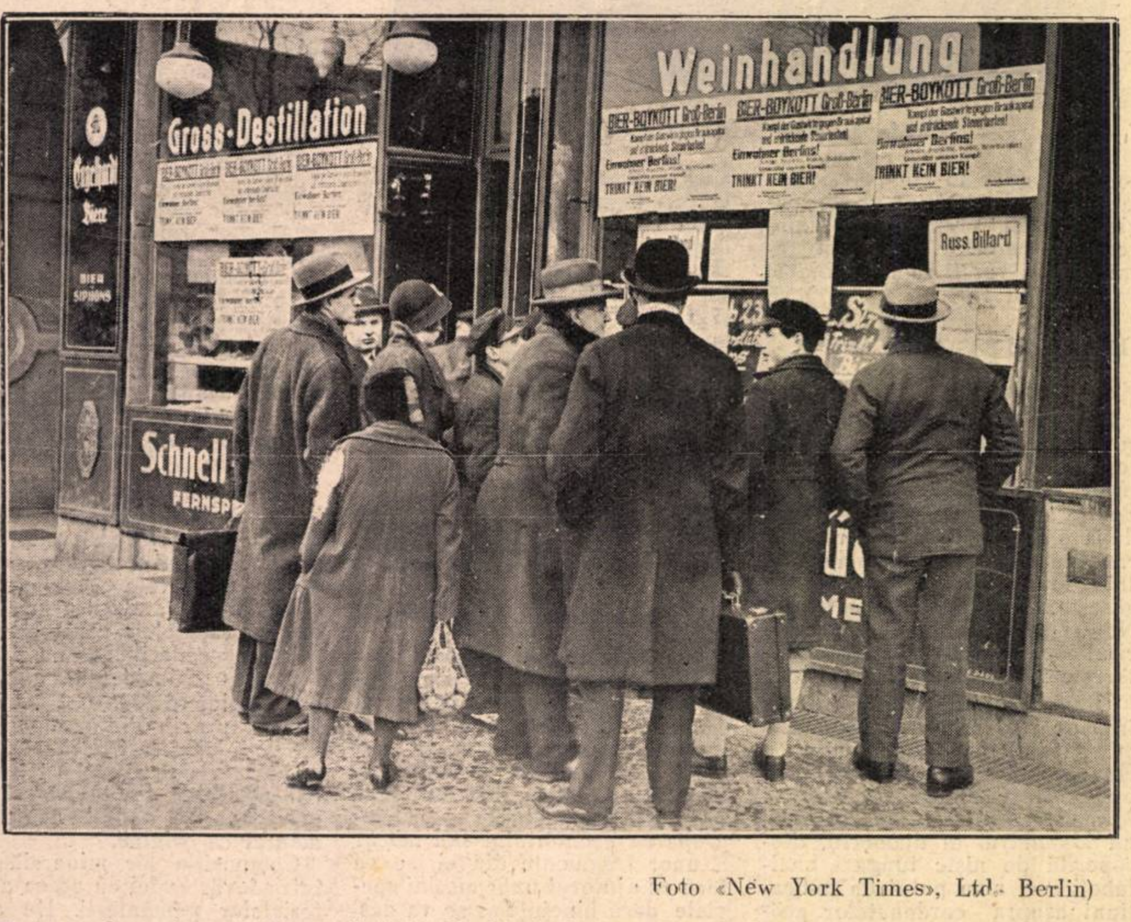

Foto «New York Times», Ltd. Berlin)

Fenomenal, nu-i aşa ? Prusacii să fie lipsiţi de licoarea lor naţională, excelenta şi blonda bere? Dela 25 Februarie a. c., capitala Germaniei, ca şi multe alte oraşe ale republicei, a hotărât boicotul berei, ca protest contra impozitelor puse de guvern asupra acestui important articol de consum. Iată un grup de consumatori în faţa afişelor anunţând boicotul.

Uranolitul din Siberia

(*Continuare din pag. 247*)

— cu o forţă iniţială cuprinsă între 8000 şi 10.000 metri pe secundă.

Ei au fost atunci îndepărtaţi până la distanţe proporţionale cu această iuţeală iniţială şi au fost siliţi să se reîntoarcă la orbita pământească. O iuţeală superioară, — de 11.000 metri — ar trimite un proectil în infinit şi nu ar mai recădea niciodată».

CONCLUZIUNI

Rezumând dar părerile expuse mai sus de ilustrul astronom francez, putem conchide următoarele:

1) **Bolizii şi uranoliţii ar proveni din vulcanii planetelor.**

In acest caz Jupiter, care e de 1200 ori mai mare decât pământul, ne-ar putea arunca într'o bună zi un uranolit şi mai mare decât cel căzut în Siberia.

2) **Unii uranoliţi ar fi fost aruncaţi de proprii vulcani ai pământului în perioadele geologice,** vulcani de mii de ori mai puternici decât cei de azi şi în acest caz recad abia după milioane de ani de vagabondaj în spaţiu.

3) **Viteza bolizilor aruncaţi de pământ a fost mai mică de 11.000 m. pe secundă, altfel n'ar mai recădea niciodată.**

E probabil însă că multe uranolite-rachete aruncate de pământ în era prearhaică, în era arhaică şi eventual în cea paleozoică, aveau o viteză iniţială mai mare de 11.000 m. pe secundă şi au ajuns în lună, poate chiar în planetele vecine: Venus, Marte şi Jupiter, unde au rămas desigur urme vizibile ale acestei artilerii interplanetare.

DESCHIDEREA CERULUI

Poporul nostru are credinţa că în noaptea Sf. Andrei (30 Noembrie) şi de Bobotează se deschide cerul.

Această credinţă ar putea avea o justificare ştiinţifică în sensul că la aceste date se observă ploi de stele căzătoare şi uneori bolizi însoţiţi de detunături, de unde s'a născut legenda deschiderii cerului.

L. F.

*

Abonaţi-vă la excelenta revistă trimestrială

ŞTIINŢA

redactată de colaboratorul nostru ştiinţific. Abonamentul 40 lei pe an. Mandatele se trimit Editurei «Ştiinţa», Ing. L. Florin, Căsuţa poştală 70, Bucureşti I.

Din toată lumea

3) Trei tone încărcate într'un minut: la Londra, la un mare siloz de cărbuni, încărcarea vagoanelor unui tren de marfă se face în mod electric, punându-se direct câte trei tone cărbuni în șeazeci secunde, în loc de jumătate ceas, cât era nevoie până acum. 4) Viitorii toreadori... se antrenează: care copil spaniol nu visează să lupte cu taurii, de îndată ce va crește. Până atunci se antrenează, pur și simplu, cu... un vițel studiând, în miniatură, technica necesară unei lupte cu adevăratul animal temut. — 5) Nepotul unui om ilustru: a fost nevoie de un accident de automobil al șoferului Herbert Wilhelm von Moltke, din San Francisco, pentruca autoritățile să afle că e nepotul faimosului generalisim al armatelor germane din 1870, celebrul von Moltke. Acum e fotografiat, a devenit vedetă, este supus la interview-uri și ziarele americane inventează de două săptămâni, fel de fel de drăcii pe socoteala lui, unele mai abracadabrante decât celelalte. — 6) In definitiv dece nu am merge și așa; circulația a fost oprită, zilele trecute, la New-York, pentruca aceste patru fete să se poată... da peste cap în cât mai multă voie. Experiența pare să fi plăcut și se crede că va găsi adepți. Nu le putem spune decât un «să vă fie de bine».

1

1) O veste bună pentru cei cari nu știu și vor totuși să înoate: de curând s'au experimentat la Paris, aceste mănuși de înot, cari acționează ca niște... pielițe de gâscă. Prin anumite mișcări ale mâinilor, oricine se poate menține la suprafață, chiar dacă e foarte greoiu la trup. — 2) O haină năzdrăvană de metal: căpitanul american L. Bowdoin a descoperit un costum de scafandru, construit cu desăvârșire din metal, putând înainta până la 600 metri adâncime și înzestrat cu toate armele technicei: brațe de prins, reflectoare și alte mijloace de ajutor. Aparatul va fi pus în funcțiune într'o apropiată explorare.

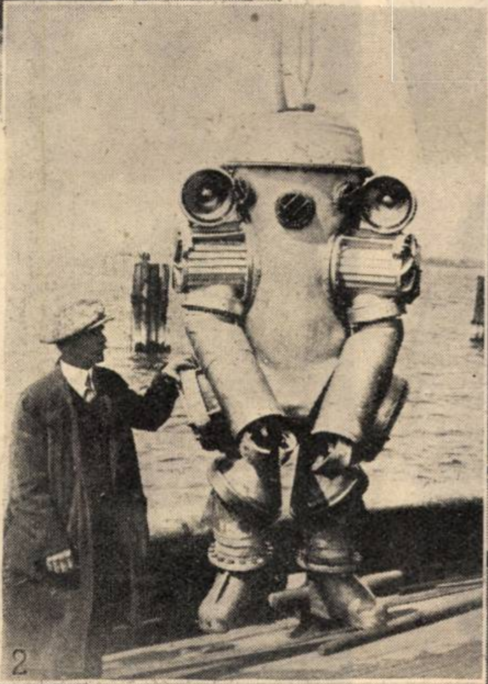
2

103
YELLOW CAB CO.
5

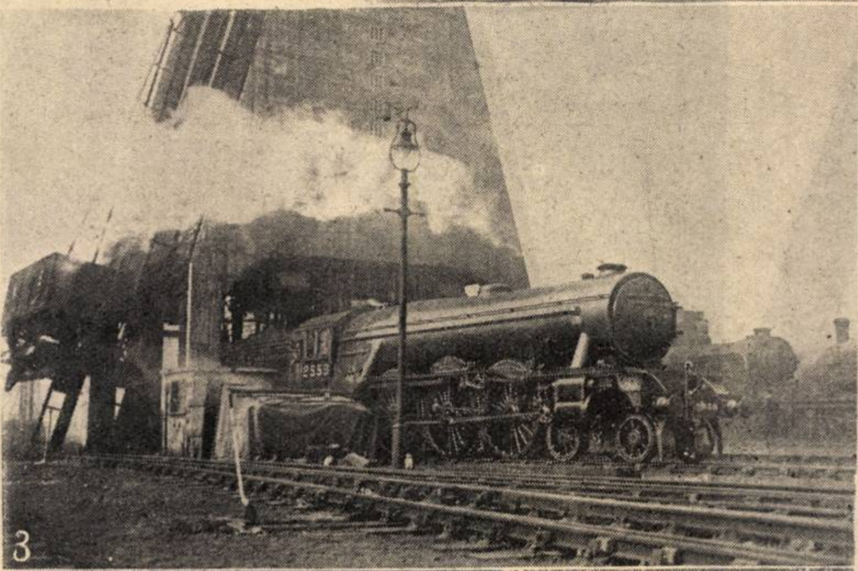
3

4

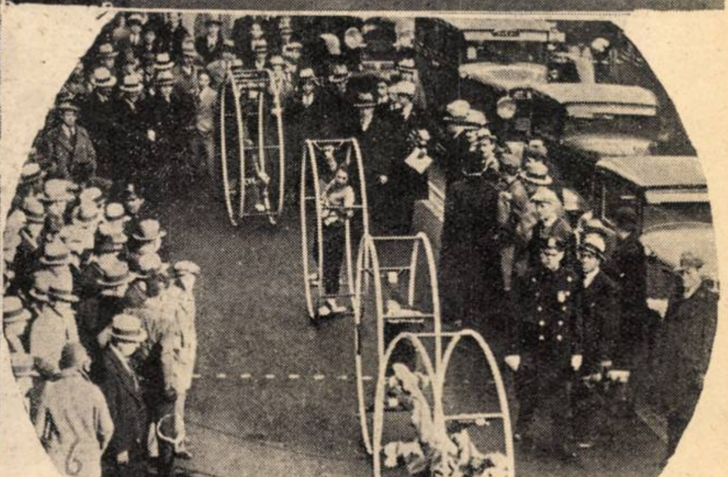
6

OUL ROŞU

nuvelă de ANATOLE FRANCE

Doctorul N. depuse ceaşca de cafea pe masă, asvârli ţigara în foc şi îmi spuse:

— Iubite amice, mi-ai povestit, odată, sinuciderea ciudată a unei femei, torturată de groază şi de remuşcare. Natura ei fină şi cultura aleasă, faptul că era bănuită de complicitate într'o crimă la care nu fusese decât un martor mut, desperarea că se vede atât de laşă, frământată de veşnice coşmaruri, o făceau să fie prada inertă a sensibilităţii sale exasperate.

Pe când se afla în această stare, o împrejurare neînsemnată şi neprevăzută hotărî de soarta ei. Trăia împreună cu un nepot, tânăr de tot. Intr'o dimineaţă, pe când el îşi făcea lecţiile, ca de obiceiu, în sufragerie şi desnădăjduită femeia se afla în odaia vecină, copilul începu să pronunţe, cu glas tare, un vers din Sofocle, pe care-l traducea din greceşte: capul divin al Jocastei; a murit... smulgându-şi părul; ea cheamă într'ajutor: Laïse mort.... şi noi trăim; femeia s'a spânzurat. Copilul închise caietul şi începu să strige prin casă: «spânzurat! spânzurat! spânzurat!» Nenorocita femeie de alături, a cărei voinţă era distrusă, ascultă fără a opune nici o rezistenţă îndemnului acestui cuvânt, pe care-l auzi rostit de trei ori. Ea se ridică, dreaptă, fără glas, cu privirea pierduă şi intră în dormitor. După câteva ore, comisarul de poliţie, chemat să constate moartea violentă, făcu această reflexie: — «Multe femei sinucise am văzut în viaţa mea; văd, însă, pentru prima oară o femeie spânzurată».

Se vorbeşte, pretutindeni, de sugestie. Cazul acestei femei este cum nu se poate mai natural şi demn de crezare. Faptul că o fiinţă cu voinţa stinsă, ascultă, supusă, de toate excitările exterioare, e un adevăr, pe care raţiunea îl admite şi îl demonstrează experienţa. Exemplul pe care mi l-ai citat, deunăzi, îmi aminteşte un alt caz, analog Este acela al sărmanului meu camarad Alexandre Le Mansel. Un vers al lui Sofocle a ucis'o pe eroina d-tale. Tot o frază a unui scriitor l-a pierdut pe amicul, despre care vreau să-ţi vorbesc.

Le Mansel, cu care am fost coleg la liceul din Avranches, nu semăna cu nici unul dintre camarazi. Părea mai tânăr şi în acelaş timp mai bătrân, decât era în realitate. Mic şi vioiu, îi era frică, la cincisprezece ani, de tot ceeace îi sperie pe copii mici. Intunericul îi pricinuia o groază de nedescris. Văzându-l însă de aproape, arăta foarte bătrân. Pielea palidă lipită pe tâmple, fruntea lucie ca la oamenii maturi, însfârşit ochii fără nici un fel de lucire. De multe ori oamenii străini îl luau drept orb. Numai gura îi dădea puţină fizionomie. Buzele mobile exprimau, rând pe rând o veselie copilărească şi suferinţi misterioase. Timbrul glasului său era clar şi încântător. Când recita o poezie, dădea versurilor un ritm atât de scrupulos, încât noi ceilalţi isbucniam în râsete. In timpul recreaţiilor lua bucuros parte la jocurile noastre, nefiind de loc stângaciu: în schimb aducea o ardoare febrilă şi un aer de somnambul cari inspirau câtorva dintre noi o antipatie deschisă. Nu era iubit; l-am fi făcut, cu siguranţă, calul nostru de bătaie, dacă nu ne-ar fi impus prin nu ştiu ce fel de mândrie sălbatică, a unui elev excelent. Deşi inegal la lucru, era întotdeauna printre primii din clasă. Se spunea despre dânsul că vorbeşte, în timpul nopţii, în dormitor şi că se dă jos, adormit, din pat. Lucrul acesta nu l-a observat nimeni dintre noi, căci eram la vârsta somnului adânc.

Le Mansel mi-a inspirat, multă vreme, mai mult surpriză decât simpatie. Ne împrietenirăm, deodată, în timpul unei plimbări făcute cu clasa întreagă, la Mont Saint-Michel. Venisem desculţi pe prund, ducându-ne şi merindele agăţate de un băţ şi cântând pe asurzite. Trecurăm pe sub bolta cheiului, apoi asvârlind pachetul pe pietriş, ne aşezarăm, cot la cot pe una din acele întărituri de fier, pe cari ploaia şi rugina le macină de cinci secole. Aici, plimbându-şi privirea vagă, dela pietrele vechi spre cer, şi clătinându-şi picioarele goale, Le Mansel îmi spuse: — «Aşi fi vrut să trăiesc pe vremea acestor războaie şi să fiu un cavaler. Aşi fi capturat toate tunurile Englezilor. Aşi fi luptat, singur, în faţa mânăstirii. Şi arhanghelul Sf. Mihail s'ar fi menţinut de-asupra capului meu ca un nor alb».

Vorbele acestea şi melodia tărăgănită cu care le exclamase, mă făcură să tresalt. I-am spus: «Eu aşi fi fost scutierul tău, Le Mansel, ştii că-mi placi, vrei să fii prietenul meu?» Şi i-am întins mâna, pe care el o luă cu solemnitate.

La comanda profesorului, ne încălţarăm ghetele şi mica trupă urcă poteca strâmtă care duce la mânăstire.

In faţa unei căsuţe unde a trăit o femeie socotită printre sfinte, Tiphaine Raguel, Le Mansel îngenunchie şi începu să sărute pietrele, fără a auzi râsetele camarazilor cari în veselia lor, începeau să-l bombardeze cu pietricele. Nu voiu povesti preumblarea noastră prin închisoare, clopotniţă, prin diferitele săli şi interiorul bisericii. Le Mansel părea că nu vede nimic. De altfel, nu am amintit episodul acesta, decât pentru a vă arăta cum s'a născut prietenia noastră.

A doua zi, în dormitor, fui trezit de o voce care îmi spunea la ureche: «Tiphaine n'a murit». Mi-am frecat ochii şi l-am văzut alături de mine pe Le Mansel, în cămaşă. Supărat l-am rugat să mă lase să dorm şi nu m'am mai gândit la această stranie confidenţă.

Din ziua aceia înţelesei caracterul amicului meu mult mai bine decât mi-l închipuisem până atunci: şi descoperii un orgoliu imens, pe care nu-l bănuisem înainte. Nu vă va surprinde dacă o să vă spun că, la cincisprezece ani, eram un mediocru psiholog; însă orgoliul lui Le Mansel era prea subtil, pentruca să te isbească din primul moment. In timpul vacanţei ce urmă plimării noastre la Mont-Saint-Michel, Le Mansel mă pofti să petrec o zi la părinţii săi, agricultori şi proprietari, stabiliţi la Saint Julien. Mama îmi dădu voie, nu însă fără o oarecare grijă. Saint Julien e la şease kilometri de oraş. Imbrăcat într'un costum alb şi cu o frumoasă cravată albastră, plecai într'acolo, dis de dimineaţă, într'o Duminică.

Alexandre m'aştepta pe prag, surâzând ca un copil mic. Mă luă de mână şi mă duse în casă. Pe jumătate rustică, pe jumătate burgheză, locuinţa nu era nici săracă, nici rău întreţinută. Totuşi.. am intrat cu inima strânsă, isbit de tăcerea şi tristeţea ce sălăşluiau împrejur. Lângă o fereastră, văzui stând o femeie, care îmi păru bătrână. Era slabă şi gălbuie, ochii îi străluciau în orbitele negre, sub nişte pleoape roşii. Deşi era vară, corpul şi capul îi dispăreau sub nişte haine mohorâte de lână. Ceeace o făcea, însă, şi mai stranie era lama de metal, care-i încercuia fruntea ca o diademă.

— E mama, îmi spuse Le Mansel. Suferă de migrenă.

Doamna Le Mansel mă salută cu o voce gemândă şi, observând probabil privirea mea uimită, care nu se putea desprinde de fruntea ei aşa de curios împodobită, îmi spuse:

— Tinere, ceeace port în jurul tâmplelor, nu e o coroană; e un cerc magnetic pentru indecarea durerilor de cap.

Mă sileam să răspund cât mai potrivit, când Le Mansel mă târî în grădină, unde dădurăm peste un omuleţ chel care aluneca prin alei ca o fantomă. Era atât de scund şi de uşor, încât puteai crede că îl va lua vântul, dintr'un moment într'altul. Aerul său timid, gâtul lung şi descărnat, pe care îl scotea în afară, capul gros cât un pumn, braţele scurte ridicate ca nişte aripi, îi dădeau aspectul unei păsări de curte.

Amicul meu Le Mansel îmi spuse că e tatăl lui, dar că trebuie să-l lăsăm să meargă neturburat, spre grădina cu coteţe, fiindcă nu trăia decât în tovărăşia găinilor sale şi pierduse, lângă ele, obişnuinţa de a mai vorbi cu oamenii. In timp ce-mi explica aceasta, d. Le Mansel dispăru şi auzirăm, peste câteva clipe, cotcodăciri voioase, înălţându-se în aer. Ograda se bucura de sosirea stăpânului ei.

Le Mansel şi cu făcurăm de câteva ori înconjurul grădinii, apoi prietenul îmi spuse, la ureche, roşind:

— Am scris câteva versuri asupra lui Tiphaine Raguel; ţi le voiu spune altă dată. Vei vedea, vei vedea!

Clopotul sună pentru masă. Intrarăm în sala de mâncare. D-l Le Mansel tatăl, intră după noi, cu un paner plin de ouă.

— Optsprezece, astăzi dimineaţă, spuse el cu o voce care se apropia de glasul păsărilor.

După dejun, trecurăm într'un mic salonaş unde mă isbi, dela intrare, un ou roşu, aşezat sub un glob, pe un soclu. Oul acesta era de o culoare extraordinară şi magnifică. Văzând cu câtă încordare îl privesc, d-l Le Mansel îmi spuse, cu un glas admirativ de cucurigu:

— Tinere să nu crezi, cumva, că oul acesta e vopsit. A fost ouat aşa cum îl vezi, de o găină de rasă ceyloneză, din crescătoria mea. E un ou fenomenal.

— Nu trebuie să uităm, dragii mei, adăogă d-na Le Mansel, cu aceiaşi voce tărăgănată, că oul acesta a fost ouat chiar în ziua când s'a născut Alexandre al nostru.

— Evident, răspunse bătrânelul.

*

Urmarea legăturilor mele cu Alexandre Le Mansel nu prezintă nimic care să poată interesa. Mama mă trimise, câteva luni după vizita aceea stranie să-mi termin studiile la Paris şi nu l-am mai văzut pe Alexandre câţiva ani. Abia când îmi treceam teza de doctorat în medicină, mama îmi anunţa că Alexandre fusese foarte rău bolnav şi că rămăsese cu o spaimă imposibil de potolit. Făcea în schimb studii remarcabile de matematici.

Anul trecut fui foarte surprins când servitorul îmi prezentă cartea de vizită a lui Aledre Le Mansel, spunându-mi că domnul acesta aşteaptă în anticameră. Am alergat să-l îmbrăţişez pe vechiul camarad. L'am găsit îmbătrânit, chel, slăbit la exces.

Sunt foarte mulţumit că te revăd, îmi spuse el, şi am multe să-ţi spun. Sunt victima unor persecuţii nemai pomenite. Dar am curaj, voiu lupta vitejeşte, până ce voiu triumfa asupra duşmanilor mei.

Era un simptom vădit al boa-

(Urmează în pag. 255)

A apărut:

LUDWIG LEWISOHN

ISRAELE INCOTRO?

ROMAN

TRADUCERE DE

EMANUEL CIOMAC

Această lucrare pasionantă, care a avut un enorm răsunet, atât în Statele Unite, cât şi în Franţa, unde a fost tradusă, sub titlul «Israël où vas tu?» ar avea aproape caracterul unei auto-biografii. Ca şi autorul, eroul principal aparţine unei familii de emigranţi evrei din Germania. Ca şi autorul, eroul a avut o cultură şi o formaţiune pur americană. Asemenea unuia altuia, amândoi au crezut că şi-au găsit o ţară şi un neam. Asemenea unuia altuia, amândoi n'au întârziat de-a vedea că s'au înşelat. Sunt pagini de o înaripată inspiraţie şi de o patetică măreţie.

Cereţi la toate librăriile precum şi la Editura «EMINESCU»
Bucureşti I, Str. Anghel Saligny 2

ULTIMELE EVENIME

1. Savantul francez, profesorul dr. Achard, din Paris, care ne-a vizi
printr'o recepţie, la Facultatea de Medicină: distinsul oaspe, fotogra
versităţii, d. prof. N. Gheorghiu şi în stânga pe savantul neurolog,
nerul suedez Ivar Kreuger, unul din cei mai bogaţi oameni din
în inimă, nemaiputând să reziste greutăţilor financiare cari-i aca
la pensie, au fost sărbătoriţi printr'o emoţionantă solemnitate, la
G. Popescu, Popa-Liseanu şi Enăchescu şi-au luat rămas bun dela
ment. — 4. Public de personalităţi oficiale şi părinţi ai elevilor
patru dascăli. — 5. Simpaticul comic al ecranului, actorul german
Nord, de o primire afectuoasă şi de bună dispoziţie. — 6. Alt mare
cureşti, a trebuit să coboare la Chitila, pentru a scăpa de asediul
matei germane? Trecerea în revistă a regimentului de gardă din
adjudanţii săi, sunt, parcă, o evocare a parăzilor strălucite depe vr
lera (la mijloc), cu ochelari). – 9. O nouă sinucidere senzaţională
sorul celebrei firme de aparate fotografice, Kodak, s'a omorât tră
nistrul Indiilor în cabinetul britanic, este, afar

1

2

3

4

5

NTE ALE SĂPTĂMÂNII

t zilele trecute, pentru a ține câte-va conferințe, a fost sărbătorit,
t în mijlocul profesorilor noștri, având în dreapta pe rectorul Uni-
of. dr. G. Marinescu. — 2. Sinuciderea «regelui chibriturilor»: ingi-
me, și-a pus capăt vieții, la Paris, trăgându-și un foc de revolver
rase numeroasele întreprinderi. — 3. Patru dascăli eminenți, ieșiți
eul «Lazăr» din București: (dela stânga la dreapta) prof. D. Ionescu,
vățământ, pe care l-au slujit, câte-va decenii cu împătimit devota-
măresc din sala de festivități a liceului «Lazăr» sărbătorirea celor
org Alexander, a sosit în Capitală, bucurându-se chiar din Gara de
me al filmului, frumosul Ivan Petrovici, venit în aceiași zi în Bu-
meilor cari-l idolatrizează. — 7. Reînvie timpurile de glorie ale ar-
rlin, de către mareșalul Hindenburg, președintele republicei și
ea lui Wilhelm II. — 8. Noul guvern irlandez prezidat de d. De Va-
lumea marei finanțe: miliardarul american George Eastman, pose-
du-și un glonte de revolver în inimă. — 10. Sir Samuel Hoare, mi-
le un politician eminent și un sportiv pasionat.

8

9

6

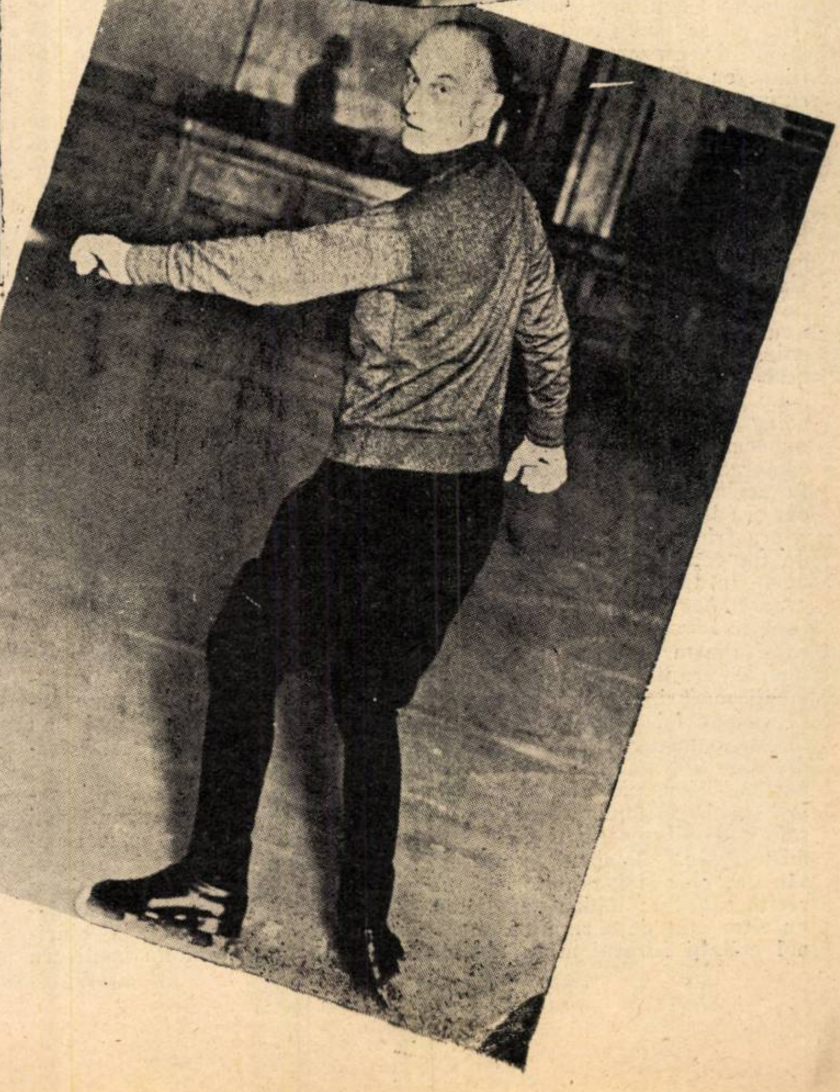
10

DE PRETUTINDENI

Cu ce viteză sboară pàsările

Inainte ca omul să fi căpătat aripi, el îşi închipuia că păsările sboară cu o viteză fabuloasă. Calculele nu puteau fi juste, căci se credea, în deobşte, că sborurile păsărilor călătoare se fac fără escală.

Aceste erori sunt astăzi cunoscute: de automobilişti cari au indicatoare de viteză, de observatori speciali cu nişte aparate numite teodolite şi mai precis, de aviatori, cari îşi privesc «camarazii» cu aripi naturale cu o justificată mândrie profesională...

In ceiace priveşte viteza pură, omul e, fără îndoială, învingătorul acestui match...

Un lăstun s'a învârtit într'o zi, în Mesopotamia, în jurul unui avion care sbura cu viteza de 109 kilometri pe oră, dar era supremul efort al speciei, pentru disputarea titlului de şampion...

Cocorii ating, după mărturiile unor piloţi americani, viteza de 130 kilometri pe oră, când fug pentru a scăpa de prigonirea duşmanilor, iar gâsca sălbatică poate furniza o medie de 80 kilometri pe oră.

Corbii, canarii, vulturii sboară în genere cu 72—88 kilometri pe oră. Insă, pe o lungă distanţă, omul îşi lasă competitorii mult în urmă.

Totuşi, plăcerea pe care o încearcă omul în sbor, nu se poate nici pe departe compara cu bucuria ce o resimt păsările, brăzdând văzduhul cu beţie.

Aviaţia nu este decât o parodie, o imitaţiune a sborului natural, şi acesta din urmă îşi va păstra, oricând, superioritatea.

O nuntă de pitici

(Foto «New York Times», Ltd., Berlin)

Am anunţat, într'unul din numerile noastre trecute, că lângă Berlin s'a inaugurat de curând un oraş de liliputani. Iată o tânără pereche nupţială, condusă spre biserică de o suită de pitici. Acolo, bineînţeles, vor primi binecuvântarea dela un preot tot de 54 centimetri înălţime...

Sirenele uzinelor

In materie de sgomote, plângerile cele mai des formulate vizează întrebuinţarea sirenelor, fluerelor sau avertizoarelor sonore, destinate să indice lucrătorilor ora intrării în ateliere sau a ieşirii.

Protestele acestea par deosebit de întemeiate. E sigur că, în afara oricărei consideraţiuni estetice sunetele stridente şi prelungite, emise de aceste aparate, la ore foarte matinale, constituie o jenă intolerabilă mai cu seamă dacă ne gândim că, într'o cetate industrială, ele funcţionează în acelaş timp, deoarece orele de lucru sunt, în general, aceleaşi în toate uzinele, ori cari ar fi specialitatea fabricei.

Ori, întrebuinţarea acestor aparate este de o utilitate foarte contestabilă. Imensa majoritate a lucrătorilor au un ceas, şi cine n'a observat, împrejurul atelierelor, grupele de lucrători cari aşteaptă deschiderea porţilor?

Pentru intrarea în uzină, s'ar putea foarte bine înlocui signalele sonore prin semnale luminoase, deschise în momentul reluării lucrului. Pentru ieşire, acelaş procedeu ar putea fi utilizat în interiorul atelierelor.

Trebuie de făcut ceva în orice caz, pentru înlăturarea ori diminuarea sgomotului sirenelor cari asurzesc şi exasperează pe mai toţi locuitorii oraşelor.

O variaţie nu strică

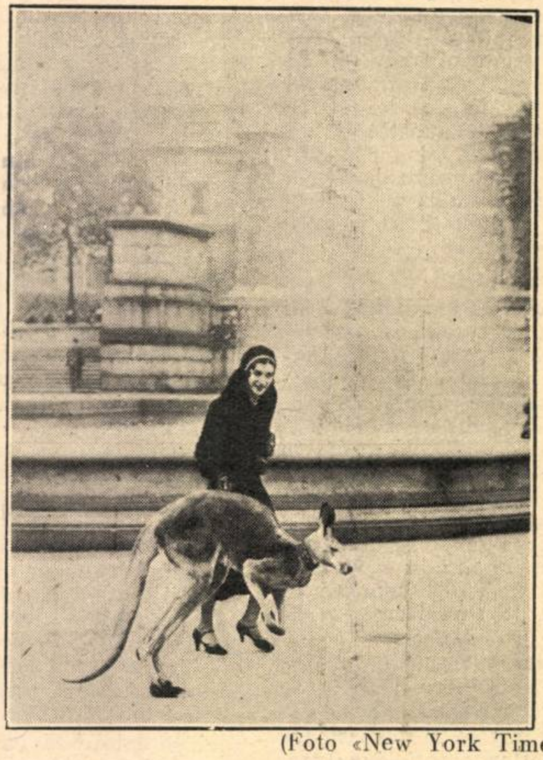

(Foto «New York Times».

La urma urmei, dece o tânără femeie, simpatică şi niţeluş chiar excentrică nu s'ar plimba pe stradă, în loc de căţeluşul demodat, cu un cangur, curiosul şi agerul animal al pustei? La Paris, moda aceasta a fost lansată de o «girl» din celebra trupă Jackson.

Amprente digitale în secolul XII-lea

Poliţia europeană se laudă că a găsit un mijloc infailibil de a descoperi identitatea oricărei persoane prin liniile pielei din capătul degetelor. Liniile acestea făcând parte integrantă din individ nu se schimbă, aşa că având amprenta (apăsarea pe o hârtie) degetelor unui răufăcător, aveţi cea mai bună dovadă a identităţii sale.

Experienţa aceasta nu este, totuşi, atât de nouă pe cât se crede. Chinezii o cunoşteau încă de acum opt sute de ani, când luau amprenta digitală a criminalilor. Incă o dovadă că Extremul Orient avea o civilizaţie anterioară celei europene.

Curge aurul pe străzi...

(Foto «New York Times», Ltd., Berlin)

...şi nimeni nu-l fură. Fără detectivi, fără o pază specială, aurul, împachetat în saci, e transportat, la New-York, în camioane spre gară, pentru a fi trimis în Mexic. Doi-trei oameni sunt de-ajuns pentru a manipula toată această comoară. Unde este pofta şi lăcomia după bani? Nu se vede nicăeri... Dar nici nimeni nu ştie că în sacii aceştia anodini, în loc de ciment, var sau nisip, se găseşte tentaţia lui Iuda.

Intrigile la curtea lui Tut-Ankh-Amon

Doctorul Howard Carter, celebru egiptolog englez, autorul articolului pe care-l publicăm mai jos, a diriguit împreună cu Lordul Carnarvon, săpăturile cari au dus la descoperirea mormântului lui Tutankhamon, ceeace a adus acestor savanţi cercetători un renume universal. Singur doctorul Carter a fost cruţat de soarta tragică care a răpus pe tovarăşii lui (au avut, toţi, parte de o moarte misterioasă).

Cu toată faima universală a lui Tutankhamon, trebuie să constatăm că ştim foarte puţine lucruri în privinţa sa. Nu cunoaştem, într'adevăr, decât câte-va rare detalii privitoare la viaţa şi domnia lui. Inscripţiile găsite în mormânt arată că a fost rege numai timp de nouă ani, iar examenul anatomic minuţios al resturilor sale a demonstrat că nu avea decât 18 ani în momentul morţii sale. Tutankhamon s'a suit, deci, pe tron la vârsta de nouă ani.

Nu e exagerat să presupunem că sub domnia unui băieţaş de vârsta aceasta, lipsit de orice experienţă, intriga a fost cât se poate de înfloritoare în jurul tronului. Deşi nu posedăm nici o dată precisă asupra carierei faraonului, suntem în măsură să afirmăm că, în timpul scurtei sale domnii, Tutankhamon şi-a strămutat vechea capitală într'un loc unde între alte clădiri, a pus să se construiască numeroase temple închinate vechilor divinităţi.

Abia ajuns pe pragul maturităţii, el porni spre ultima călătorie, pe lumea cealaltă, în condiţiuni poate tragice, pe cari le ignorăm pentru moment.

In plină tinereţe el trebui să coboare în acel înfricoşător regat subteran, pe care-l formează necropolele regilor egipteni.

Cum soţia lui oficială, Nephriti nu i-a dat nici un urmaş masculin, chestiunea succesiunii la tron a trebuit să fie de o importanţă capitală şi avem motive să credem că, după moartea lui, nici conspiraţiile, nici manevrele de tot felul n'au lipsit la curtea faraonilor. In cele din urmă, se căzu de acord ca fiica lui Tutankhamon, în vârstă abia de nouă ani, Ankhesenpa-Aten, să se căsătorească cu un prinţ din altă familie. Bineînţeles, în tot timpul domniei copiilor, puterea regală şi-o arogă o altă persoană şi aceasta era Ay, amicul personal şi intim al lui Tutankhamon, care purta titlul de mare şambelan al curţii.

Un fapt care ne pune pe urmele unui complot sângeros, este descoperirea, în tezaurul secret al mormântului lui Tutankhamon, a două sicrie în miniatură, conţinând trupurile unor copii avortaţi — unul la patru luni şi altul la şapte — ambii fără nume, îngropaţi sub acela al tatălui lor; naşterea anormală a acestor doi copii regeşti, cărora nu le-a fost dat să vadă lumina zilei, se datorează, oare, unei neputinţi fiziologice a reginei ori e rezultatul vre-unei maşinaţiuni politice, inspirată de planurile ambiţioase ale unui mare personaj, dornic să-şi asigure coroana? E foarte probabil ca chestiunea aceasta să rămână întotdeauna fără răspuns. Singurul lucru ce se poate semnala în privinţa aceasta, este că dacă unul din copii ar fi trăit, nu ar mai fi urmat dinastia Ramessilor.

Puţin timp după moartea prematură a regelui Tutankhamon, mica regină-văduvă, temându-se să nu-şi piardă drepturile regale, îi scria îndepărtatului rege al Hittiţilor:

«Aud că aveţi un fiu, scrise ea, trimiteţi-l la Curtea mea. Mă voiu căsători cu el şi-l voiu face regele Egiptenilor». La această misivă, văduva Tutankhamon nu primi drept răspuns decât o singură frază: «Unde e propriul vostru fiu?».

Chestiune la care suntem în stare să răspundem, astăzi datorită descoperirii cadavrelor ascunse în tezaurul secret al mormântului.

Dinastia Tutankhamon căzu, deci, între mâinile puternice ale marelui şambelan Ay, care, la rândul său, fu înlocuit la putere de Horemheb, fost general sub Tutankhamon şi întemeietorul celei de-a nouăsprezecea dinastii.

Cam acestea se pot spune, pe scurt asupra vieţii lui Tutankhamon şi a reginei Nephriti. Puţine lucruri, e drept, abia câteva amănunte fragmentare şi izolate, culese, pentru istorie, în inscripţiunile şi obiectele pe cari avurăm norocul să le desgropăm într'o îndepărtată vale a Egiptului situată în apropiere de Sahara. Mormântul fusese săpat sub movila care adăpostia deja cavourile a douăzeci şi opt de faraoni din epoca imperială, toţi descendenţi ai marelui Râ, zeul suprem.

Am trebuit să scormonim pământul, timp de cinci ani, înainte de a da de mormântul lui Tutankhamon şi apoi alţi nouă ani de muncă au fost necesari, pentru a considera munca noastră terminată. In tot intervalul acestei perioade, am desfundat două sute mii de tone de pământ, de moloz şi de ruini pe cari lucrătorii indigeni trebuiau să le transporte, hăt departe, în panere. Nu mă pot opri să spun că am avut norocul să dispunem de nişte ajutoare, cum nu li se găseşte pereche, undeva. Oamenii noştri lucrau din zori până la asfinţitul soarelui, iar când, în amurg, clopotul le anunţa că ziua s'a sfârşit ei mai găsiau puterea, nu numai să umble, dar să şi **alerge**, dela un capăt la celălalt al corturilor din jurul săpăturilor.

Dela începutul cercetărilor noastre am găsit urme evidente de furt. Hoţii au jefuit, mormântul vre-o zece ori cincisprezece ani după înhumarea regelui. Porţile au fost rupte, piesele de argintărie risipite, camera tezaurului secret, răvăşită de sus până jos, într'o dezordine de nedescris. Hoţii n'au avut nici o consideraţie pentru măreţele obiecte, îngrămădite unele peste altele, fără nicio metodă. Ori unde le-a fost posibil, au smuls cu săbiile, ornamentele de aur depe scaune, paturi şi alte mobile.

Ceeace a fost cruţat nu este, însă, mai puţin de-o valoare nepreţuită. In primul rând, trebue socotit sarcofagul de aur, în care a fost aşezat corpul lui Tutankhamon şi care ne-a parvenit intact. O coroană de flori, păstrându-şi încă, în ziua când am descoperit-o, culorile originale, era aşezată pe fruntea efigiei regale, reprodusă de sicriul exterior.

Nimic nu m'a impresionat mai mult, termină doctorul Carter însemnările sale, printre toate aceste bogăţii imense, ca florile acelea puse, probabil, de neconsolata regină-văduvă, cu trei mii trei sute de ani înainte de a le fi descoperit eu.

In întunericul subteranelor unde bâjbâiam cuprins de emoţie, florile acelea reprezentau, într'un anume fel, dulcele reflex al naturii şi trădau un sentiment care înrudeşte, într'un straniu chip civilizaţia veche de lumea noastră modernă.

Cum se transportă statuia unui sfânt

VESCOVO ECONOMO DELLA FABBRICA
DI S.PIETRO.
ROMA

(Foto «New York Times», Ltd., Berlin)

O statuie uriaşă a Sfântului Ioan, cântărind 12 tone şi având o înălţime de opt metri, a fost transportată din gara Roma până la Biserica Sf. Petru, unde va fi aşezată. Locuitorii Romei se uitau, în timp ce trecea camionul, cam chiorâş la poziţia culcată a sfântului, în faţa căruia, mâine, vor îngenuchia şi îşi vor face semnul crucii...

Un muzeu al industriei

De curând, s'a inaugurat, la Londra un muzeu foarte curios, dar nu mai puţin interesant. E vorba de un muzeu al industriei, unde dela intrare se găseşte un tablou ce dă o ideie despre primejdiile riscate de lucrătorii de uzină.

Numai în Anglia, în intervalul anului 1926, au fost ucişi 806 lucrători şi 139.157 răniţi în exerciţiul meseriei lor.

Sălile acestui muzeu cuprind tot felul de maşini, cari sunt puse în mişcare pentru instruirea vizitatorilor. Aceştia sunt avertizaţi contra accidentelor posibile, indicându-li-se mijloacele de apărare.

O altă parte a muzeului e consacrată studiului bolilor specifice exercitării unei anumite meserii.

Fotografii mari indică modul de a lupta contra acestor rele.

Se mai găsesc o sală de odihnă pentru lucrători, o alta de ajutorare pentru răniţi, o bucătărie model, lavabouri, etc. Muzeul acesta cunoaşte un mare succes printre populaţia industrială a Londrei.

A apărut:

ADRIENNE THOMAS

Catrina-Soldat!...

ROMANUL UNEI FETE DIN ALSACIA-LORENA

Romanul unor experienţe neobicinuite trăite de o femeie cu suflet extraordinar, în timpul marelui război, Singura şi cea mai puternică viziune a războiului mondial redată de pana unei femei. Numai în Germania, această lucrare a trecut de 100.000 exemplare şi s'au anunţat ediţii noui în toate limbile

Cereţi la toate librăriile precum şi la Editura „Eminescu". Bucureşti I, Str. Anghel Saligny 2

Doi învingători

John Rockefeller, miliardarul american, care-şi poartă cu eroism cei 92 de ani şi formidabila-i avere, felicită pe colonelul englez Campbell, învingător de atâtea ori a propriilor sale recorduri şi care a realizat zilele trecute fantastica viteză de 408 klm. pe oră în automobil.

Cine e amator să cumpere bijuteriile ţarilor Rusiei

Giuvaerurile Coroanei ţarilor se află încă la Moscova. Valoarea bijuteriilor păstrate în lăzile Băncii de stat Sovietice, valorează mai mult decât întreaga rezervă de aur a Rusiei.

Fiecare coroană, fiecare sceptru, fiecare brăţară, poartă o etichetă pe care e înscris preţul său în ruble-aur, aşa încât turiştii străini să-şi poată da seama că Bolşevicii posedă încă importante comori, cari nu au trecut graniţa.

SUNT PREA MARI!

Coroana imperială a marei Caterina, compusă din diamante cântărind 3000 carate şi ornată cu un rubin gros, cât un ou de rândunică, e marcată 104 milioane de ruble-aur; sceptrul oferit Caterinei de amantul său contele Orloff, valorează 64 milioane! O brăţară 48 milioane.

Bineînţeles, dacă s'ar găsi amatori la aceste... preţuri, bijuteriile nu s'ar mai afla la Moscova... Numai un maharajah indian ar putea să le cumpere.

Şi încă, s'ar ivi dificultăţi serioase. Bijuteriile sunt prea mari şi grele. Nimeni nu le poate purta.

Curios este că Bolşevicii refuză să descompună aceste obiecte scumpe pentru a vinde pietrele preţioase la Amsterdam, sau aiurea, pentru un preţ scăzut. Guvernul păstrează giuvaerurile la Moscova pentru a arăta mulţimii risipa regilor...

Contrar altor bijuterii ale Coroanei, acestea nu au în lucrătura lor nimic vulgar, comic sau ridicol. Aproape toate sunt frumoase şi datează din secolul al XVIII-lea, epoca de aur a meseriaşilor, lucrate de cei mai buni giuvaergii din Geneva.

Coroana marei Caterine e tot atât de fin lucrată ca o mică bijuterie şi chiar sceptrul, în afara semnificaţiei sale simbolice, este lucrat cu o admirabilă grije artistică.

Marele Cordon al Ordinului Sf. Andrei (lucrat la Geneva în 1776) şi diadema de diamant în stil empire, cumpărată la Paris pentru soţia lui, de împăratul Alexandru II, sunt cele mai frumoase şi mai perfecte printre toate bijuteriile.

Marele Cordon al Vulturului Alb, pe care îl purtau Ţarii la marile ocaziuni, în calitate de Regi ai Poloniei, şi cari ne amintesc prăbuşirea puterii moscovite în Apus, e deasemenea admirabil lucrat din smaragde groase cât o monedă de zece lei şi având în mijloc un diamant indian, tăiat în diferite unghiuri şi mare cât o oglindă de poşetă.

Diamantul cel mai curios este însă «Shah» (29 milioane de ruble-aur) preţul sângelui plătit de Persia în 1829, pentru asasinatul ambasadorului lui Alexandru II, poetul Griboyedov. Istoria lui datează de patru mii de ani. Adus din Indii, el a aparţinut mai multor dinastii persiene succesive şi atârna ca un fel de fetiş, de-asupra tronului Shah dela Teheran.

Bijuteria poartă un semn în locul unde trecea cordonul de mătase. Cel puţin trei asasinate sunt legate de această piatră.

In genere, toate rubinele şi safirele ţariste fac impresia că sunt marcate cu sânge, cu sângele familiei asasinate.

OUL ROŞU

(*Continuare din pag 252*)

lei de care amicul meu era ameninţat prin legile fatale ale eredităţii. Cum aveam tocmai de consultat un client, îl rugai să mă aştepte câteva clipe.

— Dragă prietene, îi spusei, vom vorbi de toate astea imediat. Aşteaptă, până termin o consultaţie şi citeşte o carte, ca să te distrezi.

Posed o bibliotecă mare, de şease mii de volume. De ce-a trebuit, oare, ca prietenul meu nenorocit, să scoată din zecile de rafturi, tocmai cartea care putea să-i facă cel mai mare rău şi s'o deschidă la pagina funestă!

Când m'am întors, după zece minute, în birou, îmi găsii amicul într'o stare de nervi îngrozitoare. Ţinea în mână o carte de istorie antică, deschsiă la pagina ce cuprindea fraza următoare: «In ziua naşterii lui Alexandru Sever, o găină aparţinând tatălui celui nou-născut, ouă un ou roşu, prevestire a purpurii imperiale pe care copilul avea s'o îmbrace...».

Exaltarea lui Le Mantel înaintă până la furie. Făcea spume la gură. Striga «Oul, oul zilei mele de naştere! Sunt împărat. Ştiu că vrei să mă ucizi. Nu te apropia, mizerabile...».

Mi-a fost cu neputinţă să-l stăpânesc. Restul îl ştiţi. Ziarele au povestit cum un domn, ieşind din cabinetul meu, îşi cumpără un revolver şi răpuse cu un foc de revolver pe gardianul care nu-l lăsă să intre în palatul dela Champs Elysées.

Iată cum o frază scrisă în veacul al V-lea de către un istoric latin, poate pricinui, o mie cinci sute de ani mai târziu, moartea unui nenorocit intelectual.

Cine va deslega, vreodată, misterul cauzelor şi efectelor? Le Mansel, închis într'o casă de nebuni, îşi găsi moartea înghiţind într'o zi un burete.

Doctorul tăcu şi îşi aprinse o ţigară.

Coasta de Azur se oglindeşte în strălucirea reginelor frumuseţii

La Nissa, unde e centrul cel mai ideal pentru frumuseţile luminoase, «Miss Europa 1932», daneza Aase Clausen (în rochie închisă) împreună cu «Miss Universum 1931», fac onorurile domniilor lor efemere pe «Promenade des Anglais», urmate de o numeroasă suită de admiratori. Publicul le ovaţionează.

OGLINDA
LUMII

2 APRILIE 1932
ANUL XI•
No.14

BIBLIOTECA
UNIVERSITĂȚII
-IAȘI-

Delicioasa Dolly Haas într'un rol de ștrengăriță care îi convine de minune

20 PAGINI
LEI 5

PARIS NEW-YORK IN ŞEASE ORE!

Cu 800 kilometri pe ceas în stratosferă

Intr'o uzină din Franţa se construeşte, actualmente, un nou avion care, dacă va avea succesul scontat, peste câteva zile când va fi experimentat şi definitiv pus la punct, va lăsa în urmă toate maşinile sburătoare de până acum, civile ori militare.

Şi va fi normal un astfel de lucru: dacă un avion oarecare, de un tip curent, poate deveni de trei ori mai rapid, graţie unei helice gigantice şi unei cabine complect impermeabile, e sigur că toate aparatele actuale vor apărea tot atât de demodate ca o brişcă faţă de ultimul model de automobil, fără a mai vorbi de consideraţiunile militare. De acum înainte, se poate spune că nu va mai exista spaţiu.

SBORUL LA MARE INALŢIME

Naţiunile vor fi atât de apropiate unele de altele, încât distanţele nu se vor mai socoti decât în secunde şi în minute. Dacă un nou avion Farman poate atinge, în mod curent o viteză de 240 km. pe oră în atmosfera terestră, înseamnă că va sbura în stratosferă cu 720 km. pe ceas. Şi succesul acesta va fi primul pas hotărîtor al sborului la mare înălţime.

Aviatorii, experţii şi constructorii sunt convinşi că, peste un an ori doi se va putea merge în stratosferă cu viteza de 900 km. pe oră.

Mai mult: dacă pilotul se va îndrepta spre West, cu o viteză de 650 km. pe oră, el se va desbăra de cea mai mare servitute impusă oamenilor: trecerea vremii. **Timpul nu va mai exista pentru dânsul.** Pilotul va fi în contact mai mult ori mai puţin direct cu soarele — el va putea chiar, dacă are benzină suficientă, să rămână cât vrea în bătaia razelor solare — în timp ce pământul se învârteşte dedesupt.

Ceasornicul aparatului va continua să meargă, benzina va continua să ardă, şi totuşi avionul va fi în afara rotaţiunii terestre, care numai ea permite să se măsoare timpul. Nu va mai exista nici timp, nici spaţiu. Fantezie à la Jules Verne? Nu uitaţi că toate prezicerile popularului romancier s'au împlinit şi au fost chiar depăşite...

TIMPUL SUSPENDAT

Piloţii cari se vor avânta spre asemenea înălţimi, vor putea contempla în voie această stare nouă şi să privească cum, jos, rasa umană urmăreşte sperioasă, pe ceasornice şi calendare, scurgerea timpului.

Va fi o dramă curioasă pentru aceşti supra-oameni cari după ce au trăit în afara, timpului. vor trebui să se întoarcă în închisoarea lor terestră... Câte noui probleme ştiinţifice nu va stârni această trecere dela... vis la realitate!

De exemplu, dacă un pilot sboară îndreptându-se în direcţia soarelui cu o viteză de 650 km. pe oră, şi apoi aterizează, după ce a mers într'o zonă unde timpul nu există, va şti oare când trebuie să se coboare, pentru a ajunge, la vreme, la locul propus?

SEMI-ZEI

Dacă oamenii, pentru prima oară în istoria lumii, reuşesc să se ridice într'o regiune unde timpul este suspendat, dacă îşi dau seama de acest eveniment şi simt cum cad toate lanţurile cari-i ţintuiau jos, pe pământ, ce vor mai face ei, la întoarcere? Puteavor, oare, să capituleze din nou, ca ceilalţi muritori în faţa constrângerilor timpului? Sau, mai de grabă se vor socoti ca nişte semi-zei cari au trăit în eternitate şi cari au înţeles că timpul nu e decât o născocire omenească şi falsă, pentru a combate veşnicia?

«Factorul necunoscut în această experienţă, declară un specialist francez, nu este atât felul în care se va comporta noul avion, precât condiţiunile de vânt şi de timp pe cari le va întâlni la o altitudine de 20—25.000 metri. Teoreticeşte, avionul trebue să facă 650—900 km. pe oră, în atmosfera rarefiată pentru care-i destinat.

Din nefericire, nu ştim absolut nimic asupra fenomenelor atmosferice la această înălţime. Anumiţi meteorologişti pretind că, începând dela 23.000 metri înălţime domneşte un calm perpetuu, fără vânt sau furtună, — o «mare de untdelemn».

AVIONUL ESTE GATA

«Dacă afirmaţiunea aceasta e adevărată, oamenii vor putea, atunci, să sboare în curând la înălţimi vertiginoase.

Alţi meteorologişti presupun că, dimpotrivă se vor întâlni vânturi cu o viteză de 350 km. pe oră, cari vor face orice navigaţie imposibilă. Există, cumva şi nori de ploaie? Nu ştim absolut nimic».

Motorul avionului năzdrăvan, care se va experimenta în curând, posedă o helice extraordinară şi 8 cilindri în duraluminium. Cei mai buni mecanici francezi lucrează de 18 luni la aparatul acesta.

Nici o fotografie nu a fost făcută până acum şi nici un străin nu a fost admis să vadă aparatul. Primul sbor va avea loc în secret.

METAL MISTERIOS

Una din problemele principale ale construirii acestui avion era aceea a metalului pentru părţile neîncălzite de motor pentru ca să nu se sfărâme sub influenţa frigului intens ce domneşte la inimaginabila înălţime de 20.000 sau 25.000 metri. Oţelul cel mai solid, dacă nu e destul de gros, s'ar sparge ca porţelanul...

Trebuia să se găsească, deci, un mijloc pentru proteguirea helicei, a diverselor piese şi a cablului. In scopul acesta metalurgiştii uzinei au făcut un aliaj special, care li se pare de o trăinicie fără greş.

Avionul este gata... să-şi ia sborul şi într'o bună zi lumea va afla cu stupefacţie, că o revoluţie a zdruncinat din temelie întreaga aviaţie.

Un oraş pe roate

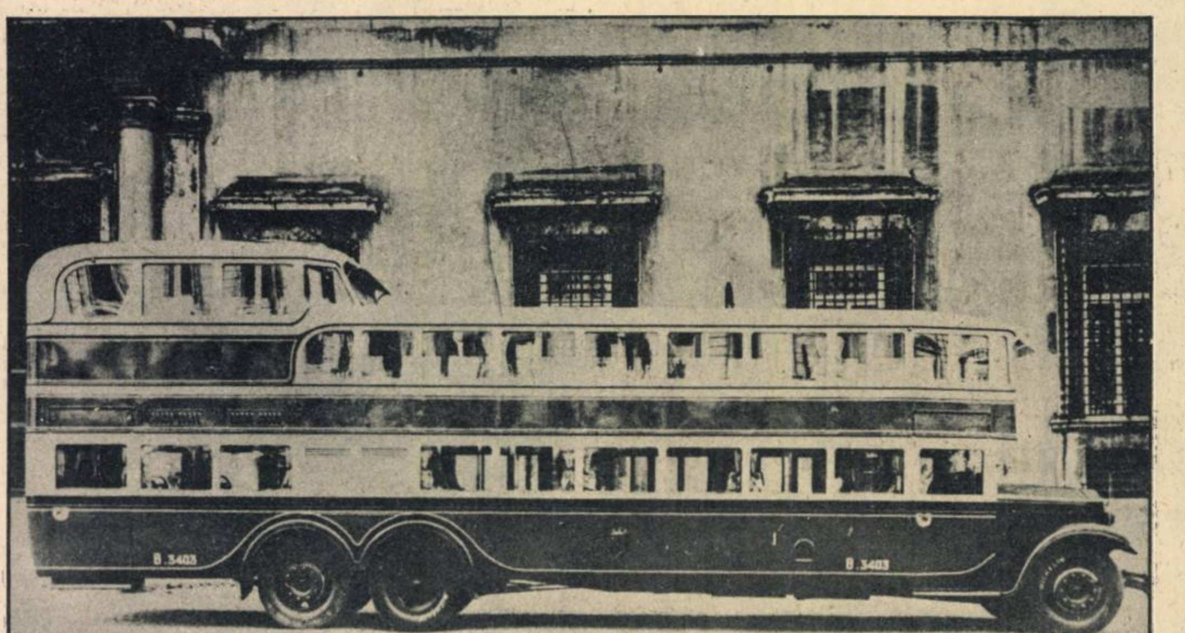

(Foto «New York Times», Ltd., Berlin)

Nu e o păcăleală de 1 Aprilie !... ci un autobuz în trei etaje: oraşul Roma a inaugurat, pentru cursele de turism spre Tivoli, acest respectabil automobil de 12 metri lungime, 3,50 înălţime şi cuprinzând 200 pasageri. Viteza e de 48 kilometri pe oră. Compartimente speciale pentru... fumători, câini şi bagaje.

No. 14
Anul XI
„OGLINDA LUMII"
2 Aprilie
1932
Redacţia şi Administraţia Bucureşti I, Str. Ing. Anghel Saligny 2
(Palatul «EMINESCU» S. A.) Telefon 325/34 şi 325/35
Abonamente pe un an 250 lei
pe 6 luni 125 lei

BIBLIOTECA
UNIVERSITĂŢII
-IAŞI-

Ce se poartă...

Domnilor, nu vă lăsaţi intimidaţi, după cum v'am îndemnat şi deunăzi, de semnele duşmănoase ale acestui anotimp sucit, peste măsură de capricios, neştiind ce vrea şi făcându-şi de cap. E primăvară !...

Livezile şi parcurile luptă din răsputeri cu ultimele harţaguri ale iernii. Mugurii dau cu tifla fulgilor obraznici de zăpadă şi femeile au început să lumineze preajma cu prezenţa lor nervoasă şi delicată. Da, femeile, domnilor ! Ştiţi cine sunt: fetiţa drăgălaşă din Cişmigiu care de sprintenă şi voioasă ce-i, nu binevoieşte să împartă nimănui graţia ei extraordinară ; doamna turburătoare depe stradă, despre prezenţa căreia nu ştii nimic altceva decât boarea fugară a unei răsuflări calde şi parfumate; însfârşit, femeia strălucitoare din sala de bal, de o frumuseţe asupra căreia privirea nu se poate odihni decât la intervale mari.

Femeile şi-au schimbat haina de stradă, de interior, culoarea şi desenul bluzei, şi-au ascuns vechiul surâs dela patinaj ori dela ceaiu dansant, pentru a introduce în cireşele orbitelor scânteierea sglobie, exuberantă, irezistibilă a primăverii. Flirtul ? N'a început încă. Işi rezervă dreptul de intrare triumfală peste două-trei săptămâni, când boschetele se vor fi învelit cu mai multă verdeaţă, astfel ca perechile să-şi poată mărturisi, mai în voie, şoaptele sentimentelor... Până atunci, nu ne hrănim decât cu semnele provocatoare ale primăverii şi, deci, cu noutăţile modei. Vreţi să vă spunem ce se poartă ? Din fericire, îmbrăcămintea feminină pare să fi reintrat pe calea cea bună. Rochiile sunt mai puţin complicate şi «romantice», ca în sezonul trecut. Fetele şi cucoanele vor, înainte de toate, să pară tinere şi cât mai pline. De aceea, favoritul sezonului pare a fi costumul englezesc de croitor. Jacheta, accentuat tăiată în talie, e foarte scurtă, încheiată la un singur nasture, cu umeri largi. Jupa e simplă şi strâmtă şi ajunge mult deasupra taliei.

Interesul se concentrează aproape exclusiv asupra părţii superioare a corpului, dela cordon în sus, ajuns indispensabil la toate rochiile şi armonizând, prin culoare şi material cu poşeta. Posibilităţi excepţionale de variaţie oferă bluza, începând dela bluza de sport, galbenă sau albastră-pastel, până la bluza cu dantele.

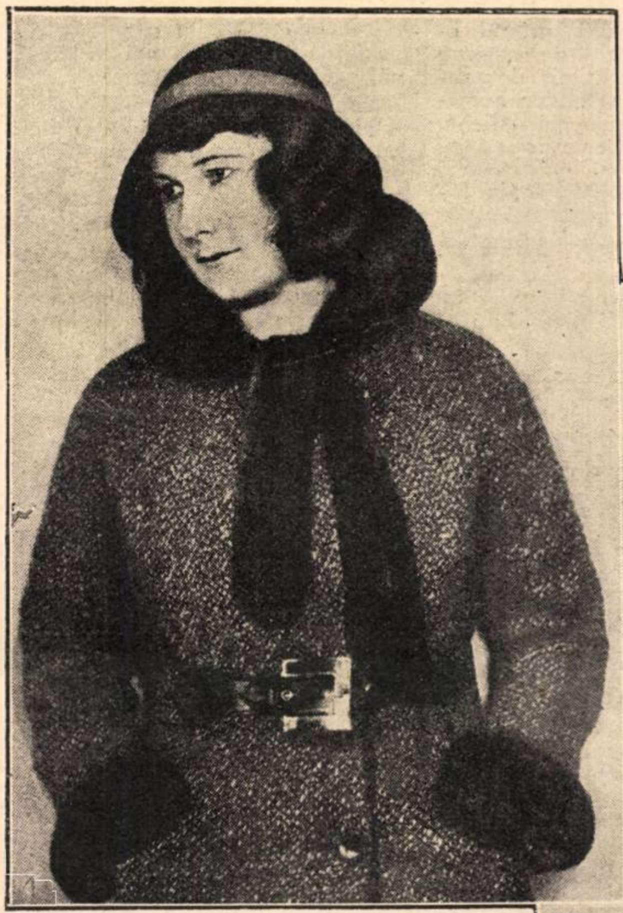

Mantou englezesc cu guler de blană de biber şi cravată tot de blană.

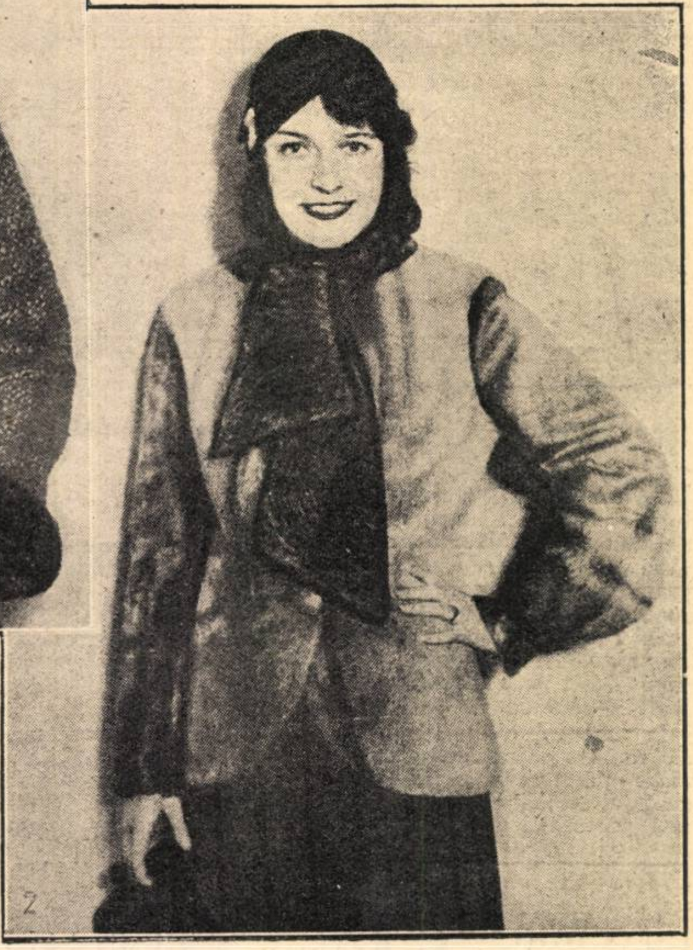

Jachetă de blană, cu umeri largi, bărbăteşti şi, bineînţeles cu irezistibila cravată, încheiată, fermecător, la mijloc.

Inovaţiile primăverii 1932 ? O sumedenie. In primul rând noua cravată sport în două fâşii, întrebuinţată în loc de şal, atât la bluze cât şi la rochii ori jachete. Şalul acesta ţine, uneori, loc şi de guler, încheiat într'o parte sau în faţă. De-asemeni, sunt la modă mânecile drapate şi umerii lărgiţi ca nişte epoleţi...

Stofele de lână sunt foarte moderne. Culori albastre, cu desene în diagonală ori roşii. Culoare fatală, semn al iubirii patimaşe...

Fardurile s'au înoit şi ele, oribila modă a jupuirii sprincenelor pare a fi în declin şi chipurile îşi reiau farmecul natural, aşa cum le-a lăsat Dumnezeu.

*

La Şosea am întâlnit, alaltăeri, într'un boschet, două tinere fiinţe, adică un băiat şi o fată. Amândoi corect îmbrăcaţi. El, ţinută sportivă, frumoasă, cămaşă «Oxford». Ea, jacheţică roşie de blană. Pălărie ştrengăresc pusă într'un colţ de creştet.

Merg la braţ. Işi şoptesc. El îi strânge, la un moment dat, palma. Sunt atât de absorbiţi în confesiunea lor, încât nu aud sgomot de paşi din urmă.

La un moment dat, fata exclamă :

— Ce frumoasă e viaţa ! Aşi fi în stare să mă lupt şi cu Dumnezeu pentru dragostea mea...

Teribilă bravură, ce ziceţi ?

Nu-i aşa că a venit primăvara ? S'o cinstim cum se cuvine.

Crengile debile ale pomilor treziţi iarăşi la viaţă, filtrau din plin (lipsesc doar frunzele) razele reci de soare, luminând calea omenirii renăscută la viaţa fericită.

Viaţa e privită cu mai multă seninătate, lucrurile înconjurătoare apar mai frumoase, lumea devine, parcă, mai bună.

O fată cu sclipiri de aur în păr, pe care o surprinsesem stând gânditoare pe o bancă, îmi spunea, eri :

— Eu când n'am ce face, mă gândesc.

Hotărât lucru, teribilă e primăvara ! Auzi domnule, biata fată să fie obligată să se gândească ?...

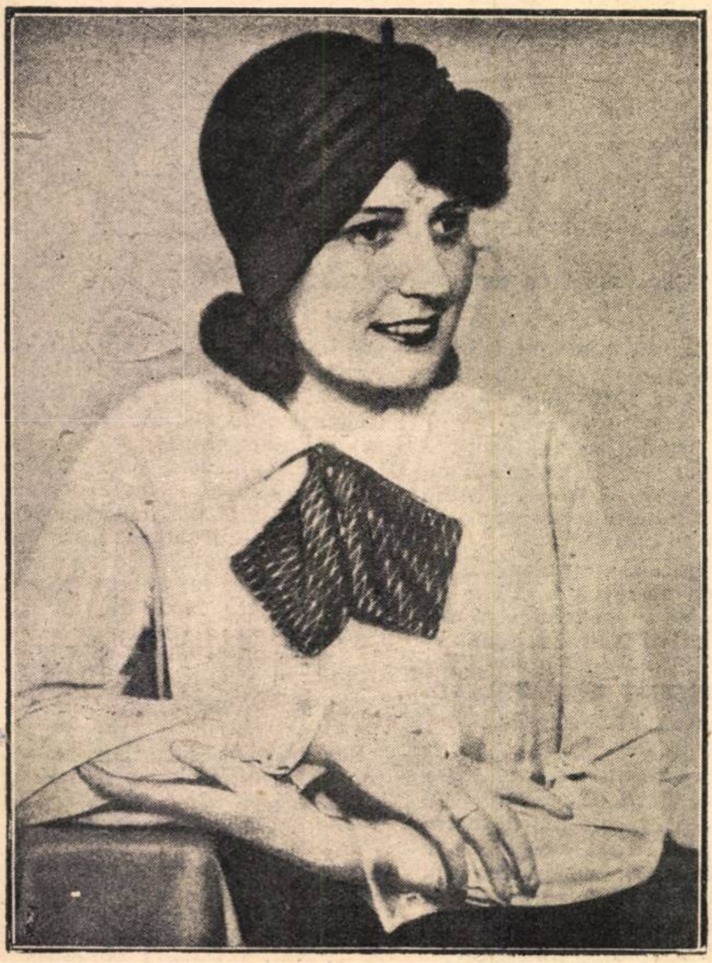

Bluză de sport, vărgată, cu o... cravată mică şi nouă ca formă.

TELEFONIA FARA FIR

O nouă minune realizată de Marconi

Telefonul a fost inventat în 1877 de un lucrător american, Graham Bell și fu considerat ca cea mai extraordinară invenție a veacului trecut. Ce altă minune putea fi mai mare decât transmiterea vocii omenești, la distanță, printr'o simplă sârmă. Telefonul lui Bell era, ce-i drept, rudimentar: transmitea vocea cu totul schimbată și pe o distanță foarte mică. In timp de 30 de ani telefonia a făcut progrese mari, dar limitate. Dacă o telegramă se poate trimite din Europa în America de Sud și Oceania, o convorbire telefonică nu se poate face în bune condițiuni, decât pe o distanță de cel mult 3—4000 km.

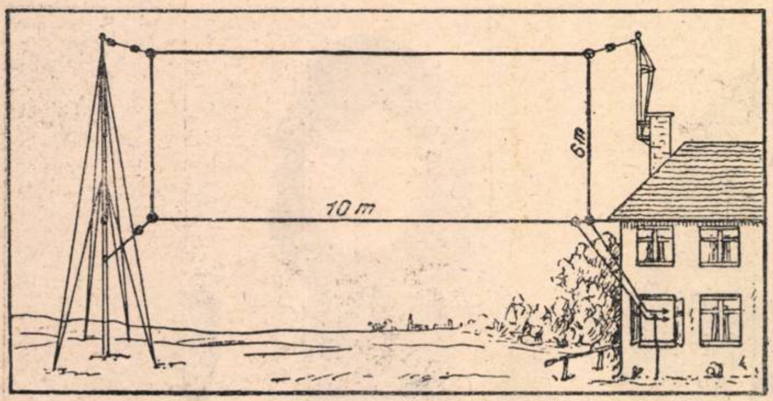

Antenă în dreptunghiu pentru telefonul fără fir.

In limbajul electric se spune că rezistența firului pe o lungime mare micșorează intensitatea curentului electric, așa fel că nu-și mai poate îndeplini scopul la postul receptor, deci vocea se perde pe sârmă.

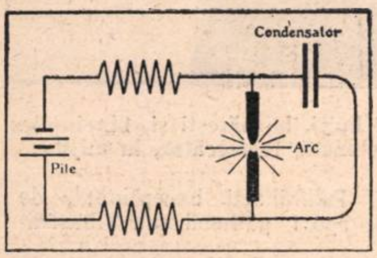

Principiul telefoniei fără fir. O lampă cu arc, montată după schema de mai sus, devine sediul de producție al undelor electrice.

CONVORBIRI INTRE LONDRA ȘI ROMA

Telefonia fără fir deschide noui perspective în progresul telefonici. Dacă pare minunat să poți convorbi printr'o sârmă, e și mai uimitor să conversezi prin «nimic». Mediul transmițător e invizibil pentru ochii noștri, dar există pentru aparatele anume construite, care traduc vocea în unde electrice, spre a retraduce apoi aceste unde în voce, la destinație. Succesul obținut în încercarea făcută între Londra și Roma a întrecut toate așteptările.

Un post englez de telefonie fără fir a putut să transmită la Roma două mesagii, primul adresat de ministrul de externe englez, al doilea trimis de președintele presei britanice președintelui asociației presei italiene. Depărtarea între cele două posturi e de 1500 km.

«Radiotelefonia» (telefonia fără fir) are un frumos debut în practică; până acum a fost utilizată numai în experiențe pur științifice.

Savanții americani experimentează și ei radiotelefonia, și au obținut până acum succese din cele mai frumoase. Telefonia fără fir face progrese vertiginoase, și se așteaptă în curând o adevărată revoluție în acest domeniu al tehnicei.

Prima experiență mai interesantă datează încă din anul 1915. In acea epocă generalul **Ferrié** directorul radiotelegrafiei militare franceze. a încercat să prindă pe Turnul Eiffel cuvintele lansate în largul lumii de un post american. Din nefericire nu s'a putut distinge decât un singur strigăt «Good bye» al operatorului.

Experiențele au continuat cu succese tot mai promițătoare, mai cu seamă dela întrebuințarea unei lămpi cu 3 electrozi, care poate emite și primi unde hertziene, făcând posibil totodată a se întrebuința după voie radio-telegrafia sau radio-telefonia.

Tot ce inventează geniul omenesc trebue să fie întrebuințat în război; altfel la ce ar putea folosi?

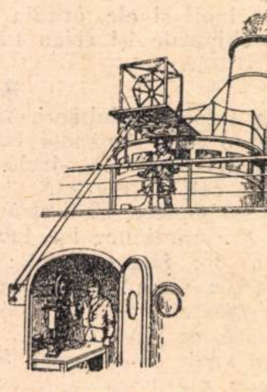

Telefonia fără fir la vapoare.

De aceea T. F. F. a găsit un câmp larg în războiul european. Escadrile întregi de aeroplane aveau instalate aparate de radio pentru a înștiința comandamentul de operațiile în curs, sau a primi ordine la distanță în timpul raidurilor de noapte.

După încheerea armistițiului telefonia fără fir a început să fie întrebuințată în scopuri mai frumoase. Construcția lămpilor puternice a permis să se telefoneze pe distanțe tot mai apreciabile.

La început mergea greu și frazele ajungeau deformate, unele sunete cum este **i** și silabele cu i nu se puteau auzi la distanțe atât de mari ca vocala o.

Acest defect de transmitere a putut fi remediat, astăzi telefonia fără fir e tot atât de clară ca și telefonia cu sârmă. Totuși mai necesitează o punere la punct pentru a deveni cu totul practică.

In Franța, un post telefonic simplu a fost pus în comunicație cu o stațiune de T.F.F. dela Issy-les-Moulineaux și s'a putut transmite în acest mod o serie de cuvântări. Conversația a mers însă destul de greu.

In Anglia se studiază acum de către Compania **Marconi** modul de a se putea proteja conversațiile, pentru a fi independente de emisiunile altor posturi.

Se crede că în curând va fi posibil ca două stațiuni să converseze prin telefonie fără fir, așa fel, ca să nu împiedice alte posturi ce ar comunica în acelaș timp.

Această protecție parc a fi dată de cadrele mobile de oarece undele de T. F. F. pot fi primite cu ajutorul unui cadru, legat de un ascultător telefonic ce se învârtește în jurul unui ax vertical.

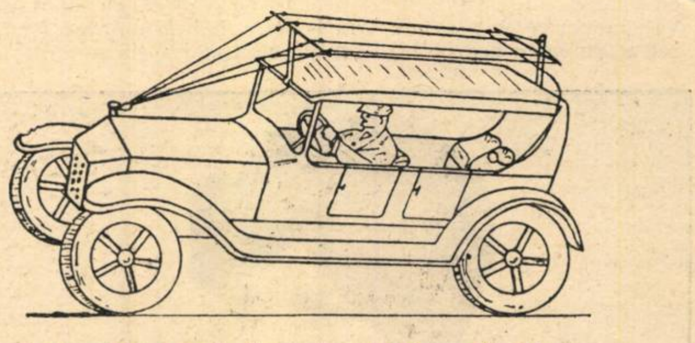

Automobil cu antenă pentru telefonie fără fir.

Când planul acestui cadru e în direcția postului transmițător, recepția poate fi transmisă; din contra, când e perpendicular, nu e nici o recepție.

Acest procedeu permite separarea conversațiilor fără fir; radiotelefonia va putea deveni astfel utilizabilă marelui public.

UN CONCERT PRIN TELEFONIA FARA FIR

O experiență din cele mai frumoase s'a făcut de curând cu ocazia unui concert dat de o celebră cântăreață engleză la **Chelmsfort** (30 km. de Londra). Concertul a putut fi ascultat simultan prin telefonie fără fir, la Londra, Paris, Madrid, Roma, Berlin și Oslo. Această experiență, organizată de ziarul «Daily Mail», a avut un succes neașteptat, auditorii putând distinge cele mai delicate nuanțe ale vocii și chiar detaliile acompaniamentului la piano.

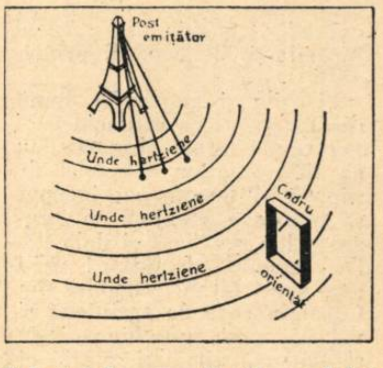

Principiul recepțiunii undelor printr'un cadru orientat pentru a tăia unda. Această poziție dă maximum de rendement.

*

Ce ne va aduce viitorul? Să fim optimiști. Viitorul va fi al Științei. Dacă până astăzi tot ce a inventat geniul omenesc a fost întrebuințat mai mult în rău, în viitor însă Știința va avea cele mai frumoase perspective, va face progrese incomparabil mai mari decât cele de astăzi și va fi întrebuințată numai pentru binele tuturor.

Oamenii fericiți ai viitorului vor călători cu avionul și vor asculta concerte din toate depărtările planetei. Și atunci telefonia fără fir nu va mai comanda gurilor de foc, nici submarinelor din largul mării, ci va contribui la mulțumirea omului. Din sclav al naturii, omul devine stăpânul ei, și dela înălțimea inteligenții sale tronează deasupra legilor universului, sfidând spațiul și timpul, înfruntând gravitația, răpind focul din cer și frângând fulgerile lui.

L. F.

*

Recomandăm cititorilor să se aboneze la excelenta revistă

ȘTIINȚA

redactată pe înțelesul tuturor de colaboratorul nostru științific. Abonamentul e numai 40 lei pe an, trimiși prin mandat poștal pe adresa: **Inginer L. FLORIN, Căsuța poștală 70, București I.**

Viaţa oamenilor mari trebuie apărată

de Doctorul TOULOUZE

Moartea unui om ca Aristide Briand, care reprezenta o forţă atât de mare în domeniul internaţional, pune din nou în discuţie o chestiune dureroasă.

Se proteguiesc diferite poziţiuni din natură, monumentele istorice şi bine se face. Dar cine se gândeşte să salveze marile vieţi, infinit mai preţioase?

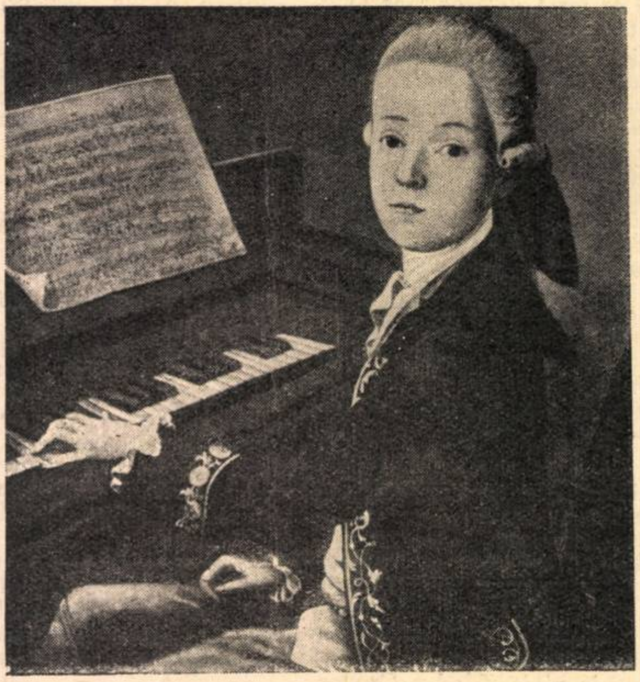

Wolfgang Amadeus Mozart

Căci progresul se realizează datorită lor, atât în ştiinţă, cât şi în toate celelalte activităţi intelectuale.

Sinuciderea marelui financiar Ivar Kreuger «regele chibriturilor» pune aceiaşi problemă. Kreuger dispare în vârstă de 51 ani, atins de criza economică, zdruncinând prin moartea lui numeroase societăţi cointeresate la trustul său. Acest mare financiar ocupa unul din primele locuri din lume. El înfrumuseţase Stockholmul, cu mari edificii moderne şi acorda împrumuturi diferitelor state ajutându-le să se refacă economiceşte. Surmenat, deprimat, el a refuzat să-şi vadă de sănătate, care începuse în ultimul timp să se clatine şi preferă să pună capăt vieţii printr'un gest de desperare, suprem.

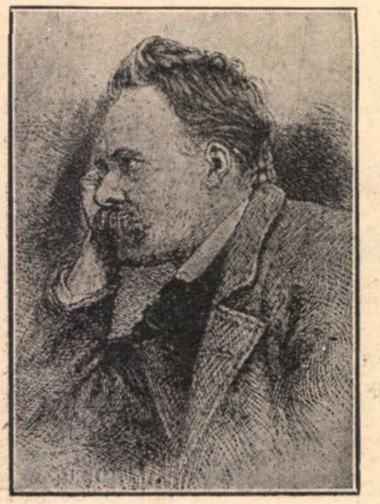

Fridrich Nietzsche

Lumea ar trebui să convingă în primul rând, pe toate aceste personalităţi proeminente, să se supună sfaturilor medicinei preventive, ceeace ar constitui, în acelaş timp, o mare pildă pentru toţi. Căci pierderea unui modest cap de familie este, şi ea, o catastrofă, deşi resimţită într'o sferă mai mică.

Ingrijirea trebuie dată, în toate cazurile, din vreme, înaintea accidentelor împotriva cărora arta este adeseori neputincioasă. Nimeni nu se sileşte să creieze o atmosferă favorabilă acestor idei în cercurile în cari trăiesc şi se manifestă marile spirite, pentru a le aminti, — într'un mod afectuos, dar ferm — datoriile pe cari le au faţă de ei şi faţă de toţi semenii lor.

Briand avea 70 ani. O vârstă evident înaintată pentru slujbaşii pensionari. Exemplul vieţii sale ne arată, însă, odată mai mult că minţile superioare sunt încă în stare, la această vârstă, să fie utile şi chiar cu neputinţă de înlocuit. O supravieţuire de câţiva ani ar fi fost mai mult de cât folositoare, pentru cauza ce o servia Briand. Lucrul era cu putinţă? La aceasta au de răspuns medicii cari-l îngrijiau. Se pare că Briand nu a prea fost un pacient ascultător, dacă ţinem seama numai de faptul că era veşnic cu ţigara pe buze.

In Germania, egalul său în politică, Stressemann a dispărut cu totul prematur, la 51 ani şi moartea lui a însemnat o pagubă imensă pentru raporturile politice dintre Franţa şi Germania.

Wilson a murit la 68 ani, de o boală care data de foarte multă vreme. Dacă el ar mai fi trăit, politica mondială ar fi avut poate, cu totul alt aspect.

Dar nu numai în politică dispariţia prematură a personalităţilor puternice constituie pierderi grele.

Istoria oamenilor de geniu este plină cu aceste fapte întristătoare. Unul din cele mai mari creiere umane, prin forţa şi varietatea aptitudinilor, Napoleon, pare să fi fost oprit în cariera lui de boală. Impăratul, obes, şi-a pierdut calităţile de energie, privirea ageră şi hotărîrea fermă pe cari primul Consul, pe vremea când era slab, le exprimase atât de puternic.

Constatările făcute după moartea lui lasă a se crede că turburări profunde, speciale, au alterat, de foarte curând, organismul acesta excepţional.

Pascal, marele fizician şi filosof a murit la 39 ani, după îndelungaţi ani de turburări nervoase.

Bichat unul din cei mai mari medici din vremea noastră a murit la 31 ani şi Pasteur, care la 46 ani, a fost atins de paralizie (ceeace nu l-a împiedicat să facă descoperiri extraordinare asupra microbului turbării) a văzut cum zilnic, îi scade forţa creiatoare.

Schubert, mort acum un secol, deşi s'a stins în vârstă de 31 ani, rămâne unul din cei mai mari compozitori ai lumii, depe urma căruia au rămas peste 1200 lucrări, 600 lieduri, 18 opere, 20 quatoruri, 24 sonate.

Mozart, a cărui producţiune muzicală este dintre cele mai bogate şi mai influente, a murit tuberculos, la vârsta de 35 ani. Schuman, Nietzsche, Baudelaire şi Maupassant au fost opriţi în creiaţia lor de nebunie; Musset şi Edgar Poë de alcool. Beethoven a surzit la treizeci de ani şi chiar dacă a putut scrie cele mai pure capodopere după dobândirea acestui beteşug, e greu de admis că infirmitatea aceasta nu i-a stâjenit geniul muzical. Pictorul Watteau a murit la 37 ani, Schiller la 46 ani.

Acum putem inversa problema şi să vedem ceeace ar fi pierdut colectivitatea prin moartea prematură a unui om celebru şi superior în acelaş timp. Dacă Victor Hugo ar fi murit la 40 ani, el n'ar fi scris **Contemplaţiunile, Legenda Veacurilor** sau **Mizerabilii.** Goethe, dacă ar fi dispărut la aceiaşi vârstă n'ar fi lăsat posterităţii **Faust, Wilhelm Meister, Hermann şi Dorothea,** [illegible]

(Urmează în pag. următoare)

Gustav Stresseman

Iwar Kreuger

Memoriile, nici cea mai importantă din lucrările sale ştiinţifice.

Richard Wagner, la 40 ani, păstra încă într'ânsul, cele mai

Aristide Briand

mari capodopere ale sale: **Tristan şi Isolda, Maeştrii cântăreţi, Tetralogia şi Parsifal.**

Tot după această vârstă şi-a formulat Newton teoria complectă a gravitaţiei universale, iar Lamarck şi-a publicat doctrina asupra transformismului.

Dacă Clemenceau ar fi murit înainte de 75 ani, el nu şi-ar fi putut exercita energia care, impunând o puternică disciplină de războiu, a avut o influenţă decisivă asupra desnodământului conflictului mondial.

(Să amintim, însfârşit, de marele nostru Eminescu, primul geniu pe care l-a produs poporul român, frânt din viaţă la 39 ani, de nebunie. N. R).

Chestiunea este dacă morţile precoce şi bolile cari stăvilesc expansiunea geniului sunt evitabile. Nu încape îndoială că, în starea actuală a medicinei s'ar putea obţine rezultate fericite în numeroase cazuri.

Viaţa omenească poate fi prelungită, şi în multe compartimente morbide, frecvenţa bolilor scade. De altfel, societăţile americane de asigurare, bazându-se pe tabelele de mortalitate, creiază, în vederea restrângerii riscurilor lor, centre de consultaţiuni şi îngrijire medi-

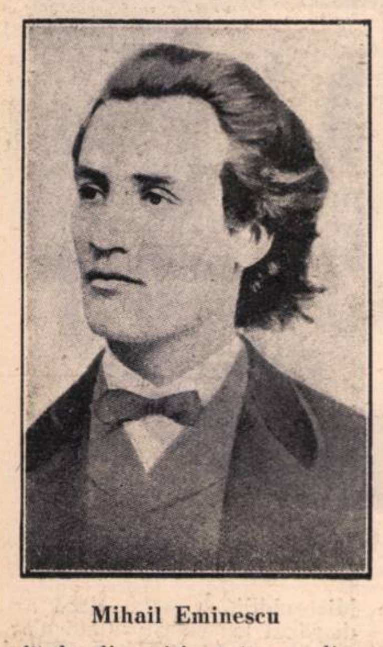

Mihail Eminescu

cală la dispoziţia tuturor clienţilor.

Trebuie, deci, să credem că utilizarea unor raţionale măsuri preventive, pentru proteguirea minţilor celor mai preţioase ale omenirii, ar avea aceiaşi eficacitate.

Fiecare poate face, spre folosul său, aceste observaţii. Când dispare un om mare, în condiţiuni în care se mai putea ţine seama de o supravieţuire, trebuie să ne spunem : **Remember,** adu-ţi aminte şi luptă pentru sănătatea ta şi a celor din jurul

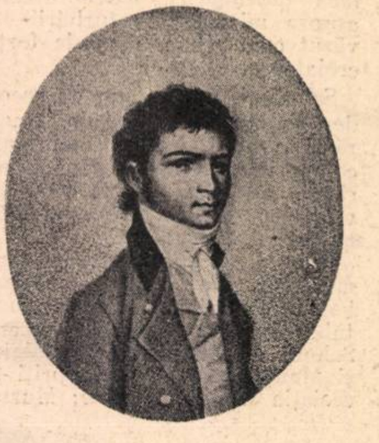

Ludwig van Beethoven

tău după cum ai fi vrut ca omul acesta mare să fi luptat pentru toată lumea.

Printr'o activitate metodică, armonioasă, conştientă în orice moment ne-am putea face viaţa cât mai uşoară şi mai rodnică în rezultate.

Cumpătarea şi ordinea, acestea sunt imperativele cari ar trebui să ne domine acţiunile. Dacă oamenii şi-ar da seama cât de mult macină organismele crizele nervoase şi sforţările nechibzuite, s'ar supune, cu un devotament deplin, preceptelor bunului trai.

Când, oare, se va atinge ţelul acela ideal, ca oamenii să-şi îndeplinească datoriile vieţii materiale cu calm şi cu seninătate. Cea mai ingrată muncă ar putea fi dusă la bun sfârşit, dacă oamenii ar şti să-şi împartă timpul, să-şi odihnească mintea şi trupul într'un mod folositor şi inteligent, cu o recreaţie simplă, dar sănătoasă.

E un fapt recunoscut de toată lumea că oboseala oricărei munci este aproape redusă pe jumătate, dacă îi urmează o variaţie, o manifestare de alt gen.

Către acest echilibru trupesc şi spiritual ar trebui să tindă omenirea. Şi atunci am putea, într'adevăr, spune că viaţa merită să fie trăită.

Englezi au actriţe mari?

Nici o actriţă engleză nu a atins vreodată reputaţia mondială a unei Eleonora Duse ori Sarah Bernhardt. Rolurile de primul rang lipsesc din teatrul britanic, în schimb acesta se poate făli cu o trupă omogenă, plină de frumuseţe, farmec şi inteligenţă.

Regisorii britanici au cu totul alte idei decât Americanii asupra recrutării, jocului şi fizicului actriţelor. Primele roluri, în Statele Unite sunt deţinute aproape toate de actori a căror inteligenţă şi forţă de emoţiune sunt caracteristicile principale.

Fizicul nu joacă nici un rol în angajamentele ce le fac. Femeile frumoase se găsesc aproape exclusiv, în music-hall-uri printre trupe de dansatoare şi figurante.

In Anglia, dimpotrivă, o artistă trebuie să fie sau frumoasă, sau seducătoare. Fizicul are mai multă importanţă decât jocul de scenă. In Franţa se cere unei actriţe mai multă pasiune, mai multă viaţă; în Germania se pretinde mai multă forţă emotivă şi naturaleţă; în America femeia de pe scenă trebue să desfăşoare un dinamism şi o viaţă cât mai intense.

*

Publicul din Anglia vrea un ansamblu de calităţi, care să reunească farmecul, eleganţa şi naturaleţa. Din acest punct de vedere el e dominat de o falangă de actriţe, despre cari se poate spune că sunt şi bune şi frumoase, în acelaş timp.

Aşa, de pildă. Gladys Cooper, care, deşi are la activul său o carieră lungă şi strălucitoare, este încă tipul visat al frumuseţei profesionale («professional beauty»). Cine poate, mai bine decât ea să personifice eroinele tragice şi pătimaşe din piesele lui Somerset Maugham?

Apoi Shyllis Neilson-Terry, mare şi frumoasă ca o zeiţă şi care, la nevoie, joacă roluri de femei rele, furioase de gelozia bătrâneţii. Femeea aceasta atât de majestoasă este încă înzestrată cu un glas de un timbru admirabil, pe care o dicţiune perfectă îl face într'adevăr unic.

Iat-o şi pe radioasa Madeleine Carrell, graţioasă, vioaie, de o inteligenţă ascuţită. Vin apoi Fay Compton, de o frumuseţe specific englezească, Ivonne Arnaud, scânteietoare de spirit, de o atracţie magnetică. Evelyn Laye, numai seducţiune şi dulceaţă. Edna Best, de un farmec plin de delicateţă.

Teatrul englez se mândreşte de a fi păstrat pe scenele sale atâtea frumuseţi şi talente în ciuda tuturor calomniilor cari se fac pe seama lui.

Opt aerodroame pe Atlantic

Lucrul e definitiv stabilit. Contractul a fost semnat la New-York. S'au comandat opt insule plutitoare şi peste optsprezece luni vor fi... aşezate pe Oceanul Atlantic opt aerodroame de câte 330 metri lungime şi 120 lărgime, ancorate de nişte diguri fixate pe câte-va blocuri de ciment, consolidate până în fundul Oceanului.

Una din aceste insule plutitoare există deja şi e aşezată între New-York şi arhipelagul Bermudelor, servind la încercările, la antrenamentul şi la manevrele aviatorilor.

Insulele vor servi ca loc de escală şi refugiu pentru împrejurările nefaste, în caz de ajutor şi alimentare, cuprinzând pe suprafaţa lor plutitoare, hoteluri ultraconfortabile şi cu un material technic de primul rang.

Trecerea Oceanului în ambele sensuri nu va mai fi, în cazul acesta, decât o glumă... Ori poate nici atât.

Sborul pe de-asupra casei lui Lindbergh

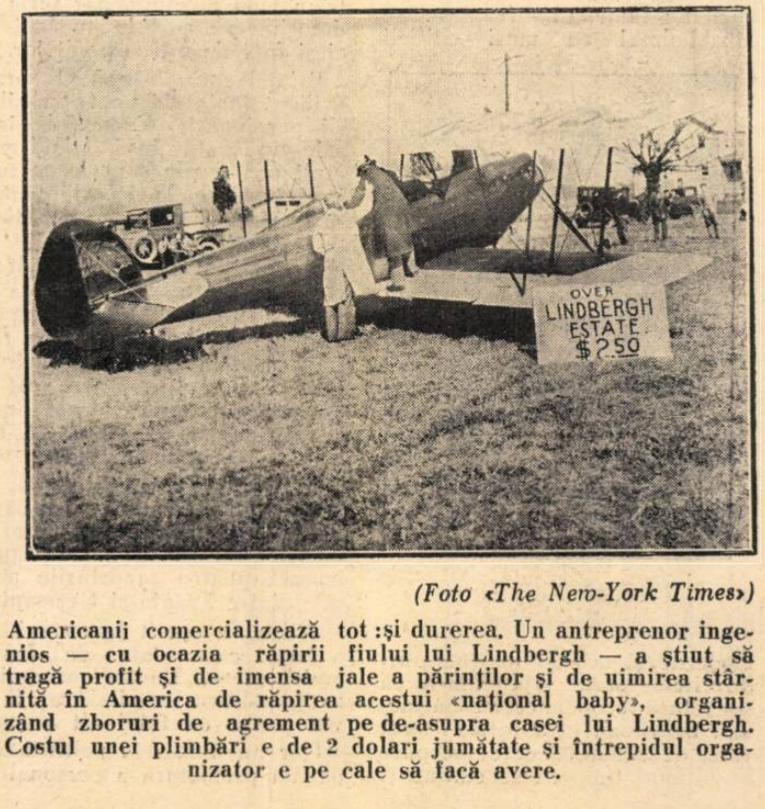

(Foto «The New-York Times»)

Americanii comercializează tot :şi durerea. Un antreprenor ingenios — cu ocazia răpirii fiului lui Lindbergh — a ştiut să tragă profit şi de imensa jale a părinţilor şi de uimirea stârnită în America de răpirea acestui «naţional baby», organizând zboruri de agrement pe de-asupra casei lui Lindbergh. Costul unei plimbări e de 2 dolari jumătate şi întrepidul organizator e pe cale să facă avere.

DIN CULISELE ECRANULUI

1. Nu l-aţi ştiut până acuma pe Maurice Chevalier, cow-boy. Iată-l şi în noua ipostază, tot aşa de şugubăţ şi surâzător ca şi în frac. — 2. O nouă stea a filmului german, cântăreaţa Gitta Alpar, pozează unui pictor, într'o pauză a turnării, alături de soţul ei, celebra vedetă Gustav Fröhlich. — 3. Gloria Swanson a pornit în voiajul de nuntă cu al patrulea ei soţ, tânărul irlandez Michael Farmer. — 4. Intre culise, într'o pauză care devine prea plictisitoare, câţiva ofiţeri romani, au pornit să... joace cărţi. — 5. Inainte de a intra sub focurile reflectoarelor, fermecătoarea Jeannette Macdonald îşi reface tenul. — 6. Caricaturile elegantului Adolphe Menjou, a popularului Tom Mix, în obişnuita lui ţinută de bandit mexican şi a surâzătorului Harold Lloyd, aşa cum apar într'un film de desene animate, care are un mare succes în America.

4

5

2

3

6

Industria răpirii copiilor

Aspecte din moravurile americane

In Statele Unite (U. S. A.), patria banditismului serios, opinia publică își exprimă toată indignarea, condamnând două soiuri de indivizi: pe trădători și pe hoții de copii. Soarta celor dintâi, atunci când sunt prinși de foștii lor camarazi este aspru pecetluită. Iar în ce-i privește pe hoții de copii, ura cu care sunt urmăriți, provine din cultul pe care l-au avut întotdeauna americanii pentru copilărie. Părinții americani îndrăznesc, rareori, să bată vreun copil al lor, fiindcă a ieșit în stradă, fără să le fi cerut voie, ori când comit chiar vreo ștrengărie mai gravă. Ori de câte ori un copil se află, singur, în mijlocul străzii, sergenții opresc toată circulația, chiar în centrele principale ale orașelor. Legea ia apărarea copiilor cu o severitate fără pereche.

Cu toate astea, răpirea fantastică a fiului lui Lindbergh nu e un caz izolat. Ca și gangsterii, hoții de copii constituie o adevărată industrie, fie că operează în bandă, fie singur, fiecare pe contul său. Analele acestei industrii speciale citează cazuri cari nu rămân mai prejos, prin cruzimea și împrejurările lor de necrezut, decât isprăvile celor mai teribili gangsteri. Unul din cazurile cele mai înspăimântătoare a fost afacerea Hickemann, din Los Angeles, în care nu s'a ajuns încă la o limpezire mulțumitoare.

UN HOȚ DE COPII BINE INFORMAT

Inceputul acestei afaceri scandaloase datează de foarte multă vreme. Intr'o zi, un casier din Los Angeles, cu numele de Parker, constată dispariția fetei sale. Desperat, anunță imediat poliția, însă ancheta rămase fără nici un rezultat.

Nefericitul tată primi o scrisoare amenințătoare în care hoțul îi recomanda să înceteze ori ce demers pe lângă poliție, ca fiind inutil. «Oamenii nu pot fi mai dibaci decât mine, scria autorul, și Dumnezeu e cu mine». Misiva era semnată «Renard», (Vulpe) probabil pentru a simboliza finețea hoțului.

O altă scrisoare îl îndeamnă pe Parker să aducă 2000 dolari într'un colț de stradă, la ora 6 seara și să le dea unei persoane al cărei obraz va fi acoperit cu o batistă. In cel mai mare secret tatăl avertiză poliția. Doi inspectori se ascunseră într'un automobil și întreaga stradă fu înțesată cu jandarmi, îmbrăcați civil.

Insuși șeful poliției luă conducerea afacerii în mână și tatăl porni la întâlnire, încredințat că nu va întârzia să-și revadă copilul.

Gravă eroare. Hoțul nu veni la rendez-vous și tatăl nenorocit trebui să se întoarcă acasă fără a fi avut nici o știre dela copilul său.

Abia intră însă în casă și auzi sunând telefonul. O voce energică îi reproșa, în cuvinte tari, că a dat de veste poliției. Necunoscutul știa totul, până și de existența celor doi inspectori ascunși în automobil. El îl trată pe Parker drept un tată rău care pregeta să ofere cele 2000 dolari pentru a salva viața copilului său.

Charles-Auguste Lindbergh

INTALNIREA MACABRA

Parker merse deci singur, la rendez-vous-ul nou fixat. Ajuns la locul destinat, un automobil se apropie, încet, de mașina lui, o persoană întinse mâna pentru a lua cele 2000 dolari și-i șopti lui Parker:

— Avansați, la pas, și veți găsi copilul la colțul străzii.

Intr'adevăr, Parker își observă copila rezemată de un felinar. Opri, imediat mașina și se repezi să-și îmbrățișeze fata. Dar aceasta păstra o atitudine imobilă și când voi s'o strângă la piept, Parker observă că trupul e țeapăn și rece. Fetița murise, cel puțin cu câteva zile înainte și corpul său, groaznic mutilat, nu mai păstra decât pieptul, susținut de un aparat de cauciuc; fața era fardată. Asasinul dispăruse.

GOANA DUPA ASASIN

Poliția puse imediat în urmărire o armată de detectivi. In curând, se descoperi într'o cameră mobilată din Hollywood membrele ciopârțite ale micii victime și lenjeria ei însângerată. Se află, ceva mai târziu, că asasinul e un anume Hickemann, un tânăr în vârstă de douăzeci de ani, comis-voiajor în aceiaș bancă unde lucra și Parker.

Oribila aventură turbură întreaga populație a Statelor-Unite. Publicul oferi, câteva ceasuri de la răspândirea veștii, un premiu de 150.000 dolari celui care-l va descoperi pe asasin. Ziarele publicară în prima pagină numărul biletelor de bancă pe care criminalul le primise ca răscumpărare.

Nu era zi ca fiecare cetățean să nu examineze înfrigurat, numărul biletelor de bancă ce-i cădeau în mână.

In timpul acesta, Hickemann, într'o mașină Hudson furată, fugea într'o goană nebună. Imprejurarea nefastă că isprăvise toți banii, îl sili să schimbe biletele ce le primise din mâna lui Parker, într'un sat de lângă frontieră. Negustorul nu-și dădu seama de banii primiți, decât după ce asasinul plecase. Dar zarul era aruncat. Indată, o ceată de inspectori și polițiști înarmați până în dinți, porniră în urmărirea mașinii. Hickemann fu arestat.

ȘI ACESTA E UN OM

Peste câteva minute, întregul orășel Seattle era la curent cu vestea senzațională și o mulțime imensă alerga spre închisoare pentru a-l linșa pe ucigaș. Nimic nu l-ar fi putut scăpa pe acesta de furia poporului dacă primarul orașului, un om original, nu ar fi avut ideea bizară să-l închidă într'o cușcă enormă, în fața închisorii atârnând următoarea inscripție: «Și acesta e un om!»

Trucul acesta potoli mulțimea și Hickemann putu fi, apoi, transportat la Los Angeles într'un automobil blindat.

Audiența fu de scurtă durată. Berton Titts, procurorul general avea de făcut un rechizitoriu lapidar și după o deliberare de zece minute, juriul pronunță verdictul: pedeapsa cu moartea!

SUPLICIUL LUI HICKEMANN

La Los Angeles, pedeapsa capitală este spânzurătoarea. Capul condamnatului e trecut printr'o frânghie groasă, i se atârnă un sac umplut cu plumb de picioare și e așezat, astfel, pe un planșeu acționat de un mecanism.

La un semnal al procurorului general, trei inși taie, fiecare, câte o sfoară, declanșând mecanismul: planșeul coboară până la pământ și condamnatul, ale cărui picioare sunt trase de sacul cu plumb, e strangulat.

Spânzurarea lui Hickemann a fost un spectacol oribil și neuman. Se «uitase» să i se lege plumbul de picioare. Toată lumea din asistență își dădea perfect seama de lucrul acesta, dar nimeni nu sufla o vorbă pentru a ușura sfârșitul crud al asasinului, mort deja pe jumătate de spaimă. Se acționă mecanismul, planșeul coborî și Hickemann se balansă în vid. Nu muri imediat. Leșină, mai întâiu. Fu suit din nou pe estradă, reîncepându-se operația, când, bineînțeles, se «uită» iarăși sacul cu plumb. Abia la a treia balansare, asasinul își dădu sfârșitul. Niciodată călăii din America n'au fost, personal, dușmanii ucigașilor. Insă, în cazul Hickemann, ura contra asasinului era atât de aprigă, încât spânzurătoarea nu era considerată de nimeni ca o pedeapsă suficientă.

Cine va fi Hickemann-ul, în cazul lui Charles-Auguste, unicul fiu al lui Lindbergh? Iată un lucru pe care ar dori să-l știe și detectivii americani.

Viitorul văzut de un arhitect

„Oraşul radios"

Majoritatea marilor oraşe, aşa cum ele există astăzi, a declarat de curând un mare arhitect francez, aparţin trecutului; ele nu mai corespund, de multă vreme, nevoilor unei societăţi transformate de progresele maşinilor.

Nu trebuie să ne pierdem timpul pentru a ne închipui cum va arăta un mare oraş în anul 2000. Ar fi să mergem prea departe.

Nu avem decât să privim prezentul şi felul în care transformăm şi construim un mare oraş de astăzi, utilizând mijloacele de cari dispunem.

Inainte de toate, locuitorul dela oraş, pietonul, va trebui să se bucure de o cât mai mare întindere de sol, acoperit cu parcuri şi grădini; el nu va mai trebui să întâlnească, la tot pasul, automobile, cari vor merge pe sus, pe străzi aeriene, alături de vârful copacilor...

Casa de pe fotografia noastră e clădită exclusiv din oţel şi sticlă şi nu se află în America, după cum vi s'ar părea, ci în Olanda, la Rotterdam. Cum vedeţi e deja o anticipare a anului 2000.

Proprietarul unui automobil va găsi maşina la un garaj unde, în două minute, îi va fi pusă la dispoziţie, prin apăsarea pe un buton electric...

STRĂZILE INTERIOARE

Intorcându-se acasă, locuitorul oraşului modern va găsi un ascensor care îl depune la dânsul. La ieşire, nu va avea de făcut mai mult de 100 metri, de-alungul unui coridor, care în realitate e o stradă interioară. Străzile exterioare vor fi reduse la aproape nimic, aşezate unele deasupra altora, la circa 150 metri de-asupra solului.

Gardiştii nu vor mai avea de îndurat neplăcerile intemperiilor, fiindcă vor avea de supraveghiat în special străzile interioare.

Casele însăşi se succed fără întrerupere, ca un şirag lung, ce străbate întreg oraşul.

Solul rămâne complect liber; în strada interioară nu trebuie să străbaţi niciodată, între ascensor şi apartament, mai mult de 100 metri. O parte a apartamentului e formată din oglinzi, prin ajutorul cărora se văd parcurile, cerul, spaţiul, lumina. Casa unui simplu proletar nu se va deosebi din punctul acesta de vedere, de aceea a unui milionar.

REPARTIZAREA SPAŢIULUI

Spaţiul rezervat în casă, fiecărei persoane va fi de 14 metri pătraţi, în regiunile oraşului rezervate locuirii.

Nu e tot. Grădinile de copii şi maternităţile vor fi clădite, toate, în parcuri legate de imobile, prin coridoare acoperite. De jur împrejur numai verdeaţă.

Şcolile vor fi de-opotrivă situate în parcuri, nu departe de locuinţe.

Terenurile de sport vor fi instalate, nu departe de locuinţe, cu promenade umbrite şi peluze. La fiecare 400 de metri, se va găsi o vastă piscină; în zilele de ploaie, lumea va merge numai prin străzile acoperite din jurul caselor.

Şoselele şi străzile pentru pietoni vor fi cât mai numeroase, astfel ca lumea să poată străbate oraşul în toate sensurile, la umbră şi la soare. Ajungem acum la cheia de boltă a organizării oraşului modern. Trebuie prevăzut un etaj întreg, extrem de mare, în fiecare casă, pentru serviciile comune.

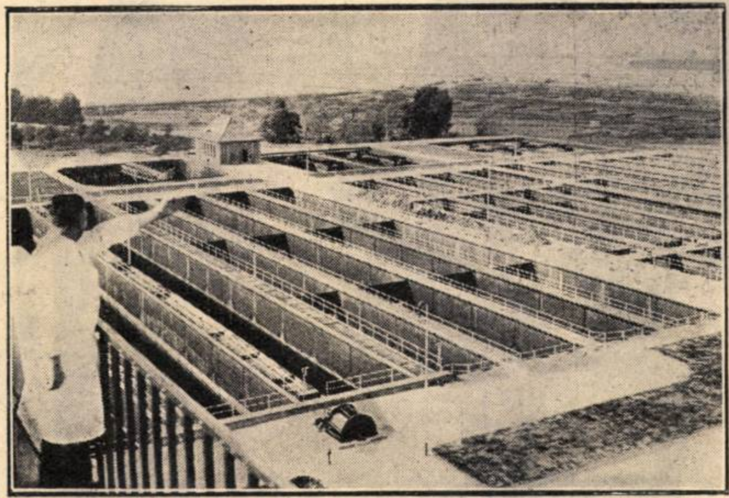

La New-York, într'un cartier periferic — dar care peste câteva zeci de ani va fi poate centrul — se clădeşte pe o superficie enormă, acest imobil gigantic care va adăposti 100.000 oameni. In interiorul imobilului nu se poate circula decât vertical prin ascensoare ultra-rapide, în schimb, pe acoperiş, sunt străzile aeriene de cari vorbeşte articolul nostru.

DISTRIBUIREA ALIMENTELOR

In «Cetatea radioasă», camioanele transportă alimentele în staţiunile de depozitare, de unde se vor distribui la 3—4000 locuitori.

Depozitele sau hotelurile (cum li se va spune) vor fi organizate în cooperative, în beneficiul consumatorilor.

Alimente de toate soiurile, venind direct dela producător, vor fi puse în rezervă şi conservate în frigorifere.

Se vor evita, în felul acesta, inconvenientele pieţilor centrale şi toate drumurile inutile, pe la diferiţi negustori detailişti.

Gospodinele nu vor mai fi silite să alerge, cu panerul în mână, pe ploaie ori pe arşiţă, păzindu-şi, înfricoşate, genţile. Costul vieţii va scădea considerabil.

Se crede (sic), că organizaţia aceasta va cuprinde şi săli de mâncare comune; e un regim la care vor trebui să se adapteze bogaţi şi săraci; de altfel, nu e rău pentru sănătate ca oamenii să mănânce în comun.

Bineînţeles mobilatul interioarelor va fi fundamental modificat, după ce oamenii îşi vor fi făcut o idee sănătoasă şi rezonabilă despre ceeace e util într'o casă pentru confort şi agrement.

Apartamentul viitorului va fi raţional echipat.

Ziua de lucru de 5 sau 6 ore va permite tuturor locuitorilor să se gândească mai mult la dânşii, îngrijindu-şi fizicul şi intelectul şi tot ceeace depăşeşte viaţa curentă.

După cum vedeţi, e un tablou admirabil... dar, tare ne temem că mult mai uşor e de zugrăvit, decât de realizat aevea.

...şi alt imobil gigantic la Berlin. E casa Shell, actualmente în construcţie şi tot o anticipare a anului 2000. Lumină, lumină multă, beton, fier şi linii ondulatoare cari par a fi semnul exclusiv al viitorului.

ULTIMELE EVE

1

4

2

3

5

1. Dela o alegere la alta: preşedintele republicii german
lul pictorului Scheffler. — 2. Din calitatea de împărat d
şedintele nouei republici a Manciuriei, ruptă de Japonez
dramaturg Gerhart Hauptmann (stânga) şi Sebastian C
au primit cu prilejul vizitei lor la New York, diploma
Columbia. — 4. Mussolini urcând, urmat de 3000 lucrător
unei linii electrice până la Roma. — 5. Ex-regele Alfons
Fotografia noastră reprezintă pe fostul suveran al Spaniei,
ascultând explicaţiile unei doamne-ghid. — 6. La Paris s'
lui erou Charles-Marie Mangin care a comandat, în timp
7. Festivitatea solemnă din sala Teatrului din Weimar, în
la mijloc, în prima bancă, pentru comemorarea lui Goethe
ford, s'a terminat cu o nouă victorie consecutivă a univer
zeci de mii de spectatori. — 9. Trotzky, astăzi exilat la C
îl reprezintă în timpul turnării unui film, alături de artis
ruţă din cadrele a

NIMENTE
ALE SĂPTĂMÂNII

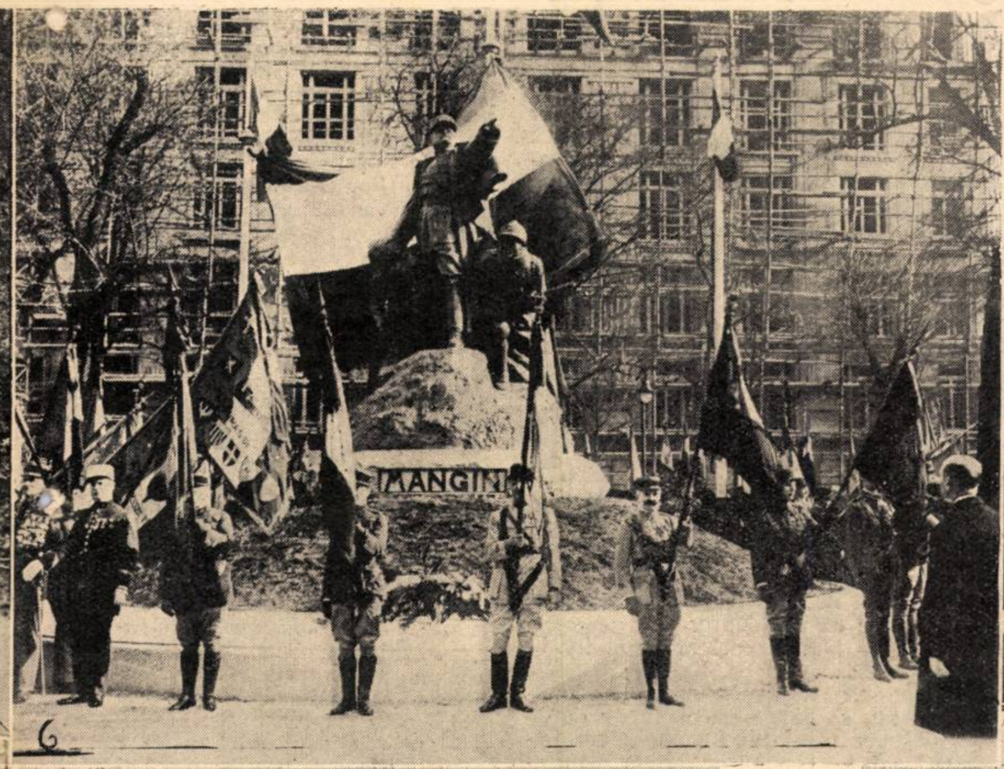

6

7

8

9

e, mareşalul von Hindenburg se lasă prins de pene-
etronat al Chinei, refugiatul Pu-Ji a fost numit pre-
i din imensele teritorii ale Chinei. — 3. Celebrul
arlety, rectorul Universităţii din Paris (dreapta)
le doctori «honoris causa» ai celebrei universităţi
i muntele Viterbo de unde a inaugurat construirea
XIII-lea al Spaniei se află actualmente în Egipt.
actualmente Duce de Toledo (sprijinit pe un baston)
inaugurat o statuie închinată amintirei generalu-
l războiului, în mod glorios, armatele 6 şi 10. —
prezenţa cancelarului Reichului, d-rul Bruening,
. — 8. Concursul anual de vâslit Cambridge-Ox-
sităţii Cambridge, în asistenţa unui public cifrat la
nstantinopol, vedetă de cinema! Fotografia noastră
ta Clara Kimball Joung, o vedetă de mult dispă-
tualităţii.

CATRINA

— FRAGMENTE —

7 Decembrie 1913. A fost întâiul meu bal. Şi a fost atât de frumos că'mi voi aminti de el şi când voi fi bunică.

Aşa dar, iată evenimentele: Febra mea specială şi-a atins punctul culminant Sâmbătă. A început de dimineaţă, când m'am iritat din pricina cugetului împăcat cu care dormea Jeanne. Am deşteptat'o ca să-i spun că sunt absolut sigură că mă voi încurca şi poticni în mijlocul piesei. «Mi-ai spus'o de atâtea ori zilele astea, că ştiu, gâscă ce eşti!».

— Gâscă eşti tu. Şi dacă nu'mi aduce croitoreasa rochia, nici tu nu te duci la bal». Fata'n casă veni să ne spue că mai putem sta în pat, unde ni se va servi cafeaua. Dar după ora cinci nu m'am mai putut stăpâni, am eşit în balcon înarmată cu ochianul de teatru, pândind croitoreasa şi am alergat prin toate odăile căutând un obiect pe care'l ţineam în mână. Până ce mama, energică, mi-a poruncit să mă duc în odaia mea, unde mi-a adunat tot ce aveam nevoe pentru bal. Câteva minute după ora opt, ne-am urcat toţi în trăsură. Eam foarte drăguţă în rochia albă, a cărei singură podoabă era un şir de trandafiri albi, la poală. Şi eram mândră în deosebi pe pantofii de atlas alb cu talpa subţire, moale. Ce fini pantofi de bal!

Cum am ajuns la «Ville de France» am dat fuga în cabină să las costumul rolului. Cabina băeţilor era plină; ei voiau să'şi joace întâi piesa. N'am salutat pe nimeni şi am dat fuga printre ei în cabina noastră, a fetelor. Era luminată dar goală. Şi atunci s'a 'ntâmplat ceva îngrozitor. Nu îngrozitor, nu, de fel. Ah! Sunt încă zăpăcită şi poate îmi voi da mai bine seama scriind aşa cum a fost. — In cabină era fireşte şi o oglindă şi am băgat de seamă că trebue să'mi întind mai bine ciorapul. După ce l'am tras, m'am uitat să văd dacă tivul e la mijloc, dedesubt, şi văd în oglindă înapoia mea — pe tânărul blond. De spaimă rămân câteva secunde nemişcată, uitând să trag măcar rochia în jos.

Când mi-am revenit în fire, m'am întors către el:

— Ce cauţi aici?

— Nu'mi dai voe să'ţi dau bunăseara?

— S'ar fi putut găsi şi alt loc. Te rog, pleacă.

— Nu.

— Eşti cel mai neruşinat dintre oameni!

— O! dacă mă socoţi cel mai neruşinat, atunci nu cunoşti prea mulţi!

Şi vorbind dă puţin capul pe spate. Nu sunt în stare să rostesc un cuvânt şi nici nu mai sunt stăpână pe glasul meu. El stă în uşă, nu se clinteşte şi nici nu spune nimic. Zic în sfârşit, şovăitoare: — Te rog, du-te...

El nu răspunde nimic, vine spre mine, dau înapoi până mă reazăm de perete.

— Ce... ce cauţi aici?

— Să te fur. Mi-ai spus odată să te fur. Şi dacă nu toată... cel puţin...

M'a zmucit către el. Mă apăr şi el îmi dă drumul. «Nu, nu aşa — dacă nu vrei...»

— Strig dacă...

— Dacă ai fi voit să strigi, ai fi avut vreme destulă.

Toate în jurul meu încep să se 'nvârtească. Noroc de perete. Ii mai spun odată, încet, să plece.

— Nu, mai bine strigă!

Şi am simţit apoi gura lui pe a mea, am simţit'o de parcă aşi fi fost toată numai gură. Eram numai doi inşi, ba nu, unul, nici măcar atât, o singură gură crescută laolaltă. Şi caşicum aşi fi făcut gestul de sute de ori, mi-am pus braţele în jurul gâtului lui. Când m'am trezit, m'am smuls şi am rupt'o de fugă, nebună, alungată parcă de cineva, prin cabina băeţilor, peste câteva trepte şi am căzut istovită pe un scaun în coridor; am sărit iar din loc şi am voit să mă 'ntorc de unde venisem. La el. Astfel m'a găsit Suzanne Lacy, căreia i-am explicat uluiala mea punând'o pe seama febrei. M'a luat şi m'a dus în sală. In uşa sălii zărirăm pe tânărul blond. Veni spre noi, salută pe Suzanne ca pe o veche cunoştinţă şi ea făcu prezentările: «Domnul Lucian Quirin — domnişoara Caterina Lentz».

Ea ne prezenta şi noi, care ne şi sărutasem. I-am aflat numele în prag, când acum cinci minute mă ţinuse în braţe. El s'a închinat fără a rosti un cuvânt, eu n'am făcut nimic. Nu i-am putut măcar întinde mâna. Era prea grea ca s'o pot ridica.

— Biata fată are trac! zise Suzanne. Să mergem la masa ei să-i dăm un pahar de vin.

— O! Imi pare îngrozitor de rău că ai trac! îl auzi înapoia noastră.

— Ai fi putut să-i dai mâna lui Quirin, îmi zise Suzanne. E cel mai drăguţ băiat din cursul superior şi mi se pare că moare după tine.

— Ah! Crezi?... Eu nu pot să'l sufăr.

Nu ştiu de ce vorbesc astfel; că'l pot suferi mi se pare că ştiu de mult, înainte de a mă fi sărutat. Da, şi apoi m'am aşezat la masa părinţilor, am băut, repede, un pahar de vin cu apă minerală şi m'am simţit şi mai iritată şi mai uluită. Lucian Quirin sta într'un colţ al sălii cu prietenii lui şi se uita uneori la mine. — N'am priceput un cuvânt din toată piesa băeţilor. S'a lăsat cortina şi balul a început cu o poloneză.

Era întâiul meu bal şi nu mai ştiu nimic alt decât ce albaştrii sunt ochii lui şi că pe gura lui se afla încă sărutul meu.

Am dansat mereu şi aproape absentă. Nici nu ştiu cu cine. Dar eram tot timpul ocupată şi n'am izbutit să schimb un singur cuvânt cu Lucian Quirin. El n'a dansat, a stat la masa elevilor din ultimul an şi părea că nici nu'l interesează balul. Un sublocotenent al cărui nume nu'l mai ştiu şi pe care nu l'aşi mai recunoaşte, îmi spunea că toţi camarazii îl vor invidia că m'a cunoscut şi multe alte complimente. Ascultam cu toată luarea-aminte şi eram atât de fericită să ascult, căci nu mai erau pentru mine toate acele cuvinte ci pentru o fată iubită de Lucian Quirin.

Dar deocamdată nu'mi foloseau la nimic şi nu'mi folosea nici faptul că ochii lui mă sorbeau toată, când dansam pe dinaintea lui. Şi cine ştie ce s'ar fi întâmplat fără o norocoasă întâmplare de care m'am folosit. Dansam cu Gaston tocmai prin faţa mesei lui Lucian când Lulu Pasquay care dansa înapoia noastră m'a călcat atât de tare pe toc, că de-abia am reţinut pantoful cu vârful piciorului — mai bine, aşi fi putut; căci nu l'am reţinut, ci făcând încă un pas, săltat, am aruncat pantoful în spre masa lui Lucian. Lucian l'a ridicat şi mi l'a adus, mai înainte ca Lulu Pasquay sau Gaston să-şi fi dat seama ce se întâmplase. Pasquay veni să se scuze şi Quirin zise

— Cred că Pasquay nu ţi-a făcut prea mult rău!

— Ba, da, trebue să mărturisesc că mă doare...

— Da? Atunci ia puţin loc la masă...

Mă aşteptam — şi am şchiopătat, ca de pe un câmp de luptă, spre locul lui Lucian. L'am trimis pe Gaston în cabină să'mi aducă geanta, pentrucă ştiam precis că nu era acolo. Muzica intona «Dunărea albastră». Stam unul alături de cellalt; dar niciunul nu se uita la cellalt. In sfârşit zise:

— «Ce noroc, întâmplarea cu pantoful... Parcă'l aşteptam!» Era foarte încurcat, dar îşi reveni, grăind mai departe: «De cinci minute sunt cel mai fericit om din sală. Şi ştiu că şi tu ai aşteptat toată seara această clipă.

Ochii lui se 'ndreaptă spre mine, dezmierdători şi ard în mine mistuindu-se — mi-e atât de dor de gura lui. Dar suntem într'o sală de bal şi n'avem voe decât să vorbim.

*

16 August 1914. De azi dimineaţă sunt numită oficial soră ajutoare la Crucea Roşie din gară, staţie de alimentare. Toate serviciile din gară sunt sub conducerea doamnei dr. Müntz. Azi dimineaţă au fost convocată la ora 9 în strada Poncelet toate colaboratoarele.

Doamna dr. Müntz ne-a spus că pentru serviciul în gară îndeosebi are nevoe de persoane pe care să se poată bizui în toată liniştea. Niciodată nu li s'a încredinţat încă în serviciul războiului femeilor un post mai de încredere. Vom afla de unde vin trenurile, încotro se duc, vom ştii dela soldaţi unde s'au dat lupte, ce pierderi am avut, unde se adună trupele. Vom vedea nu numai răniţi dar şi mutilaţi groaznic — şi trebue să ştim să tăcem. Tăcere absolută şi nervi tari, iată condiţiile cele mai de seamă — pe lângă multe altele — pe cari ni le cere serviciul în gară. Trebue să ne dăm cuvântul de onoare că vom fi mute şi doamna doctor ne-a înscris tuturora numele, adresa, vârsta. «Dar Caterina Lentz e prea tânără pentru o slujbă atât de grea» zice domnişoara Langer fosta mea profesoară care nu mă poate suferi. Doamna Müntz zise scriind mai departe: «Dacă doamna baroneasă îmi va spune acelaş lucru, sunt gata să'i recomand în chip special pe domnişoara Lentz. Mi-a dat un ajutor atât de preţios la prepararea magiunurilor şi-a muncit atât de mult cu mânuţele-i gingaşe...» Deci aveam şi eu drepturile mele.

Ne-am dus apoi cu toatele la gară, am trecut prin numeroase posturi de soldaţi cu baioneta la armă, cu ajutorul doamnei dr. Müntz care avea permise scoase din vreme. Ni s'au pus la dispoziţie cele trei camere în care se afla altădată restaurantul gării. Am găsit tejgheaua lungă de metal, bufetul de lemn, mese şi scaune. Notăm tot ce ne lipseşte, spre a preschimba odăile în adevărat restaurant de Cruce Roşie. Şi ni s'a dat drumul acasă cu porunca să ne prezintăm însă la ora patru jumătate la doamna prezidentă.

Unde ne-am adunat la oră precisă, în odaia ei de lucru. A fost foarte amabilă, ne-a mulţumit pentru ajutorul pe care voim să'l dăm şi ne-a mai arătat odată greutăţile pe care le vom întâmpina. «Şi în primul rând, doamnele mele, aveţi în grija d-v. pe soldaţii noştri germani. E ridicolă onoarea cu care primim pe prizonierii şi răniţii francezi. Aţi cetit desigur în ziare că la Frankfurt pe Main şi la Kaiserlauten, au fost îndopaţi cu cremvurşti, ciocolată şi alte bunătăţi. Răniţii francezi trebuesc trataţi omeneşte, milos; dar toată dragostea se cuvine numai vitejilor noştri soldaţi germani. Vă rog deci să aveţi în vedere şi să nu uitaţi tot ce le datorăm». S'a ivit apoi şi domnul preşedinte, care ţinea să ne cunoască.

Ne-am dus iar la gară, unde ne-am instalat. Am avut mult de lucru, am alergat pe scări de nenumărate ori, în sus în jos. Depe peron în sala de aşteptare şi înapoi. La început mi s'a încredinţat serviciul de alergătură şi am fost poreclită «Jean».

Luni, 17 August 1914. Dela ora zece iar «comisia gării». Ne instalăm. Jean învaţă să măture, să spele geamuri şi să frece oale. Celelalte cucoane fac muncă mai uşoară, după vârstă: împing un coş cu alimente, pe care le iau în primire: şapte kilograme cârnaţi, opt kilograme unt, douăsute de pituşti, ceai, cafea, cacao, lapte. Ni s'a trimis, nu ştim de unde un primus.

Gara pustie. Nici un tren de nicăeri. Posturi de soldaţi, icicolo. Nimeni, afară de noi. Azi serviciu de noapte. M'am înscris îndată. Tata m'a certat bine, căci gara e pururi ameninţată de bombardament de aeroplane. Nu mi-e frică. N'am nimic alt de pierdut, decât cei şaptesprezece ani atât de confuzi şi o lume în care nu mai găsesc nici un rost.

Miercuri, 19 August 1914. — Iar serviciu de noapte. La nouă trebue să fim la gară. Până pe la unsprezece, trupe în trecere au cerut cafea, ceai, cacao şi mai cu seamă limonadă. Toate ferestrele restaurantului nostru

-SOLDAT

Roman de Adrienne Thomas

au fost luate cu asalt. Numai eu n'aveam voe să servesc, deşi aşi fi voit. Eram tot Jean, căruia i s'a încredinţat zece litri de lapte să nu dea 'n foc. Jean învârtea o lingură mare în valurile albe, cugetând că pentru el războiul nu însemna altceva decât să ia mereu aminte la ceva, să nu dea în foc. Apoi — destul de ruşinos pentru tânărul Jean care mai era şi fată — se afla în mare încurcătură trebuind să 'ntrebe din neştiinţă: «Domnişoară Langer, te rog, după ce se cunoaşte că laptele a fiert?». Râsete zgomotoase în jur, ale apărătorilor patriei, până se aude un glas aspru: «Domnişoară, când începe să pută». Alte râsete. Dar mie nu-mi vine de loc să râd.

Noaptea a trecut liniştită şi fără evenimente, ca celelalte. Nici trenuri, nici soldaţi flămânzi. Stam pe peronul pustiu, întunecat, ascultam paşii santinelelor şi zgomotele depărtate ale oraşului. Cădeau stele în zare şi când ne-am dus la culcare tot mai cugetam cum luneau pe cer şi doream să le văd şi în vis.

Seara, pe când eram de serviciu, sublocotenentul Olbrich a fost chemat urgent şi trimis. Desigur, pe front. Suntem de-adreptul zdrobiţi. Durerea soţiei, când va afla. Şi tot astfel, pretutindeni, soţii şi mame înghit fiecare îmbucătură cu gândul: «Eu mănânc pâine şi poate că acum gura lui e plină de pământ». Sublocotenentul Olbrich a mai apucat să-şi ia rămas bun dela mama, căreia i-a mulţumit mărturisind că nu va mai găsi o gazdă atât de bună. Mie şi Jeannei ne-a lăsat cutii mari cu bomboane. Dar cine poate gusta măcar una?

20 August 1914. Abea pot suporta că nu ştiu nimic de Lucian. Muncesc mult ca să alung grija. Din fericire am mult de lucru la gară. Trec mereu trupe de infanterie spre front. Azi ne-am pomenit cu... o femeie! De mult nu mai trece prin gară vreo făptură femeiască. Era bătrână, sbârcită de tot, dar viguroasă, energică. Ne-a cerut îngăduirea să se odihnească puţin. Domnişoara Langer o bănueşte spioană şi vrea să ştie cum a ajuns aci, în gară, şi ce caută la Metz? Femeia se ridică cu ochi scânteietori: «Ce zici, sunt spioană? Eu am mai fost de multe ori prin Metz şi încă înaintea dumitale! Am luat parte la 1871 şi la 1864 şi 63. Poftim. Priveşte». Şi arată actele. E o cantinieră! Mai există cantiniere! Şi ne uităm cu respect la acest fragment de evmediu. Ii oferim scaunul cel mai comod şi cele mai alese bucate, ca unei reprezentante a prinţului Frederich Karl, a învingătorului lui Bazaine. Vine un soldat dela corpul de gardă, aducându-i o hârtie ştampilată. «Mătuşă, nu era mai bine să fi rămas acasă? Pe căldurile astea cu bătrâneţile dumitale...». «Dacă e război, n'am ce face. Trebue să merg şi eu». Când a venit trenul, am fost trimisă cu ea, să-i duc bagajul. «Nu-mi intră 'n cap că luptăm laolaltă cu austriacii, cari ne-au omorât la Koeniggraetz atâţi copii! O! lume! lume!...». Apoi îmi strânge mâna şi simt în palmă douăzeci de pfenigi. «Ia-i, fata mea! Eşti tânără şi ţi-o trebui şi ţie un şorţ, un testemel. Dar nu arăta şi celorlalte, i-ai numai tu».

*

La gară am văzut azi trei soldaţi răzleţi care au luptat la Logarde. Am aflat lucruri noui de tot. Anume că francezii la Mörchingen erau aproape cu totul încercuiţi şi ar fi putut fi prinşi cu toţii — nouă corpuri jumătate de armată — fără pierderi mari dintr'o parte sau alta. Dar bavarezii n'au putut fi ţinuţi în frâu, au atacat înainte de vreme şi fără ordin. A avut loc o bătae crâncenă şi sângeroasă, adevărată măcelărie. Şi francezii au scăpat printr'o singură spărtură a cercului de fier. Toate acestea ni le povestesc cei trei soldaţi istoviţi care au luptat la Logarde. Unul din compania lor a cucerit întâiul steag dela inamic, un anume Fischel, evreu. Şi erau foarte mândri. Uniforma unuia din soldaţi era găurită, a celorlalţi pătată de sânge. «Sângele camarazilor răniţi» mă lămureşte între două linguri de supă. Mai târziu, pe când spălam petele depe uniforma unuia, mi-a zis: «Lasă domnişoară. Tot o să se păteze la loc...». Apoi ne-au vorbit de francezi. Trebuie să-şi fi pierdut acum cu desăvârşire capul; se predau în massă, cad în genunchi, cu mâinile 'npreunate şi cer viaţa. Privind pe cel care povestea, cugetam că francezul nu ţine nici mai mult nici mai puţin la viaţa lui ca germanul — şi că nu e de loc plăcut să fi ucis de un astfel de vlăjgan.

Franţa pare să fie mediocru înarmată. Soldatul n'are cartuşiere, ci poartă gloanţele în buzunar, învăluite în hârtie. Şi cel care povestea adineauri, se mai laudă că i s'a poruncit să 'mpuşte un franctireur. «Pe dracu!.... Poruncit! Ai umblat tu după poruncă!» zice camaradul. «Niţeluş, da; era un om de vază.. farmacist!»... Nu mai pot asculta. O, ştiau ei de ce ne-au luat jurământul să tăcem!...

Marţi, 25 Agust 1914. In jurul oraşului Metz se dă o luptă mare, pe semne. Tunurile nu mai încetează. Groaznicul concert de bubuituri a început în puterea nopţii, dela două. Şi a continuat peste zi, când eram de serviciu. Lupta trebue să aibe loc foarte pe-aproape. Noroc că n'avem vreme să ne gândim. Avem prea mult de lucru, 80 de oameni de hrănit. Vin din luptă, foarte voioşi şi glumeţi. Aflăm că la Mars-le-Tours francezii au încercat un atac asupra trupelor noastre pe care le-au răzbit. «Dar le-am plătit-o cu vârf şi îndesat!» La Mars-le-Tours ai noştri aveau numai două corpuri jumătate de armată — şi au dat înapoi şapte corpuri de armată franceze.

Ce bine că am mult de lucru, mult, ca o slujnică. In halate albe printre oamenii în uniforme cenuşii şi vorbele lor cumplite, sângeroase, mirosul bucatelor, aburul vaselor e oricum un narcotic.

Am mai văzut în gară un caporal prizonier, cu pantaloni roşi. Sta în vagon nemişcat, cu faţa în mâini. I-aşi fi dat bucuros să bea ceva. Dar n'am voe. Prizonierilor li se dau alimente numai în lagăre.

27 August 1914. O carte poştală dela Lucian. Dumnezeule! Dela el? Cu-adevărat? Ce e asta?.. «Multe salutări din fortul Manteuffel îţi trimite Lucian Quirin. M'am mai obişnuit şi aştept cu nerăbdare sfârşitul epocei de instrucţie, să ieşim şi noi în larg. Poate'ţi voi scrie în curând o carte poştală din Paris. Cine ştie?!». Face parte din regimentul 8 renan, un regiment care şi-a dobândit laurii mai de mult, încă dela Lüttich.

Asta e tot ce'mi poate spune, că'mi va trimite poate o carte poştală din Paris? Ce aşi avea să-i răspund? Nu ştiu. Am plâns atât de mult, că mi-e mintea pustie de tot.

Incep vre-o douăsprezece scrisori către Lucian; dar nu pot trimite nici una. In fiecare am pus toată inima şi înţeleg că nu trebue să i-o dau acum.

Cuvântarea prin radio a M. S. Kaiserului către Armata Intâi: «După luptele hotărâtoare împotriva Belgiei, englezilor şi francezilor, armata se apropie victorioasă de inima Franţei. Felicit armata pentru succesele ei strălucite şi exprim mulţumirea Mea împărătească şi calda Mea recunoştinţă. Marele Cartier General. Wilhelm. 28 August după amiaz».

29 August 1914. Azi dis-de-dimineaţă au trecut prin oraş tunurile cucerite la Mörchingen de la francezi şi aşezate în piaţa din centrul oraşului. Mă 'ntâlnesc mereu, la gară şi pe stradă, cu prizonieri francezi. Zvonuri ciudate despre soldaţii bavarezi. Când li se dă ordin să escorteze prizonierii francezi sunt atât de furioşi că au fost scoşi din luptă, că-i ucid cu patul armei, pe drum. Apoi se 'ntorc la unităţile lor, spunând că francezii au murit de insolaţie. Zvonuri de acest fel se aud pretutindeni. Nu cred ca astfel de lucruri să fie îngăduite într'o armată vitează şi victorioasă. Probabil, eternele legende iscodite în febra războiului.

Duminică, 30 August 1914. Azi la două voind să mă duc acasă, ni se anunţă un transport mare de trupe, la care se vor adăoga şi trupele unuia din forturile de-aci. Adio masă de amiaz! Trenul militar a şi intrat în gară. Numai în urmă sunt câteva compartimente; înapoia locomotivei numai vagoane de marfă încărcate cu tunuri împodobite cu frunze şi flori.

— «Domnişoară, dă-mi te rog steagul dumitale negru-alb-roş, îmi zise un soldat. Dumneata îţi cumperi altul şi pe acesta îl vom pune să 'mpodobească tunurile. — «Luaţi'l copii, nici nu e al meu!...» — «A la guerre comme à la guerre!» râde un soldat. — «De unde ştii atât de bine franţuzeşte?» — Metz! Fortul Manteuffel! — «Manteuffel?!?! Cunoaşteţi cumva pe voluntarul Lucian Quirin — e aici, cu noi!....» — «Unde te rog, unde? — «Inainte! In vagoanele deschise din faţă!»

O rup de fugă... înainte... drept în braţele domnişoarei Langer: «Du-te de ia cazanul! Trenul stă numai un sfert de oră. Cei din faţă n'au primit nici o hrană. Au fost îmbarcaţi în staţia forturilor. — «Domnişoară Langer, am nişte cunoştinţe. — «Imi pare rău, copila mea. Aici trebue să ne facem datoria. Du-te de ia cazanul!». Sunt nevoită să iau cazanul cu Mélanie Goulin şi să 'mpart mâncare. «Au! Domnişoară! Mi-ai ars degetele!» — «Mie nu mi-ai dat niciodată, şi altora de câte trei ori!» — Sacré nom, fii atentă!» mă ocăreşte tovarăşa.

Să 'mpart mâncare, să fiu atentă... numai cincisprezece minute oprire... şi Lucian... Lucian e aici!! Trenul va pleca... nu'l voi mai vedea... cu neputinţă! «Mélanie, te rog, orice s'ar întâmpla, ia un soldat să-ţi ajute! In cinci minute sunt înapoi!» Şi o şterg! Au să mă dea cumva afară dela Crucea Roşie pentru Lucian...

— «Te rog, unde e voluntarul Quirin?» întreb mereu, fugind de-alungul a cincizeci de vagoane. Inainte, e înainte. «Te rog, unde e?»....

— «Catrina!» O uniformă cenuşie sare dintr'un vagon. Catrina! Ce bine că te mai văd!». Nu e Lucian Quirin. E Richard Kleefeld.

— «Richard, te rog, unde... unde e... — «Quirin nu e aici. Vine şi el peste câteva zile. Nu ţi-a scris?... — «Nu. Numai o carte poştală, aşa. — «Nu-i place să scrie. Nu fi mâhnită. Aproape în fiecare zi pomenea de tine. — «Pleci şi tu, Richard?» — Da. Şi închipue-ţi, deşi ştiu că ţii la Quirin, sunt atât de fericit că te mai văd odată, tocmai acum! Nu te supăra că ţi-o spun!... — «Richard, tu să nu te superi că n'a fost altfel. Şi mie îmi pare atât de bine că te mai văd. Eşti cel mai bun prieten pe care-l am. Şi poate că e ceva mai de preţ decât iubirea, care stă pururea între miracol şi groază. — «Aşa trebue să fie iubirea, sau nu mai e. Tu i-ai scris? Ştiu că aştepta foarte nerăbdător zilele astea o scrisoare. — Nu. — De ce? — Mi se pare că ţine mai mult să fie militar şi să mă uite. Şi dacă aşa vrea el, trebue să-i ajut. — Aşi vrea să cunosc pe cel care cunoscându-te te-ar uita — chiar dacă ar voi. Rămâne în auz pe toată viaţa graiul tău drag, râsul tău... — «Gata!... In vagoane!...». Şi în chip foarte firesc întind gura spre Richard. El o sărută încet, cu gingăşie, îmi mai ţine mult obrazul în mâini şi în faţa gravităţii dureroase a acelor ochi niciodată fericiţi, îmi năpădesc lacrimile pe obraz, apăs mai mult mâinile lui pe obrajii mei — el se zmulge şi sare 'n vagon. De sus, depe tun, Richard îmi face semn.

«Louise, Louise, şterge-ţi ochii. — Nu toate gloanţele ucid» cântă câţiva soldaţi trecând pe lângă mine. Pierdute, tot mai pierdute strigătele, râsetele celor cari se duc...

Steyr, oraşul foamei

Uzinele de arme şi de automobile, ale oraşului Steyr din Austria, universal cunoscute pentru industria lor intensă, au fost declarate în stare de faliment. In cursul unei şedinţe a consiliului comunal, primarul Steyr-ului a declarat că, din 22.000 de locuitori cât are oraşul, 11.000 sunt fără nici un venit, iar 89 la sută din copii sunt subalimentaţi. Tuberculoza macină oraşul. O mare parte din populaţie e obligată să cerşească pentru a putea trăi.

ŞOMERII

Steyr, supranumit în timpul ultimei sesiuni a Parlamentului austriac «oraşul cel mai sărac din Europa» e situat la confluenţa râurilor Ems şi Steyr. «Un orăşel agreabil» spune Baedecker. Intr'adevăr, când îl priveşti din tren, oraşul acesta la cinci ore depărtare de Viena, seamănă cu o cutie de jucării de Nürnberg. Cum ai coborât însă de pe peronul gării, îţi dai seama că te afli într'un loc unde se petrec lucruri extraordinare.

Motorul automobilului în care te urci ca să vizitezi oraşul e îngheţat şi şoferul cere ajutor pentru a urni maşina. Intr'o secundă, zece oameni se îmbulzesc oferindu-şi serviciile: în cinci minute, automobilul e înconjurat de o mulţime compactă, fiecare speră să câştige câţiva gologani ca bacşiş. Toţi sunt oameni tineri şi voinici.

CERŞETORII

In câteva locuri, oraşul dă impresia că e complect părăsit.

In alte părţi, o mulţime de copii în zdrenţe şi pe jumătate goi parcurg străzile. Toţi, cerşesc. Deseori, întâlneşti pe aceiaşi stradă 20 de copii cari îţi întind mâna. Ochii le sunt adânciţi în orbite, privirea pare îmbătrânită. Totuşi, nu toţi copiii pot să cerşească. Un mare număr dintre dânşii, din cauză că n'au ce să încalţe, sunt obligaţi să rămână acasă, în unghere mizerabile.

Administraţia comunei nu e în stare să facă nimic contra acestei stări de lucruri. Ea nu dispune nici măcar de alimentele necesare pentru a hrăi cei 328 copii internaţi în spitale şi aziluri. In cele din urmă, primăria a trebuit să admită o zi oficială de cerşit. S'a ales Vinerea. In această zi, sute de cerşetori năpădesc străzile şi negustorii îşi pregătesc, de mai înainte monezile necesare. Uneori, se prezintă la uşa unui singur comerciant, câte 300—400 cerşetori. Copiii sunt mult mai bine organizaţi decât adulţii pentru îndeplinirea acestei sarcini. Ei au întemeiat o «**asociaţiune a cerşetorilor**» care îşi repartizează membrii în diferite cartiere ale oraşului.

Lucrul acesta a devenit curent şi se repetă cu o regularitate matematică.

Uzinele Steyr cari dădeau înainte de lucru la mii de oameni, nu mai întrebuinţează astăzi, decât 1700 persoane şi aceştia sunt pe cale a fi concediaţi.

BORDEIELE

Casele mărginaşe din Steyr sunt fără pereche în toată Austria. Steyrdorf şi Ioseph-Lazaret sunt adevărate cuiburi de mizerie. Câte douăsprezece persoane trăesc în aceiaşi încăpere şi dorm înşiraţi în patru paturi. Depe pereţi, se scurge umezeala. Băieţii şi fetele dorm la un loc; mulţi dintr'înşii nu părăsesc o clipă patul, fiindcă n'au haine.

Sunt oameni cari nu s'au dat jos din pat de **doi ani.** Vecinii mărinimoşi vin să le dea de mâncare puţină cafea de orz şi supă. Femeile lăuze nasc fără nici un ajutor medical.

La ora şapte seara, toată lumea e culcată, ca să evite mâncarea de seară şi să scape, oarecum, de groaza frigului.

Actualele locuinţe serviau altă dată drept grajduri.

Pe o pancartă stă scris: **Pat de închiriat.**

In realitate, e vorba de o jumătate pat, într'o odaie locuită deja de patru persoane cari nu răzbesc să plătească suma întreagă a chiriei.

INFOMETAŢII

Hrana din închisori trebuie să fie mult mai bună decât cea de aici. La Steyr domneşte foametea cumplită. Bolile cele mai oribile macină populaţia epuizată. Sunt copii de 7—8 ani cari nu cunosc încă gustul cărnii. Persoanele adulte nu se hrănesc, de luni de zile, decât cu cafea de orz. Acelaş zaţ îl întrebuinţează de 6—7 ori.

Steyr era, înainte, renumit în tot ţinutul pentru câinii săi. Fiecare familie poseda câte unul sau doi. Iată, însă, că în şease luni, toţi câinii au dispărut. Intâiu, aceia ai lucrătorilor, apoi au venit câinii locuitorilor mai cu stare, dar depotrivă atinşi de mizerie.

Azi, nu mai întâlneşti un câine în tot oraşul. Toţi au fost prinşi şi mâncaţi. Familii întregi s'au hrănit din această carne săptămâni întregi.

«Un orăşel agreabil, la confluenţa râurilor Ems şi Steyr, 22.000 locuitori, numeroase coşuri de fabrici, biserici gotice...» spune Baedeckerul. Din aceste 22.000 locuitori. 18.000 sunt fără lucru, din cari 15.000 constrânşi la foamete, iar din cei 15.000 flămânzi, 11.000 cerşesc.

Steyr, faimosul centru industrial, a devenit o «insulă a dracului» pentru lumea muncitoare băştinaşe care trăeşte perpetuându-se în acelaş oraş, de secole.

„Regina Parisului" în vizită... diplomatică

(Foto exclusivitate Keystone)

Domnişoara Duquesne, «Regina Parisului» pe 1932, a fost primită, conform tradiţiunii, într'o vizită oficială, de preşedintele republicei franceze. Iată-o, părăsind Palatul Elysée, însoţită de «doamnele ei de onoare»...

Calităţile unei ţigări

Cu o greutate egală şi din acelaş tutun, două ţigări de-opotrivă de lungi, însă una fiind ovală şi cealaltă rotundă, sunt departe de a părea identice fumătorului.

In primul rând, ţigarea ovală, necesită, pentru învăluirea ei, ceva mai multă hârtie. Aceasta se ştie chiar din matematică: perimetrul sferei turtite e mai mare ca a arcului rotund.

S'ar părea, deci, că ţigarea rotundă, necesitând minimum de hârtie, ar trebui să recolteze toate sufragiile, influenţa hârtiei fiind foarte plictisitoare...

O ţigară ovală are, însă, pe de altă parte, un mare avantaj: niciodată nu-i prea strânsă, pentrucă e de-ajuns să se desovalizeze niţel, să tindă spre forma circulară, pentruca tutunul să găsească spaţiul necesar pentru a se afâna îndeajuns la aer.

Elasticitatea materiei ajunge, în majoritatea cazurilor, să producă acea uşoară variaţiune de formă, la ieşirea din maşina care a comprimat-o. Insuşi fumătorul, dacă nu găseşte ţigarea destul de moale, după placul lui, poate ajunge destul de uşor la aceasta netezind mai mult ori mai puţin, între degete, marea axă a ovalului.

Ţigara ovală prezintă deasemeni, dimensiuni mai avantajoase în aparenţă, decât o ţigare rotundă de acelaş volum. Consumatorul se lasă atras de această aparenţă. Forma însăşi este mai logică pentru fumătorii cari n'au ţigaretă. Apoi, ovalul prezintă mai bine marca specialităţii care însoţeşte corpul ţigării şi acestea pot fi mai bine aşezate în tabachere.

Forma ovală se generalizează din ce în ce mai mult, mai cu seamă pentru ţigările din tutun oriental.

A apărut:

LUDWIG LEWISOHN

ISRAELE INCOTRO?

ROMAN

TRADUCERE DE
EMANUEL CIOMAC

Această lucrare pasionantă, care a avut un enorm răsunet, atât în Statele Unite, cât şi în Franţa, unde a fost tradusă, sub titlul «Israël où vas tu?» ar avea aproape caracterul unei auto-biografii. Ca şi autorul, eroul principal aparţine unei familii de emigranţi evrei din Germania. Ca şi autorul, eroul a avut o cultură şi o formaţiune pur americană. Asemenea unuia altuia, amândoi au crezut că şi-au găsit o ţară şi un neam. Asemenea unuia altuia, amândoi n'au întârziat de-a vedea că s'au înşelat. Sunt pagini de o înaripată inspiraţie şi de o patetică măreţie.

**Cereţi la toate librăriile precum şi la Editura «EMINESCU»
Bucureşti I, Str. Anghel Saligny 2**

DE PRETUTINDENI

Patima după cărturărese

In epocile de mizerie financiară, ca aceea de acum, cărturăresele, prezicătoarele, chiromantele, cum li se spune, sunt cât se poate de căutate. Toate persoanele cari știu «să citească viitorul» nu cunosc ce e... criza în momentele acestea de criză

In America, unde nu se prea știa de acest «articol», chiromantia a luat, în ultimul an, un avânt extraordinar.

O statistică arată că în Statele Unite trăesc în momentul de față 125.000 persoane depe urma credulității acelora cari vor să li se ghicească viitorul. In fiecare an, păcălicii aceștia de soiu scot 120.000.000 dolari din buzunarele naivilor clienți cari-i vizitează cu o încredere orbească.

Nimic nu dovedește desnădejdea și pesimismul cari stăpânesc omenirea decât această **goană după cărturărese.**

Oamenii cari și-au pierdut banii la bursă merg să-și verse puținul ce le-a rămas în punga ghicitoreselor.

Se afirmă că epoca noastră e aceea a oamenilor sceptici, neîncrezători. Cum se face, atunci că sute de milioane de lei se adună, în fiecare an, în lăzile celor cari pretind să spună ceeace nimeni pe lume nu poate ști.

A venit primăvara

(Foto «New York Times», Ltd., Berlin)

Trupurile s'au înviorat, la primele semne ale anotimpului tinereții: ce strigăt de bucurie poate exprima mai bine fericirea sportivilor, decât saltul năpraznic și uriaș al acestei minunate fete ?

Tramwaiul 76 și uniunea sacră...

In tramwayul Nr. 76 din Berlin, se urcă în fiecare zi, cam la aceiaș oră, aceleași persoane mergând la lucru. Lumea începe să se cunoască, să-și adreseze un cuvânt unul altuia... Până ce din vorbă în vorbă s'a ajuns la ideea unei... ligi **(Verein).** Zis și făcut. S'a înființat «Societatea călătorilor No. 76»...

Proectul a fost primit cu entuziasm.

Verein-ul a împlinit, zilele acestea, opt luni de existență, are drapelul său, verde-roșu și numără 26 membri.

Politica e riguros exclusă din adunările acestei ligi. Oameni de toate clasele sociale fraternizează în cea mai completă armonie: un contabil regalist face ochi dulci unei dactilografe socialiste. Și așa mai departe.

Toți sunt uniți prin acea unică legătură, (electrică!): tramwaiul No. 76, pe care-l iau, regulat, în fiecare dimineață, și care le-a dat, pare-se, un fel de suflet colectiv...

Durata vieții

Cine a spus că generația actuală trăiește mai puțin decât cele cari au precedat-o ?

Iată că savanții și diferiți statisticiani afirmă, dimpotrivă, că lumea de azi trăiește din ce în ce mai multă vreme.

Dela 1870 încoace, media de durată a existenței a crescut — cel puțin în Statele Unite — cu cincisprezece ani.

Bărbații ating astăzi, îndeobște, vârsta de cincizeci și șease de ani, în timp ce, în secolul XVIII-lea, mulți nu treceau de treizeci, și, chiar pela 1900, împlineau cu greu patruzeci și opt de ani.

In Europa progresia este aceiași, după cât se pare. Războaiele aduc, bineînțeles, o compensație...

E Gandhi sau nu e Ghandi?

La toate năzdrăvăniile v'ați fi putut aștepta, dar nu la una așa de boacănă. Inchipuiți-vă că la o serbare de binefacere din Franța, un șugubăț s'a grimat atât de bine în Gandhi, înfofolit în moletiere albe, încât publicul a crezut zor-nevoie, că marele agitator indian se află printre el.

Arta hoinăritului

Hoinăritul e o știință, spunea Balzac și marele romancier nu s'a înșelat. Vagabondul știe încotro să meargă, unde trebue să se oprească și cât timp să privească un lucru. El rămâne ore întregi la un colț de stradă, într'un loc unde cei cari nu cunosc știința hoinăritului, nu văd nimic, absolut nimic care să le poată reține atențiunea. Și totuși, hoinarul nu se clintește, contemplând ceasuri după ceasuri, dute vin'o-ul trecătorilor. Treptat, știința lui devine atât de perfecționată, încât, în mod intuitiv, el se preocupă numai de ceeace poate prezenta un interes: viața. Totul trebuie să fie viu, rapid, pentru omul acesta care, în ceeace-l privește, duce existența cea mai lentă care se poate imagina.

S'a spus în repetate rânduri, că sinonimul cuvântului hoinar este jurnalist. Gazetarii n'au nici un motiv să se simtă ofensați de această apropiere. Hoinarul este contrariul celui care nu face nimic; a ști să hoinărești, înseamnă să faci de toate.

Câți orbi sunt pe lume

Numărul orbilor din lumea întreagă este evaluat la 2.390.000, adică, în medie 163,3 la 100.000 locuitori. Bineînțeles, repartiția pe glob este inegală. Țările calde numără mult mai mulți. Astfel, în Egipt, se cifrează 1.325 orbi la 100.000 locuitori. In Europa, cifrele sunt mai reduse: în Anglia, 73 la 100.000; în Franța, 71; în Germania, 61; în Olanda, 46; în Belgia, 44. Din contra, în Asia se găsesc 500 orbi la 100.000 Chinezi și 142 la 100.000 Indieni. In Rusia europeană, media este de 200 și în Polonia, de 100.

Cei cari sfidează moartea

(Foto «New York Times», Ltd., Berlin)

Parașutistul american Rollie M. Lane, celebru prin săriturile sale îndrăznețe cari sfidau moartea, a fost, până la urmă învins de puterea destinului: pe când se aruncase, zilele trecute, dela al 12-lea etaj al unui sgârie-nori (era a 150-a lansare cu parașuta) umbrela nu s'a mai deschis și trupul s'a prăvălit năpraznic pe caldarâm. Lane a murit pe loc.

JOCURI

Cuvinte ciudate

de Quintus

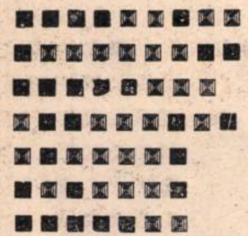

Se vor înlocui punctele prin litere astfel ca orizontal să se formeze cuvinte cu următoarele semnificațiuni:

1) Animal; 2) Oraș în Italia; 3) Județ în România; 4) Țară asiatică; 5) Fluviu în Africa; 6) Șorecar; 7) Insulă în Oceanul Pacific..

Citindu-se numai punctele negre se vor afla cuvinte cu aceleași semnificații.

Inițialele citite de sus în jos vor da numele unui împărat roman (283—285). Citindu-se numai punctele negre se va afla tot numele unui împărat roman (282—283).

Cuvinte încrucișate

de Theodor Stoicescu
(Ploești)

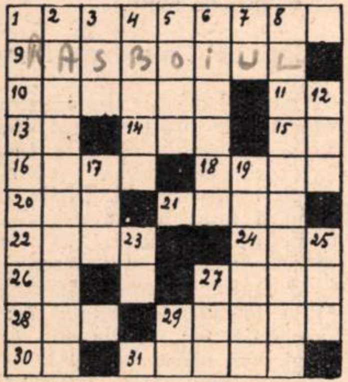

ORIZONTAL: 1) Provincie în Prusia; 9) Troian despre care vorbește Virgil în Eneida; 10) Poet francez (1808—1855); 10) Pronume; 13) Pronume; 14) Balaur (Olt); 15) Pronume; 16) Orificiu; 18) Fiica lui Eurytos; 20) Sistem muntos în Maroc; 21) Oraș în Italia; 22) Oraș în Olanda, 24) Ofițer turc; 26) Pronume; 27) Râu în Germania; 28) Pașa în Ianina; 29) Fluviu în Albania; 30) Pronume; 31) Fiu.

VERTICAL: 1) Oraș în Costa Rica; 2) Nimfele mării; 3) Pom; 4) Oraș în Portugalia; 5) Convențional francez (1755—1832); 6) Nume femenin; 7) Lac în Africa; 8) Deștept; 12) Rege din Israel; 17) Oraș în Rusia; 19) Oraș în România; 23) Notă muzicală; 25) Pagapal; 27) Adverb; 29) Afirmație.

Cuvinte încrucișate

de Rică Timoftescu
T.-Severin

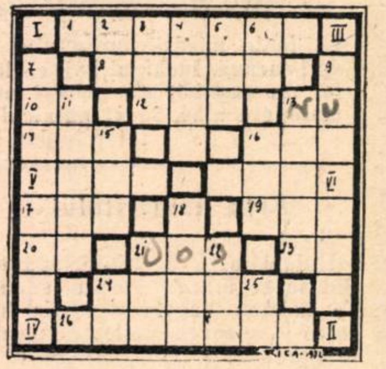

ORIZONTAL: 1) Recompensat; 8 Indică; 10) Verb; 12) Nume femenin; 13) Negație; 14) Personagiu mitologic; 16) Crustaceu; 17) Iucub; 19) Boccea; 20) Notă muzicală; 21) Spate; 23) Interjecție; 24) Ros; 26) Așa cum se simte (sau nu) fiecare după câștigarea premiului. VERTICAL: 2) Divinitate; 3) Exista; 4) Nutriment; 5) Plan, Râu în Franța; 7) Care se reproduc prin ouă; 9) Amăgit; 11) Povestirea evenimentelor an cu an; 13) Aproape alb; 15) Măsură; 16) Cosit; 18) Pârguește; 21) Dorința plus durere 22) !?? 24) Pronume 25) Interjecție.

I, II, III, IV și V—VI. Premiul cel mare, pe care îl câștigă fiecare deslegător al acestui joc.

Soluțiile jocurilor din „O. L“ No. 12

CUVINTE INCRUCIȘATE

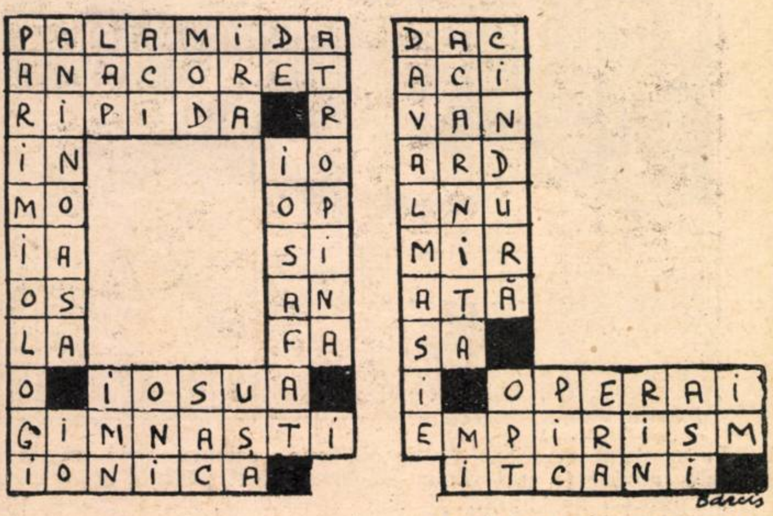

ENIGMA

Misisipi.

CARTE DE VIZITA MAGICA

Ceasornicar.

Buzău

AU DESLEGAT TOATE TREI JOCURILE

Arad: Paulina Troisi.
Băicoi: Iorel Ionescu.
Bârlad: Armand Dobrinescu-Aledo, Gicu M. Tacu-Tag, Gică Manoliu-Fox, Mircea Grossu-Migro, Chicoș, Constantin.
Bărbătești (Vâlcea): M. Petrescu-Tița.
Bazargic: Boris Zografov.
București: Eustațiu Mărculescu, R. H. Simion, Miron Gh. Popescu, Titty Tănăsescu-Panduri, Mihail C. Lascu, Maria Metaxa Sărbulescu Marinel, Calfa Theodor-Puiu, Petre Stoenescu-junior, Zoe ing. Negreanu, Fănică Nicolaescu-Balș, Toteluș Emanoil-Tema, Nică St. Lăzărescu-Nil, Mircea Hartel, Emil Teodorescu, Georges I. Avramescu.
Buzău: Daniela Ialomițeanu.
Caransebeș: Rachitovici, Boleanțu.
Caracal: Ilie T. Lupița.
Cernăuți: Macovei, V. Stelian.
Constanța: Sorel Avramescu, Jean Dumitrescu-Goiceanu.
Craiova: Valeriu și Bică Pisoschi, Florin Tasse, Costel Viorel Muroianu, Dan Preoțescu-Govora, Nellu Stănescu, Ionel Mercic, Fănel P. Cernaucă.
Domnești (Ilfov): Costel Georgescu.
Dumitrești (R.-Sărat): Petre Cristea.
Focșani: Pincu A. Saul-Piasa, Ioan Vanjensky, Zummer Ioseph, Romeo Cristian.
Galați: Ionescu T. Ștefan, Dorondoc Ovidiu, Traian Bârsan Mălini, Vasile Stroe-Rușețu.
Iași: Ionescu Gh. Constantin.
Mizil: Ioan Mumoiu-student, Ciurea C. Nicolae.
Odobești (Putna): Marcel și Herman Fiertel, Gersen Horovitz.
Pitești: Peligrad Nicolae.
Ploesti: Theodor și Anna Stoicescu, Ioan Aurel Gheorghiu, Avram I. Avram.
Râmnicu Vâlcea: Anina Somșonanu, Ionel Gh. Stoicescu.
Roman: Plutonier major N. Gurău, V. Bucătaru.
Sibiu: Gherghel Gheorghe.
Ștefănești (Botoșani): Ștefan K. Scromeda.
Târgu Ocna: Nicușor Comănescu-Penelopia și Victoria N. Comănescu
Tighina: Vsevolod Harmaritov.
Timișoara: M. Băcilă.
Turnu Severin: Ticu Mărgeanu, Rică Timoftescu, Coca E. Scarimba.
Vaslui: Emil Vâjâianu, Mircea Gelu Mihăilescu.

AU DESLEGAT JOCUL DE CUVINTE INCRUCIȘATE ȘI ENIGMA

Arad: Ionel Stoicescu.
Bacău: Mihai Vlădoianu.
Brăila: Sandy Daniel.
București: Jean Marinescu, Teodor Constantinescu, Rubens Hönig, Paul Solomonescu, Gusty Schlag, Zucherman Marcel.
Cernăuți: Gică Ionescu, Suzanne Feldman.
Focșani: Alexandru Panaitescu.
Galați: Samuel Pincu, Teodor Calimachi, Jean Florescu, Neagu Victor.
Iași: Dorel Teodorescu-student, Vasile St. Romașcanu, Ion Popa.
Lugoș: Gică Ionescu.
Oradia: P. Coroiu, Traian Popovici.
Pitești: Șt. Gh. Ștefănescu-student, Ioan Popescu.
Sibiu: T. Marinescu, Oscar Niculescu.
Turnu Severin: Coca E. Scarimba.

AU DESLEGAT JOCUL DE CUVINTE INCRUCISATE ȘI CARTEA DE VIZITA MAGICA

Bârlad: Victor Popescu.
București: Avram Grünberg, Lazăr M. Calmanovici, Nicușor Chiriac, Pierre Lazarovici, Antonache Bucure.
Craiova: Petrescu Ioan.
Focșani: Nae Rădulescu, Iancu Iancovici, Heim Eschenazi, I. Dragu.
Galați: Victor Marinoiu, căp. Ioan Vasiliu, Sandu Weisberg.
Iași: Ioan Munteanu-student, Aurora Aronescu, Antonică Nestor.
Oradia: Iorgu Vasilescu-Iov, Aurel Ștefănescu.
Pitești: Maria St. Popovici.
Ploești: Carola Avram, Nicu Vasilescu.
R.-Sărat: Traian Michăilescu.
Turnu Măgurele: Anton Popescu, Cezar Marinescu-Cizmă.

AU DESLEGAT ENIGMA ȘI CARTEA DE VIZITA MAGICA

Alba Iulia: Nae Ionescu.
Brașov: Jean Tătaru.
București: Marcela Dumitriu, Mimi Ionescu, Sorin Gh. Hristodorescu, Adela Popescu, Grigore Pașcanu, Rozine Marcovici, Gheorghe N. Iliescu, Ion Pârvulescu, Suzanne Marinescu, Dumitru Constantin.
Câmpina: George Brânză.
Cluj: Traian Bassarabescu-student, Ilarie V. Georgescu, Sandu Borceanu-student.
Constanța: Ana S. Rădulescu.
Craiova: Anton S. Ștefănescu.
Focșani: Solomon S. Michel, Haralambie Ionescu, Alter Iosefsohn.
Galați: Chiria Spiridon.
Iași: Fănică Boerescu, Marinescu T. Alexandru-student, Grigore Stroescu-student.
Jariștea (Putna): Panaite Gh. Cabalortă.
Odorheiu: Lya și Nelly Maior Sandu.
Oradia: Petre Basilescu.
Ploești: Gheorghe Oprescu, Radu R. Grigorescu, Ana Stoicescu, Eustațiu Petrescu, Ioan I. Țapu, Neculae Oprescu.
Râmnicu Vâlcea: Ion Ionescu.
Roman: Herman Herșcovici, Ioan Barcă și Petre Botez.
Roșiori de Vede (Teleorman): Lică I. Constantinescu.
Sân Nicolaul Mare (Timiș): Bibolaru Vasile, Miți Cârpinișan.
Sibiu: Căp. Ioan Petrescu.
Târgoviște: Elisabeta și Virginia Tomescu.

„Oglinda Lumii“ No. 14
BONUL JOCURILOR

Soluţiile jocurilor

AU DESLEGAT NUMAI JOCUL DE CUVINTE INCRUCIŞATE

Arad: Pavel Nedelcu, Valeriu Lazaride.

Bucureşti: Iones G. Ionescu, Bella Wexler. Ionel Iordănescu, Gheorghe Dumitrescu-Ghedu, Gogu Neagu, Herman P. Klein.

Buzău : Nellu Iordăchescu.

Caracal: Petre Ionescu.

Cernăuţi: Henry Goldman, Gh. Buzescu, Cristache Popescu.

Chişinău: Romeo Tomocică, Varvara Cristescu.

Craiova: Roşcatu Theodor.

Focşani: Simionel Orenstein, Jean Dumitrescu.

Iaşi: Dorel Calimachi, Iosef Feldman, Chifu T. Ionel, Teodor Neacşu.

Timişoara: Căp. Jean Teofil Teodorescu.

Turnu Severin: Grigori Vasilescu.

AU DESLEGAT NUMAI ENIGMA

Bucureşti: Nicolescu M. Corneliu, Ruemele C. Carol, Robanser Titus, Urseanu V. Paul, Zoe Pârvulescu, Titi Vasiliu.

Brăila: Sofia Karcadacoff.

Chişinău: Subl. Constantin Ionescu, Calman H. Iancovici.

Galaţi: Maria Panaitescu. Jean Calmanovici.

Huşi: Iancu Iancovici.

Iaşi: Panait Istudos-student., Sarmiza Niculescu. Teodor Iordache-student, Nellu Oteteleşanu, Dragomir Leon.

Oradia : Gigi Dumitrescu-Gidu.

Timişoara: Zizi Samovci, V. Calmanovici.

Turnu Severin: I. Ionescu.

AU DESLEGAT NUMAI CARTEA DE VIZITA MAGICA

Arad: Nina şi Anton Vrăjescu.

Bacău: I. Wolfsohn.

Bârlad: Aurel Weissman.

Bucureşti: Grossman Samy, Costică Bulea, Sylvia Grigorescu, Sandu Stoicescu, Suzi Popovici, Leon Rosenberg, Herman Corneliu, Teodor Busuioc.

Cernăuţi: Rotilda Weisberg.

Craiova: Nae Ştefănescu.

Feteşti: Eugen Hirsch.

Galaţi: Ştefan Popescu.

Oradia: Trandafirescu N. Ştefan.

Ploeşti: Aurora Şt. Şerban.

PRIN TRAGERE LA SORŢI AU CAŞTIGAT:

Premiul jocului de cuvinte încrucişate: d-nii Valeriu şi Bică Pisoschi (Craiova).

Premiul enigmei: d-na Coca E. Scarimba (T. Severin).

Premiul cărţii de vizită magică d. Sorel Avramescu (Constanţa).

*

N. R. — **Expediţia premiilor se face odată pe lună. Premiaţii din provincie sunt rugaţi să-şi trimită adresele exacte spre a li se putea expedia premiile, iar cei din Capitală se vor prezenta personal la redacţie spre a-şi ridica premiile.**

Pyramidon
TABLETE
Pyramidon
10 Tabletten zu 0,3g
BAYER

(contra durerilor de cap şi a migrenei)

sunt denumite dese ori produse, cari nu sunt Pyramidon original. Numai atenţiunea Dvs. vă poate feri de pagube. Luaţi seama: Pyramidon-Tablete numai cu crucea Bayer.

AU MAI DESLEGAT JOCURILE DIN «OGLINDA LUMII» No. 11

Bârlad: Armand d'Alédo.

Braşov: Jean Tătaru.

Bucureşti: Lya Anastasiu.

Buzău: N. Gr. Arsene.

Caracal: Ernest E. Gessner.

Cotibana (Cahul): Ionel N. Antolu.

Haţeg: Alexandru Gessner, Aurel Şandru.

Ploeşti: Theodor şi Anna Stoicescu.

R. Vâlcea: Bădescu Titty, Tony Leonardo.

Slatina: Viorica Jiţianu.

Ştefăneşti (Botoşani) : St. K. Scromeda.

Turnu Severin: Vasile I. Nicolaescu, Coca E. Scarimba.

Vaţa (Olt): Ionică Pr. N. Ghiţescu.

POŞTA JOCURILOR

Christian Romeo (Focşani): Jocul «Antoniu» este mai degrabă o metagramă. De altfel cuvintele n'au nici un sens, aşa că-l lăsăm în seama marelui... coş. Celălalt, refăcut se va publica ulterior.

M. Băcilă (Timişoara) : De cât mult şi..., mai preferabil puţin şi bun. Totuşi vom alege ceva din jocurile trimise şi vom publica. Jocul de Paşte, dacă ar fi fost lucrat în tuş era poate bun: Refaceţi-l.

V. Hamaritov (Tighina): Deşi am anunţat de nenumărate ori totuşi vă mai răspundem şi dv.: 1) Diferite cărţi din editura «Eminescu»; 2) Timp de 6 zile dela apariţia fiecărui număr.

Petru Milosteanu (R.-Vâlcea): Reconstituirea e foarte bună. Şi vom face loc cu plăcere într'unul din numerele viitoare.

Nicolae L. Petrescu (Loco): Incă puţină doză de răbdare. 2) La Paştile calului. 3) S'a desfiinţat de mult. Motivele nu le cunoaştem. Jocurile trimise se publică în ordinea primirii lor.

Anna Somnoşanu (R. Vâlcea): Trimiţând jocuri.

Nicuşor Comănescu (Tg.-Ocna): S'a desfiinţat de multă vreme, motivele nu le pot cunoaşte. 2) Desigur. Bine înţeles să fie bune şi originale.

Mircea Grossu (Bârlad): Charlie Chaplin e bun. Se va publica mai târziu.

Nicu Şt. Lăzărescu-Nil (Loco): Jocul în triunghiu ar fi bun, dacă n'ar avea cuvântul «Danao» care nu se găseşte în nici un dicţionar scris aşa ci **Danaus** sau **Danae.** Refaceţi-l.

Marcel Fiertel (Odobeşti-Putna): Bun. Se va publica triunghiul. Celelalte refăcute, vor fi publicabile.

Traian Bârsan (Galaţi): Un astfel de joc a mai fost publicat în coloanele revistei noastre. Incercaţi în alt gen.

Ilie T. Lupiţa: Anagrama e foarte bună. Cartea de vizită magică mai târziu. Demonstraţia logică nepublicabilă.

Ruemele C. Carol (Loco): Ori ce cetitor care trimite soluţiile împreună cu bonul respectiv, participă la tragerea premiilor.

Nellu M. Turcu (Movile). Vom alege din jocuri şi publica; în special jocurile de cuvinte încrucişate sunt f. bune.

Plutonier major Bucătaru şi Gurău (Roman): Refăcut se va publica mai târziu.

Mişu C. Antonescu Loco: Publicabile.

Theodor Stoicescu (Ploeşti): Jocul de cuvinte încrucişate «Ştiinţa» este foarte bun, dar conţine foarte multe nume proprii, pe care cetitorii noştri cu greu le-ar găsi în Larousse.

Totuşi ca o ultimă favoare se va publica. Rugăm a ne trimite jocuri de cuvinte încrucişate ale căror cuvinte să fie pe placul cetitorilor noştri. Celălalt publicabil.

Ionel Ionescu (Băicoiu): Jocul de cuvinte încrucişate e foarte bun, se va publica într'unul din numerile viitoare; pătratul surpriză şi silabele încrucişate, idem.

Leibuşor Isac (Loco): Jocurile sunt foarte bune încă puţină răbdare şi vor fi publicate.

Georges T. Avramescu (Loco): Bune.

Koransky (Loco): Polindromul şi triunghiul publicabile. Enigma slabă. Preţul unui abonament pe un an este 250 lei.

Pincu A. Saul-Piasa (Focşani): Vom alege din jocuri şi publica.

Maria Metaxa (Loco): Se va publica după ce va fi lucrat în tuş.

Rică Timoftescu (T.-Severin): Deşi jocul de cuvinte încrucişate «Goethe» a sosit mai târziu de evenimentul sărbătorit şi-ar fi trebuit să aibă soarta celorlalte, totuşi se va publica într'unul din numerile viitoare.

Th. Stoicescu (Ploeşti): N'aţi fost publicat pentrucă nu ne-a parvenit nicio soluţie. Că aţi deslegat jocurile şi nu le-aţi trimis atunci se schimbă chestiunea. Se prea poate c'au sosit prea târziu şi în cazul acesta aţi fost trecut la «Au mai deslegat». De altfel nu vedem dece v'am omite tocmai pe dv. din lista deslegătorilor.

Ioan Aurel Gheorghiu (Ploeşti): Refăcute se vor publica mai târziu.

Gheorghe Theodorescu-Ibăneşti (Loco): Şarada se va publica în numărul viitor.